Академія наук вищої освіти України

Науково-інформаційний вісник

№ 1(67)
січень-лютий

В номері*:*
*** Вітання**
*** Матеріали Загальних зборів**
*** Новообрані академіки**
*** Протоколи засідань журі конкурсів Президії АН ВО України**
*** Лауреати академічних нагород**
*** Нові публікації**
*** Постаті**
*** Хроніка**
*** Наші ювіляри**
*** До уваги**

Київ – 2010

Друкується за ухвалою Президії АН ВО України від 25 грудня 2009 р. (протокол № 1)

Редакційна колегія: Зозуля І.С., д.м.н., проф. (голова); Александров Є.Є. д.т.н., проф.; Андрейцев В.І., д.ю.н., проф.; Андрущенко В.П., д.філос.н., проф.; Говоров П.П., д.т.н., проф.; Горбачук І.Т., д.ф.-м.н., проф.; Грицаєнко З.М.. д.с.-г.н., проф.; Дубина М.І., д.філол.н., проф.; Жадько В.О., д.філос.н., проф..; Жеребко В.М., д.с.-г.н., проф.; Зіменковський Б.С., д.фарм.н., проф.; Євтушенко С.К., д.м.н., проф.; Ільницький І.Г., д.м.н., проф.; д.і.н., проф.; Кирилів Я.І., проф.; Кузнєцов Ю.М., д.т.н., проф.; Курило В.І., д.ю.н., проф.; Литвин В.П., д.в.н., проф.; Мартиненко М.А., д.ф.-м.н., проф.; Михайленко В.Є., д.т.н., проф.; Мірошниченко С.І., д.т.н., проф.; Ніколайчук В.І., д.б.н., проф.; Падалка О.С., д.пед.н., проф.; Поляков М.В., д.ф.-м.н., проф.; Попов М.В., д.філос.н, проф.; Примостка Л.О., д.е.н., проф.; Процюк Р.Г., д.м.н., проф.; Рудик С.К., д.в.н., проф.; Сіпітий В.І., д.м.н., проф.; Сминтина В.А., д.ф.н., проф.; Стецюк В.В., д.г.н., проф.; Табачніков С.І., д.м.н., проф.; Товажнянський Л.Л., д.т.н., проф.; Тугай А.М, д.т.н., проф.; Хомич В.Т., д.б.н., проф.; Шакун В.І., д.ю.н., проф.; Шевчук С.В., проф. (відповідальний секретар).

Свідоцтво про державну реєстрацію – серія КВ №6664 від 31.10.2002 р.

© АН ВО України, 2010

№ 1(67) 2010
Засновник і видавець:

Академія наук вищої освіти України

Голова редколегії – акад. Зозуля І.С.

Редактор – акад. Шевчук С.В.
Коректор – Молдован М.В.
Набір та верстка – Тищенко Л.В.

Видання зареєстроване в Державному комітеті інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України свідоцтво серія КВ №6664 від 31.10.2002 р.

Видається українською мовою

Загальний тираж – 450 прим.

Адреса редакції 01054, м. Київ-54
вул. Тургенєвська, 11
офіс 1.1
т/факс:486-89-16
Е-пошта: anvuz@ukr.net
сайт: www.anvou.org.ua

Редакція може не поділяти точки зору авторів

Друкується за ухвалою Президії АН ВО України від 25 грудня 2009 р. (протокол № 1)

© АН ВО України, 2010р.

ЗМІСТ

Вітання……4
Ще рік наполегливої праці……5
Звіт Мандатної комісії……12
Звітна доповідь про науково-організаційну діяльність Президії АН ВО України в 2009 році……13
Регіональні Відділення АН ВО України….55
Наукові центри……87
Міжнародна діяльність академіків…….98
Рада молодих вчених……104
Знання іноземної мови – запорука успіху……106
Підсумкові зауваги Президента АН ВО України……109
Виступ віце-президента, Головного ученого секретаря Табачнікова С.І……117
Ухвала річних Загальних зборів АН ВО України від 12 грудня 2009 року……119
Новообрані академіки……125
Протокол засідання журі конкурсу Президії АН ВО України на кращий підручник, посібник, монографію……131
Протокол засідання журі конкурсу Президії АН ВО України на кращу наукову працю молодих учених……133
Лауреати академічних нагород……136
Нові публікації……138
Задорожна В.І., Фролов А.Ф., Мойсеєва Г.В. Імунопрофілактика грипу та її перспективи в сучасних умовах……138
Співпраця з Жешувським університетом триває……147
Постаті……149
Валентина Куцова……149
Юрій Паращук……152
Анатолій Циганенко……154
Хроніка……157
Наші ювіляри……168
Педагогіка серця і розуму. До 175-річчя Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова……169

До уваги……177

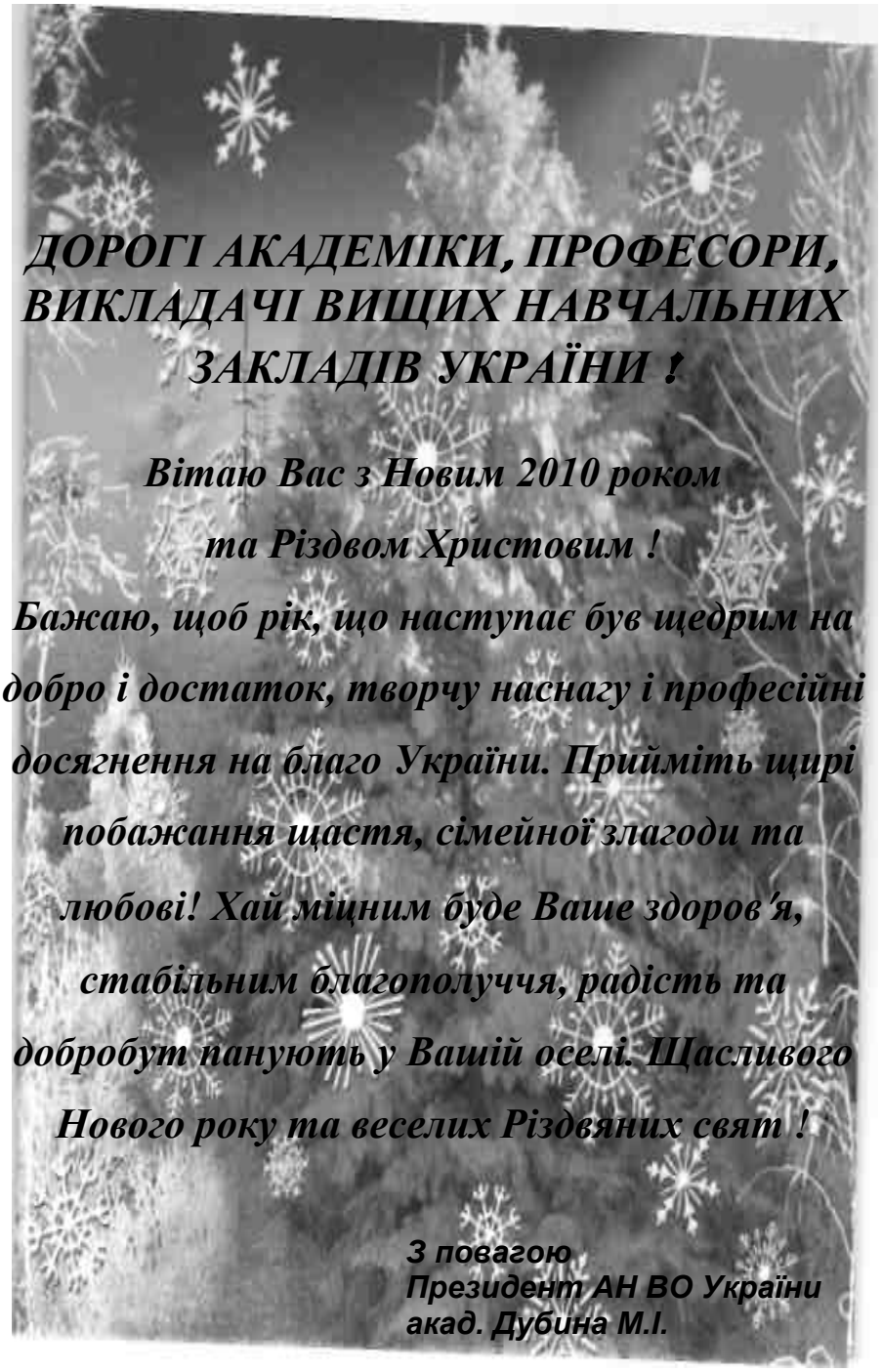

ДОРОГІ АКАДЕМІКИ, ПРОФЕСОРИ, ВИКЛАДАЧІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ !

Вітаю Вас з Новим 2010 роком

та Різдвом Христовим !

Бажаю, щоб рік, що наступає був щедрим на добро і достаток, творчу наснагу і професійні досягнення на благо України. Прийміть щирі побажання щастя, сімейної злагоди та любові! Хай міцним буде Ваше здоров'я, стабільним благополуччя, радість та добробут панують у Вашій оселі. Щасливого Нового року та веселих Різдвяних свят !

З повагою
Президент АН ВО України
акад. Дубина М.І.

ЩЕ РІК НАПОЛЕГЛИВОЇ ПРАЦІ…

17 років тому на Установчих зборах учених вищих навчальних закладів з погодження високих урядових установ було створено Академію наук вищої школи України (з 2002 р. – Академія наук вищої освіти України), невдовзі зареєстрованої Міністерством юстиції. Створено на таких же правах, що й державні академії – медична, аграрна, мистецтв, правових наук. З тією хіба різницею, що членами її стали лише визначні вузівські вчені – доктори наук, професори, які зробили помітний внесок у розвиток української науки та підготовку молодої зміни – інтелектуальної еліти держави. Не одне десятиліття т.з. вузівська наука шукала свого організаційного оформлення й аж в 1992 р. таки знайшла його – свою галузеву наукову установу.

За час діяльності АН ВО України об′єднала 110 вищих навчальних закладів і стала чи не єдиною науковою установою, яка, незважаючи на свій громадський статус, очолила разом з Міністерством освіти і науки України науково-дослідну діяльність переважної більшості вищих навчальних закладів держави.

В організаційному плані до неї входить 23 фахових Відділення. По всіх областях України, а також у м. Києві та в Автономній Республіці Крим, створено регіональні відділення Академії. 78 вищих навчальних державних і недержавних закладів стали її активними колективними членами.

Із понад 2 тисяч докторів наук, які працюють у секціях наукових відділень, 414 обрано академіками. Серед обраних є дійсні члени всіх нині існуючих державних академій, а також понад 123 ректори, проректори, декани, завідувачі кафедр, заслужені професори. У постійному складі Академії – 7 Героїв України, 39 лауреатів Державної премії України, 18 – удостоєні урядових і академічних відзнак інших держав, 79 відзначені орденами, 80 – Заслужені діячі науки і техніки та Заслужені працівники освіти України. Все це не може не свідчити про широкий авторитет і визнання громадськістю України Академії наук вищої освіти як самостійної самоврядної наукової

установи. А про авторитет і увагу міжнародної наукової еліти до АН ВО України свідчить той факт, що 52 видатних учених із США, Канади, Франції, Японії, Німеччини, Польщі, Болгарії, Румунії, Нідерландів, Угорщини, Чехії, Словаччини, Югославії, Росії вважали для себе за честь стати її почесними (зарубіжними) членами, обмінюватися науковими виданнями, спільно проводити наукові семінари, симпозіуми, наукові конференції, друкуватись у наших виданнях тощо.

Вузівська академія наук не конкурує з іншими українськими академіями і не дублює тематики їхніх досліджень. Як самостійна наукова установа, вона проводить свою роботу в межах завдань Міністерства освіти та науки, в співдружбі з іншими науковими центрами, обмінюється з ними необхідною інформацією, допомагає науковими кадрами, а водночас просить у них адекватної допомоги і науково-організаційної підтримки. Це тим більш логічно, бо ряд галузей наук, над якими працюють вчені вузів, взагалі відсутні в номенклатурі проблем, що їх досліджують (чи досліджували) інші наукові установи України. Стосується це передусім проблем енергетики й ресурсозбереження, металургії, механіки і машинобудування, матеріалознавства, наук про Землю, ветеринарії, біології, медицини, хімії та ін.

АН ВО України, як і всі наукові інституції України, переживає нині не кращі часи. Як відомо, багато співробітників академічних інститутів (та й викладачів вузів України) через економічну скруту змінили поле своєї діяльності чи виїхали на заробітки за кордон; багато з тих, хто залишився, припинили дослідницькі пошуки. На цьому невеселому тлі вчені вузів все ж і далі наполегливо працюють: цього вимагає насамперед специфіка фаху, адже студент має щодня відчувати науковий поступ свого наставника.

У роботі Загальних зборів Академії, що відбулися 12 грудня 2009 року, взяли участь, крім гостей, представників місцевої влади, 247 академіків, представників переважної більшості вищих навчальних закладів та окремих науково-дослідних установ України. Вітальні телеграми, листи, адреси

надійшли від університетів, інститутів, науково-дослідних установ, від багатьох колективів та окремих осіб.

До Зборів було підготовлено виставку наукових праць академіків за 2009 рік, видано ряд журналів й першу в житті Академії газету під назвою «Академія». Перед Загальними зборами фахові Відділення провели збори академіків і на конкурсних засадах прийняли 36 нових членів.

Про наукові здобутки Академії за минаючий рік та про невідкладні завдання і плани на рік прийдешній йшлося в загальній звітній доповіді Президії, яку виголосили віце-президенти В.Погребенник, В.Курило, В.Стецюк та П.Говоров. Вузівські вчені побудували полігон опорних ліній електропередач і баштових споруд, розробили нову технологію геофізичного моніторингу, спрямованого на ефективні пошуки нафти, газу, золота, алмазів, знайшли величезні запаси чорного золота в шельфах Чорного моря і Лисичанську.

Вчені-аграрії передали до народного господарства 7 сортів овочевих і баштанних культур. Далеко за межами України люди споживають «Бальзам Комендаря», картоплю академіків Володимира Влоха та Віктора Положенця. В далекій Америці читають книги академіків Станіслава Рудика, Олександра Зінченка. Селекцією виведення нових сортів зернових і овочевих культур славиться академік Микола Кирик, а «енциклопедистом вирощування овочевих», зокрема огородніх культур, назвали академіка Олександра Болотських.

Йде добра слава і про Героя України, вченого Дмитра Мельничука, академіків Андрія Головчука, Володимира Шемавньова, Зінаїду Грицаєнко, Пилипа Говорова, Василя Шакуна, Станіслава Табачнікова.

Біологи, вчені ветеринарної медицини, зокрема академік Володимир Литвин, розробили біологічні і протимікробні препарати. Не переоцінити дослідження вчених-медиків з патогенезу раптової смерті, новітніх технології безкровних втручань при операції на відкритому серці та інших, не менш важливих досліджень, запатентованих в ряді зарубіжних країн.

Вчені-фізики і астрономи брали участь у введенні в експлуатацію у Словаччині 100-сантиметрового телескопу. Вперше в науці отримали результати щодо релаксації запорошеної плазми, провели дослідження структурної досконалості штучних монокристалів алмазу, у галузі біоелектроніки розробили нові способи діагностики, що особливо важливо при лікуванні ракових клітин.

Вчені-механіки передали металургам конструкції електродотримувача дугових сталеплавильних печей; систему дистанційного управління натискними струмопідводячими кільцями електродів крупногабаритних рудотермічних печей, а вчені Відділення морських наук подарували народному господарству багатоцільові телекеровані підводно-технічні нежилі комплекси та принципово нові технології виконання різноманітних підводних робіт.

Не можна не сказати і про успіхи військових фахівців. Мають їх і вчені-філологи, щоправда, останні не впорались зі справами про матірну українську мову. П′ята колона в Україні і далі розхитує мовний човен, а влада ніяк не зупинить шабашу про регіональні мови, який твориться нині в зросійщеному Севастополі, Харкові, Донецьку, Луганську та інших містах.

Цікаві доробки є і вчених-правознавців, істориків, філософів, зокрема у академіків В.Андрейцева, В.Погребенника, Ю.Мальчина, В.Ляхоцького, С.Шевчук, М.Попова та ін.

З цікавою підсумковою доповіддю на Зборах виступив президент Академії. Він оголосив план роботи на 2010 рік, підвів підсумки наукової діяльності фахових Відділень і Президії АН ВО України, акцентував увагу на тому, що, незважаючи на скрутні матеріальні умови, відсутність лабораторної забезпеченості, викладачі ВНЗ – дійсні члени Академії – провели за рік величезну роботу: їх зусиллями завершено 143 наукових праці, а результати їхніх досліджень впроваджено у виробництво. Видано 7500 наукових праць, з них – 393 монографії, 419 збірників наукових статей, 183 підручники, 591 навчальний посібник, отримано 293 патенти та свідоцтва на відкриття, підготовлено 500 молодих науковців,

проведено 574 всеукраїнських і міжнародних конференцій та симпозіумів.

Здобутки вузівських учених, підкреслив він, належно оцінені Державою. Так, академік М.І.Степаненко удостоївся почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України», С.В.Шевчук нагороджена орденом княгині Ольги III ст., В.П.Горбатенко, В.Ф.Москаленко і І.С.Зозуля, В.М.Коваленко, В.І.Воловик, Завальнюк О.М. та П.О. Саух – орденами «За заслуги» III ст., Д.В.Степовик – орденом «За заслуги» II ст., Барановський В.Ф. – отримав почесне звання «Заслужений працівник освіти». Лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки став академік В.Г.Климовицький, а «Відмінником народної освіти» – акад. Яцимірський В.К. та ін.

Змістовним і плідним було обговорення доповідей. Так, З.М.Грицаєнко підсумувала велику роботу, що виконали за рік регіональні відділення та наукові центри. Серед керівників вона відзначила роботу О.М.Завальнюка, М.В.Полякова, Л.Л.Товажнянського, В.І.Зінченка та ін. Зупинилася і на необхідності працівникам вузів подолати ідеологічний вакуум, відмовитись від поширюваних недругами думок про те, що наука і ідеологія – не сумісні між собою. Молодь треба вчити любові до землі своєї, мови, культури рідного народу. Отже, національна ідея мусить стати і в їхній практичній виховній роботі серед студентів і наскрізною серед вчених вузів, адже патріотизм, любов до всього свого, до надбання батьків і є тим найважливішим критерієм, який визначає обличчя кожного.

Про значну об′єднуючу і консолідуючу роль академії АН ВО України, інтеграцію вчених вузів, про зразкову організацію роботи Президії говорив у своєму виступі академік І.С.Зозуля. Він підкреслив, що сучасні умови диктують необхідність реформ у навчальній і зокрема науковій організації, про що йшлося у виступі Президента. Ряд критичних стріл він адресував МОНу, посилаючись на те, що Україна має свій багатовіковий досвід кадрів. Є багаті традиції, їм треба слідувати, нове набувати і примножувати.

Р.Г.Процюк, посилаючись на виступ голови Ревізійної комісії М.І.Зубка, говорив про зразкову організацію роботи в Президії АН ВО України, високо оцінив здобутки вузівських науковців, закликав їх до єднання в пошуках з діючими вченими державних академій, бо «мета всіх нас – одна». Говорив він, що віддача вузівського вченого нині вища, ніж науковця академічного, що вузівський учений більш схильний до сприйняття нового в той час, коли академічний, відірваний від освіти і виробництва, схильний до старих понять і догм, отже, перебудова науки – назріла вимога часу.

Академік В.І.Паламарчук свій виступ присвятив науковим взаєминам АН ВО України з зарубіжними науковими об′єднаннями, товариствами, асоціаціями, говорив про спільні наукові інтереси і проблеми, зокрема виділив активну діяльність у цьому плані західноукраїнських ВНЗ.

У виступах І.С.Зозулі, С.І.Табачнікова, О.Біляєвої та ін. порушувалось питання про необхідність спільної роботи Академії з МОН, про активізацію виїзних засідань Академії у ВНЗ, організацію спільних, об′єднаних симпозіумів тощо. Ставилось питання і про виконання багатьма членами Академії статутних вимог, своєчасної сплати членських внесків, називались окремі прізвища тощо.

Говорилось на зборах і про труднощі в діяльності Академії, які передусім пов′язані з нерозумінням чи небажанням розуміти з боку Міністерства освіти і науки України значення роботи Академії для розвитку освіти і науки в державі. Тісні зв′язки АН ВО України з Міносвіти були започатковані колишнім міністром освіти П.М.Таланчуком, в подальшому певною мірою підтримані М.З.Згуровським, але потім ці зв′язки стишились. Та й при нинішньому міністрові справа не вирівнялась. Науковий потенціал Академії МОН не використовує, не враховує її пропозицій щодо науково-дослідної діяльності, не залучає членів АН ВО України до роботи в Колегії міністерства, нею створених комісій, рад, журі тощо.

Загальні збори на пропозицію Президента схвалили деякі кадрові зміни і перестановки в Президії АН ВО України. Замість В.М.Мороза керівником Вінницького регіонального відділення затверджено завідувача внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету В.І.Денисюка; керівником Волинського регіонального відділу обрано доктора філологічних наук, професора Мірченка М.В.; зміцнено Донецьке регіональне відділення доктором медичних наук С.В.Зябліцевим; керівником Кримського регіонального відділення обрано доктора медичних наук Пикалюка В.С.; керівником Київського регіонального відділення призначено доктора філософських наук, професора В.О.Бітаєва; керівником Західного наукового центру Я.І.Кирилова; академіком-секретарем Відділення економіки призначено Примостку Л.О., а академіком-секретарем Відділення права – доктора юридичних наук В.В.Ладиченка.

Попереднім керівникам названих відділень та служб за сумлінну роботу винесено подяки.

Склад Президії АН ВО України поповнився новими членами – В.В.Снітинським, В.Д.Шинкаруком та Я.І.Кирилівим.

На річних зборах високо оцінено діяльність Президії, прийнято звернення про українську мову та вибори Президента України. Групі вчених ВНЗ вручено дипломи та нагрудні знаки: Нагороди Святого Володимира, Ярослава Мудрого, галузеві нагороди. Відзначено кращі наукові праці дійсних членів АН ВО України, видані у 2008 і 2009 роках, та праці молодих науковців.

Загальні збори АН ВО України нагородили Президента України своєю найвищою нагородою – Нагородою Святого Володимира, а Міністра охорони здоров′я – Нагородою О.О.Богомольця.

Станіслав Табачніков,
головний учений секретар,
віце-президент АН ВО України

З В І Т
Мандатної комісії Загальних зборів АН ВО України
12 грудня 2009 року

Категорії			Кількість
1.	Кількість дійсних академіків (з правом ухвального голосу)		**413**
2.	Присутні на зборах		**247**
3.	Чоловіків		**200**
4.	Жінок		**47**
5.	Ректорів		**15**
6.	Директорів інститутів		**13**
7.	Проректорів		**28**
8.	Зав. кафедрою		**125**
9.	Почесні звання. Державні нагороди		**105**
10.	Академіків інших академій		**14**
Відсутні на зборах		***ВСЬОГО***	**206**
		За хворобою	**62**
		У відрядженні	**78**
		З невідомих причин	**36**

Голова Мандатної комісії О.О.Біляєва

Члени Мандатної комісії І.І.Дейнега
І.Г.Ільницький

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ ПРО НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕЗИДІЇ АН ВО УКРАЇНИ В 2009 РОЦІ

Гуманітарні науки ***(керівник – віце-президент Погребенник В.Ф.)***

1. Кількісний склад на кінець року: відділення філології та мистецтвознавства (далі – ВФМ):

дійсних членів – 33; відділення філософії (ВФ) та відділення педагогіки (ВП) – по 19; відділення масової комунікації (МК) – 17.

2. Зміни, відзнаки по відділенню **ВФМ:**

акад. Степаненко М.І. став ректором Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка та отримав почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України", знак „Петро Могила"; акад. Шевчук С.В. нагороджена орденок княгині Ольги III ступеня; акад. Сокол О.В. отримав дипломи „За високу майстерність" Мінкультури, „За вагомий внесок у розвиток іміджу освіти і науки України" АПН України і подяку Голови Одеської державної адміністрації та став лауреатом конкурсу „Твої імена, Одесо!" у номінації „Музичне мистецтво"; акад.Шульжук К.Ф. відзначений почесною грамотою Рівненської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України, акад. Оляндер Л.К. – знаком за „Наукові досягнення", акад. В.Ф.Погребенник – срібним знаком ім.М.П.Драгоманова.

ВФ: активна діяльність ряду академіків відзначена державними та громадськими фаховими відзнаками: акад. Горбатенко В.П. нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня; акад. Воловик В.І. й акад. Саух П.О. – орденами «За заслуги» III ступеня; акад. Степовик Д.В. – орденом « За заслуги» II ступеня; акад. Баранівський В.Ф. став деканом Інституту фінансів МФ України й отримав почесне звання «Заслужений працівник освіти»; акад. Надольного І.Ф. нагороджено срібним знаком ім.М.П.Драгоманова; акад.Балух В.О., акад.Саух П.О. та акад. Ярошовець В.І. отримали іменні премії НАН України за видатні успіхи в галузі філософії.

ВП – відомості у звіті відсутні; **ВМК:** акад. М. С. Тимошику присуджено звання лауреата державної премії ім. І. Франка за 2009 рік у галузі наукової діяльності.

3. Наукова робота:

Упродовж звітного року дійсні члени АНВО України відділень гуманітарного циклу здійснили ряд актуальних досліджень із цілого ряду актуальних проблем гуманітаристики, що здобули високу оцінку й визнання наукової спільноти держави, керували науковими школами у ВНЗ, виконували теми з відповідних наук, керували науковими лабораторіями тощо – **ВФМ**:

лабораторії „Творчі методи та стилі літератури" (акад. М.І.Дубина), «Brecht-Zentrum» (О.С.Чирков, – займається вивченням, перекладами і популяризацією німецької драматургії; школи „Речення як багаторівнева структура" (М.І.Степаненко); „Розвиток реалізму в українській літературі XIX – XX ст." (В.Ф.Погребенник); „Визначення параметрів дискретності й рухомості протоіндоєвропейського і давнього індоєвропейського ареалів (VI-IV тисячоліття до н.е.)" (Р.В.Болдирєв); „Етикетні одиниці в українській мові: симантика і функціонально комунікативний аспект" (С.В.Шевчук); "Функціонування церковнослов'янської мови в Болгарії та в Україні" (І.А.Стоянов); „Слов'янські літератури: проблеми, пошуки, перспективи вивчення" (Л.К.Оляндер), „Сучасні синтаксичні теорії"(А.П.Загнітко); „Сучасне театральне мистецтво" (О.Ю.Рубинський); „Дослідження пам'яток козацької доби" (Ю.Л.Мосенкіс); „Функціональний аналіз синтаксичних одиниць" (М.В.Мірченко); „М.В.Гоголь і слов'янський світ" (Ю.Л.Булаховська) та цілий ряд інших;

– **ВФ**: академіки працювали над узагальненням провідних напрямків розвитку філософії та її викладання у вузах. Протягом звітного року було завершено 9 державних наукових тем, які належали до сфери пріоритетних наукових пошуків, а саме: - філософські та соціальні проблеми державного управління (акад.Надольний І.Ф.); – модернізація філософії освіти з врахуванням інформаційних технологій (академіки Андрущенко

В.П., Цикін В.О., Скотний В.Г.); – філософія гуманітарного знання (акад.Балух В.О.); – актуальні проблеми методології історії філософії (академіки Саух П.Ю., Попов М.В., Ярошовець В.І.); – методологічні проблеми філософської теоретичної спадщини та етосу науки (акад.Попов М.В.) тощо. Розробка цих наукових тем завершилася публікацією вагомих монографічних досліджень, статей та проведенням фахових наукових конференцій.

ВП: За минулий рік дійсні члени відділення продовжували досліджувати актуальні проблеми історії та теорії педагогіки, трансформаційні процеси, що відбуваються в освітній системі України, визначали ефективні форми та методи навчання і виховання студіюючої молоді. Багато уваги було приділено вдосконаленню системи вищої освіти в умовах входження України до європейського освітнього простору. Академіки осмислювали також проблеми якості підготовки учнівської молоді до незалежного зовнішнього тестування, ефективність цієї системи в умовах значної диференціації вищих навчальних закладів.

ВМК: судячи з малоконкретного у цій частині звіту академіка-секретаря відділення впродовж року академіки „активно брали участь як в роботі Академії, так і безпосередньо в аудиторіях, виступали на конференціях, радіо і телебаченні, друкували матеріали на шпальтах газет, журналів та бюлетенів”.

Вагомими результатами проведеної НДР стало те, що дійсні члени Академії керували, організовували проведення і брали участь у методичних і методично-наукових акціях, а саме у численних Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних і загальноуніверситетських конференціях, семінарах, круглих столах, пленумах координаційних рад та наукових рад тощо, зокрема по ВФМ – 90 виступів у Міжнародних конференціях (дві з яких самостійно організували наші академіки Шульжук і Оляндер), а саме „Сучасний стан та перспективи наукового обміну між Україною і Кореєю” (Київ, червень); „Микола Гоголь: витоки творчості” (Полтава, березень); „Філософія мови: Текст, образ, реальність (Суми, березень)”; „Стратегії

сучасної освіти: історія і сьогодення (видатні персоналії, освітні перспективи)" (Полтава, травень – М.І.Степаненко); „І.Франко маловідомий, архівний" (Дрогобич, травень – В.Ф.Погребенник); „Євреї в Україні: історія і сучасність" (Київ, березень – О.С.Чирков); у Всеукраїнських конференціях – 120 виступів: Всеукраїнські мовознавчі читання „Репресовані мовознавці" (Ніжин, М.І.Степаненко); „Українська мова в просторі і часі" (Київ, С.В.Шевчук); „Журналістика, філософія, медіаосвіта" (Полтава, М.В.Мірченко); „Постать Симона Петлюри в історії та національній пам'яті" (Полтава, М.І.Степаненко); „Іван Котляревський та українська культура XIX-XXI століть" (Полтава, М.І.Степаненко); „Французька весна. Формування нового мислення" (Київ, Ю.Л.Булаховська); „Сецесія в українській новітній літературі" (Сімферополь, В.Ф.Погребенник); „Епічна драма Б.Брехта в культурно-історичному просторі XX століття" (Київ, О.С.Чирков) і ін.

Упродовж звітного року академіки ВФМ видали 4 монографії: (Оляндер Л.К. Волинський текст української та польської літератури XIX-XX ст. – Луцьк: 2009. – 250 с.; Чирков О.С. Пигмалион, или О всевластии творящей личности (Житомир, 2009. – 185 с.); Удалов В.Л."Вишневый сад" А. П. Чехова и наше время. – Луцк:, 2009. – 148 с. та Степаненко М.І. Літературні постаті на сторінках «Щоденників» Олеся Гончара / Наук.навч. видання „Духовний поступ Олеся Гончара"), 15 підручників, 25 посібників, 4 словники (М.І.Дубина, С.В.Шевчук, Р.В.Болдирєв, І.А.Стоянов), видрукували понад 160 статей.

По **ВФ**: 13 індивідуальних та колективних монографій з актуальних філософсько-методологічних проблем гуманітарних наук (зокрема – Надольний І.Ф.(співавтор). Трансформація вищої освіти в Україні. – Харків, 2009, обс.25 др.арк., він же: Філософські проблеми розвитку людини, її освіти та культури. – К.,2009, 11 др.арк.; Воловик В.І Філософія релігійної свідомості. – К., 2009, 14,5 др.арк.; Щерба П. С. (співавтор). Книга скорботи України: Житомирська обл. – Т.3. – Кн.2; Баранівський В.Ф. Проблема безпеки українського суспільства.

– К., 2009. – 10 др.арк., а також книжки, присвячені трансформаційним процесам у ряді європейських країн, академіків Горбатенка В.П. і Сауха П.О.). Вийшло 11 посібників, серед яких назвемо навчальний посібник акад.Крисаченка В.С. «Екологічна культура: теорія і практика»» (К.; 2008; 21,5 др.арк.), в якому здійснено комплексний аналіз сучасної екологічної культури, зокрема в Україні. Видрукувано понад 70 статей на філософську та громадсько-політичну тематику, близько 30 „методичок", – усього наукової продукції обсягом понад 300 др.арк., а також проведено 47 всеукраїнських та фахових науково-практичних конференцій.

По **ВМК**: монографій – 2 (Тимошик М.С. Дмитро Степовик. Життя й наукова діяльність. – К., 2008. – 656 с. Лизанчук В.В. Творімо разом Україну! – Львів, 2009. – 452 с.), 2 словники (І.Л.Михайлин, О.А.Сербенська), Історичний фотоілюстрований довідник (В.О.Жадько. Некрополь на Байковій горі / Рецензент – Президент Академії наук ВО України акад. М.І.Дубина), 52 статті та 22 доповіді на конференціях (очевидно, дані акад. В.О.Жадька неповні). По **ВП**: монографій – 1 (акад. Г.М.Арзютов), підручники – 2, посібники – 5, статей – 44, виступів на конференціях – 9, більшість із яких – міжнародні.

Разом це складає 20 монографій, 17 підручників, 41 посібники, 5 словників, понад 300 статей та ін. Крім того, ще багато рукописів прийнято до друку і вони вийдуть у наступному році, а деякі праці з'являться ще наприкінці поточного (ввійдуть до звіту за 2010 р.).

Академіками відділень прочитано спецкурси, спецсемінари, спец практикуми, проведено тренінги із різних дисциплін, виступи в ефірі, велася рутинна робота, пов'язана з опонуванням, участю в спецрадах, написання відгуків на автореферати дисертацій тощо. Під керівництвом академіків чотирьох відділень захищено близько 50 кандидатських дисертацій і понад 10 докторських. Академіки працювали членами експертних комісій з акредитації різних спеціальностей, експертних комісій Департаменту науки Міністерства освіти і науки України; на замовлення міністерства рецензували

посібники, підручники, статті, методичні рекомендації для учнів середніх шкіл, гімназій, коледжів, ліцеїв та студентів вищих навчальних закладів. Академіки М.І.Дубина. С.В.Шевчук і В.Ф.Погребенник готували експертні висновки на звернення депутатів Верховної Ради України, зокрема п.Г.Москаля.

Вагоміші добутки у науковій міжнародній діяльності:

- Т.В.Ладиченко організовувала та виголошувала вступну доповідь на Міжнародній конференції "Проблеми підготовки вчителів історії для роботи у полікультурному суспільстві", що відбувалася у травні 2009 р. під егідою Ради Європи та за безпосередньої участі її експертів.
- Статтю про Стоянова І.А. (с.499-500 – включено до довідника „Чуждестранна българистика през двадесети век. Енциклопедичен справочник. – Софія: Академічно издателство Проф. Марин Дринов. – 798с.)
- М.П.Кочерган у звітному році опублікував у Польщі підручник: Michajto Przektad: Przemystaw Jozwikiewicz, Czestaw Lachur, Albert Nowacki. – Кера, 2009. – 275 с. (24 обл.-вид. арк.)
- О.В.Сокол був генеральним директором Міжнародного конгресу піаністів імені Еміля Гілельса з 2001р. (Четвертий конкурс буде проведено 20-31 жовтня 2009р.)
- Л.К.Оляндер разом з проф. Люблінського католицького ун-ту ім. Івана Павла II (Люблін, Польща) С.М.Андрусів провела Міжнародну наукову конференцію 23-24 квітня 2009р.
- О.А. Сербенська статтею „Текст у світлі сучасних знань" взяла участь у зб. Prace naukowe ofiarowane Doktor Bozenie Zinkiewicz - Tomanek. – Krakow 2009. – С. 146-152)

До знакових осягів науково-едиційної практики АНВО віднесемо такі реалізовані провідними вченими Академії проекти, як:

– новий капітальний словник літературознавчих термінів за редакцією акад. М.І.Дубини;

– навчальне п'ятикнижжя С.В.Шевчук із ділової української мови;

– публікація вперше в Україні і на пострадянському просторі колективної монографії «Творча спадщина Ібн Сіни та сучасність» за заг. редакцією акад.Попова М.В. та доктора Ватанхи М.С. (Вид. дім «Асканія», 2009, обсягом 23,56 др.арк.), в якій усебічна спадщина Ібн Сіни розглянута на тлі сучасних актуальних проблем розвитку науки, медицини, духовної культури.

Крім того, акад. В.Ф.Погребенник і Т.В.Ладиченко у запеклому творчому змаганні виграли конкурс Міносвіти й науки України: подані ними підручники, відповідно „Українська література. 10 клас" та „Всесвітня історія. 9 клас", видрукувані за держзамовленням масовим тиражем і розповсюджені по школах держави.

Вказані видання здобули високі оцінки науковців та широкої громадськості України.

Таким чином, діяльність відділень гуманітарного циклу АН ВО України в 2009 р. можна визнати досить активною та результативною.

х х

х

Суспільні науки ***(керівник – віце-президент Курило В.І.)***

Секція суспільних наук академії об'єднує 5 відділень:

- відділення економіки;
- відділення історії;
- відділення історії науки, освіти і техніки;
- відділення права;
- відділення філософії,

дійсними членами яких є 83, почесними – 4 академіки, зарубіжним членом – 1 академік (відділення права): декан

юридичного факультету Опольського університету (Польща) д.ю.н., професор Стадніченко Лешек Станіслав.

Такий потужний науковий потенціал дав можливість плідно працювати над дослідженням широкого спектру суспільних проблем у галузях історії, зокрема і історії науки, освіти і техніки, економіки, права та філософії, зокрема:

по відділенню економіки: досліджувалися проблеми економічного та соціального стану регіонів України в складі теми „Управління регіонального соціально-економічного розвитку" (академік Зінь Е.А. (м. Рівне), наукові основи організації туризму в Західних областях України(академік Бочан І.О. (м. Львів), наукові основи формування нових економічних відносин між суб'єктами аграрного ринку і адаптації агропромислових формувань до ринкових умов (академік Дудар Т.Г., м. Тернопіль), економіко-організаційні проблеми розвитку світової торгівлі та виявлення можливостей України у розширенні зовнішньоекономічної діяльності (академік Крамаренко В.І. (м. Сімферополь), Академік Марцин В.С. (м. Львів) розробив концепцію інтерактивного курсу по підготовці аналітиків міжнародного валютного ринку FOREX, запропонував відповідну програму та впровадив практичні аспекти операцій на міжнародному валютному ринку FOREX;

по відділенню історії: проводилася науково-дослідницька робота по вивченню історії та культури Поділля (академік Завальнюк О.М., м. Кам'янець-Подільський), за що отримав диплом лауреата обласної премії ім. Юхима Сіцінського в галузі історико-краєзнавчої роботи і збереження історико-культурної спадщини, а також нагороджений також орденом «За заслуги» III ступеня; історії української культури від найдавніших часів до наших днів, розкрито світ української культури, панораму її історичного розвитку в контексті європейської та світової культури (академік Задорожний В.Є.); проблем формування педагогічної культури майбутніх учителів історії і права (академік Булда А.А.);

по відділенню історії освіти, науки і техніки: досліджувалися проблеми підвищення ефективності

промислового виробництва на етапі науково-технічної революції (академік Бєсов Л.М.); екології та лісової радіоекології (академік Гайченко В.А.); національно-визвольні змагання українського народу в боротьбі за свою державність (1917-1921 рр.); національно-визвольних змагань українського народу в боротьбі за свою державність (1917-1921 рр.); історії Збройних сил України, Голодомору та Голокосту в Україні (академік Дещинський Л.Є.); світової історія військової справи (академік Михайлюк В.П.); біоетики (Академік Дупленко Ю.К.); питання історії освіти, науки і техніки в напрямках, школах, іменах (академік Пилипчук О.Я.); проблеми використання мікробіологічних тестів для регулювання гомеостазу порушених екосистем (академік Стефурак В.П.); пам'яткознавства, музеєзнавства (академік В.П. Гріффен); історії фізики (академік Савчук В.С.);

по відділенню права: академіки відділення працювали над проблемами безпеки навколишнього середовища (академік Андрейцев В.І.), адміністративно-правових відносин (академік Коломоєць Т.О., Курило В.І.), аграрного та земельного права (академік Єрмоленко В.М.), земельного права (академік Носік В.В.), митного права (академік Діхтієвський П.В.), договірного права (академік Дзера О.В.).

по відділенню філософії: протягом звітного року було завершено 9 державних наукових тем, які належали до пріоритетних наукових пошуків, а саме:

- філософські та соціальні проблеми державного управління (академік Надольний І.Ф.);
- модернізація філософії освіти з врахуванням інформаційних технологій (академіки Андрущенко В.П., Цикін В.О., Скотний В.Г.);
- філософія гуманітарного знання (акакадеміки Балух В.О.);
- актуальні проблеми методології історії філософії (академіки Саух П.Ю., Попов М.В., Ярошовець В.І.);
- методологічні проблеми філософської теоретичної спадщини та етносу науки (академік Попов М.В.).

Вперше в Україні і загалом на пострадянському науковому просторі в 2009 році опубліковано розгорнуту колективну монографію «Творча спадщина Ібн Сіни та сучасність» за заг. редакцією акад. Попова М.В. та доктора Ватанхи М.С. (вид. дім «Асканія», 2009), обсягом 23,56 др.арк..

Результатом наукових досліджень науковців секції за звітний рік стало опублікування **25 монографій**, понад **170 наукових статей**, **28 навчальних посібників**, **14 підручників**. Академіки 5-ти відділень секції суспільних наук прийняли участь у роботі **146 наукових конференцій** та круглих столів, де виступили із змістовними науковими доповідями.

Надзвичайно плідно проводилася робота з підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації: члени секції академії працюють у **понад 50 спеціалізованих вчених радах** по захисту кандидатських і докторських дисертацій, зокрема **8 академіків є головами спеціалізованих вчених рад** по захисту дисертацій. Під науковим керівництвом і консультуванням академіків, які представляють секцію суспільних наук, **захищено 9 докторських та 48 кандидатських дисертацій**, а також рекомендовано до захисту 12 кандидатських та 3 докторських дисертації.

Активна наукова та громадська діяльність академіків секції суспільних наук була гідно відзначена державними та громадськими фаховими відзнаками, а саме:

- акад. Горбатенко В.П. – нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеню;
- акад. Воловик В.І. – нагороджений орденом «За заслуги» III ступеню;
- акад. Саух П.О. нагороджений орденом «За заслуги» III ступеню
- акад. Степовик Д.В. – нагороджений орденом « За заслуги» II ступеню;
- акад. Баранівський В.Ф. – отримав почесне звання «Заслужений працівник освіти»;
- акад. Надольний І.Ф. – відзначений срібним знаком ім.М.П.Драгоманова;

- акад. Балух В.О., акад. Саух П.О. та акад. Ярошовець В.І. – отримали іменні премії НАН України за видатні успіхи в галузі філософії;

- акад. Завальнюк О.М. – нагороджений орденом «За заслуги» ІІІ ступеня, а також став лауреатом обласної премії ім. Юхима Сіцінського в галузі історико-краєзнавчої роботи і збереження історико-культурної спадщини;

- акад. Андрейцев В.І. – Почесна відзнака ім.Ярослава Мудрого;

- акад. Курило В.І. – медаллю МВС України «90 років карному розшуку України; присвоєне Почесне звання «Почесний професор Запорізького національного університету»;

- акад. Самохін А.В. – Почесна грамота Мінздоров'я України, Почесна грамота Київського міського голови, Орден Святого Іллі Муромця 2-го УПЦ МП;

- акад. Коломоєць Т.О. – Орден Запорізької облради «За розвиток Запорізького краю» 3-го ст., Почесна грамота Запорізької облради, Почесна грамота Запорізької ОДА, Грамота ГУЮ у Запорізькій обл., Подяка Асоціації правників України, Подяка та 3-и Грамоти Ректора ЗНУ.

Такий науковий результат став можливим завдяки наполегливій творчій праці академіків секції. Він гідно презентує Академію наук вищої освіти як потужну наукову установу, в стінах якої зібрані авторитетні і результативні вчені, науковим доробком яких може пишатися будь-яка наукова установа чи вищий навчальний заклад нашої держави.

Разом з тим, дозвольте зупинитися на питаннях, розв'язання яких у наступному році вважаю нагальною потребою для секції суспільних наук. України сьогодні шукає шляхи інтеграції у світове співтовариство, зокрема і у наукове та освітянське. Така інтеграція неможлива без тісних міжнародних контактів. Як показують звіти академіків-секретарів відділень секції, у цьому напрямку є значні резерви для активізації роботи. Йдеться про: – залучення до нашої академії визнаних зарубіжних членів, та – налагодження

наукової співпраці із зарубіжними науковими установами на вищими навчальними закладами. Це, на нашу думку, дасть можливість не лише розширити спектр наукових досліджень, а й долучитися до міжнародних наукових проектів (грантів) у сенсі економічному. Закликаю шановних академіків до активізації такої роботи, оскільки без освоєння нових напрямків діяльності немає прогресу. На тому доповідь закінчую.

х х

х

Природничі науки ***(керівник – віце-президент Стецюк В.В.)***

Секція природничих наук на сьогодні виглядає таким чином (за абеткою).

Відділення аграрне (37 академіків) – академік-секретар ЖЕРЕБКО Володимир Михайлович
Відділення біології (14 академіків) – академік-секретар ХОМИЧ Володимир Тимофійович
Відділення математики та інформатики (21 академік) – академік-секретар МАРТИНЕНКО Михайло Антонович – єдине Відділення, члени якого повністю розмістили інформацію про свої персони на сайті Академії
Відділення медицини (42 академіки) – академік-секретар ПРОЦЮК Раду Георгійович
Відділення наук про Землю (15 академіків) – академік-секретар СТЕЦЮК Володимир Васильович
Відділення проблем психічного здоров'я (18 академіків) – академік-секретар МАРУТА Наталія Олександрівна
Відділення фізики та астрономії (25 академіків) – академік-секретар ГОРБАЧУК Іван Тихонович
Відділення хімії та хімічної технології (24 академіки) – академік-секретар ЯЦИМИРСЬКИЙ Віталій Костянтинович

Працюють 196 дійсних членів Академії (академіків) та близько 200 членів – докторів і кандидатів наук, професорів і

доцентів вищих навчальних закладів. Це – половина дійсних членів Академії вищої освіти України.

Знайти інтегральний показник ефективності роботи Відділень вельми непросто, оскільки різною є дослідницька база, чисельність та кадровий склад, способи представлення отриманих наукових результатів (дисертації, монографії, навчальні посібники, патенти на винаходи, доповіді на конференціях тощо), різною також є увага з боку державного фінансування досліджень різних напрямків, різною є міра застосування отриманих наукових результатів, одні з яких негайно упроваджуються у практику, інші – мають фундаментальний зміст і отримають практичне визнання ще нескоро. Тому, наведена нижче послідовність представлення результатів роботи зазначених Відділень Академії має ознаки неоднозначності.

Відділення медицини

Першість тримає, на наш погляд, **Відділення медицини**, яке налічує 42 академіки, що є, за влучним спостереженням академіка Т.Д. Никули, «менш, ніж по одному академіку на мільйон мешканців України». Наразі, науковці Відділення медицини, згідно Указів Президента України про підвищення якості освіти в України та про забезпечення подальшого розвитку вищої освіти в Україні, спрямовували свої дослідження на прискорення інтеграції України у міжнародний освітній простір, забезпечували збалансовану структуру підготовки фахівців з вищою освітою відповідно до національних потреб та європейських вимог, розробляли у

стінах вищих навчальних закладів новітні методи охорони здоров'я.

Ефективно здійснювалася **навчально-методична робота**, зокрема, створювалися нові типові навчальні програми, які відповідають вимогам державних та галузевих стандартів вищої освіти. Упродовж звітного періоду видано **18 навчальних посібників** та підручників, деякі з них удостоєні високих оцінок Академії наук вищої освіти України. Видано **56 методичних рекомендацій** з педагогічного процесу, створено **14 комп'ютерних класів**, **33 навчальних відеофільми**, проведено **76 циклів занять** з підвищення кваліфікації викладачів.

В частині науково-дослідної роботи академіками Відділення медицини виконувалося **98** науково-дослідних робіт. Наукові звіти за завершеними **57** роботами було прийнято експертними радами, станом на 20.0609 виконуються **46** науково-дослідних робіт, в т. ч. **29** держбюджетних, **11** господарсько-договірних та **6** ініціативних.

За завершеними науково-дослідними роботами видано **28 монографій** (з них 6 – у співавторстві з іноземними вченими), захищено **18 докторських** та **33 кандидатських дисертації**. Опубліковано 460 наукових статей (372 у вітчизняних та 88 – у зарубіжних виданнях). Зроблено доповіді на науково-практичних конференціях – **168** (із них 126 на вітчизняних, 42 – на зарубіжних). Організовано і проведено 18 з'їздів, конгресів (із них 6 – міжнародних), 109 науково-практичних конференцій (16 – міжнародних), 17 семінарів, симпозіумів, 29 наукових читань. 12 академіків виступили з науковими лекціями за кордоном у провідних вузах Європи (Велика Британія, Франція, Німеччина, Польща).

Відділення медицини важливими завданнями з удосконалення наукової роботи **збільшення кількості академіків** Відділення у науковому супроводі державних цільових програм та в реалізації державного замовлення на виконання розробок найважливіших новітніх технологій в охороні здоров'я; створення інноваційних технологій навчання в умовах упровадження засад Болонського процесу, **подальше**

розширення співробітництва з установами АМН і НАН України, науковими закладами зарубіжжя для вирішення пріоритетних проблем галузі, **розширення досліджень** у напрямках створення лікарських засобів на основі нанотехнологій, фармакогенетики, імплантології, реконструктивної хірургії із залученням студентів до винахідницько-інноваційної діяльності. Необхідним також є розвиток наукового менеджменту для посилення конкурентоспроможності в отриманні міжнародних грантів, державних, галузевих та академічних премій.

Про високий міжнародний авторитет провідних вчених-медиків свідчить обрання їх академіками ряду провідних академій провідних держав, членами впливових міжнародних організацій, запрошення їх до читання лекцій в кращих європейських університетах тощо.

Успішна діяльність Відділення медицини за звітний період була належно оцінена **державними та недержавними відзнаками**. Серед державних відзнак академіків – ордени Ярослава Мудрого академіки В.Ф.Москаленко, І.С.Зозуля), орден «За заслуги» (академік В.М.Коваленко), Державна премія України у галузі науки і техніки (академік В.Г.Климовицький), чимало і відзнак громадських вітчизняних та міжнародних Академій та інших установ, Почесних Грамот Міністерств та регіональних державних адміністрацій (всього – половина складу численного Відділення!).

Широке висвітлення діяльності академіків відбулося у засобах **масової інформації** (6 друкованих назв періодики та 10 телевізійних каналів).

Відділення хімії та хімічної технології.

Вагомі здобутки отримали науковці **Відділення хімії та хімічної технології**.

Так, за 2009 рік академіками **Відділення хімії та хімічної технології** надруковано: **монографій, підручників, посібників** – 22, **статей** – 139, тез **доповідей** – 65, одержано **патентів** – 26, взято участь в організації 17 наукових конференції, як учасники – 24, підготовлено під керівництвом академіків **дисертацій**: докторських – 1, кандидатських – 14.

В складі Відділення хімії та хімічної технології 2 ректори, 2 проректори, 3 декани факультетів, 2 чл.-кор. НАН України.

24 дійсні члени Академії активно працювали над розвитком нових наукових напрямків (наприклад, каталіз кластерними сполуками), досліджували механізми гетерогенних і гомогенних реакцій та фізико-хімічних і адсорбційних властивостей каталізаторів, сорбентів та сенсорів (**академік В.К.Яцимирський**),

Зокрема, **академік Юрченко О. Г.** здійснював плідні дослідження у рамках теми «Мономолекулярні нанопровідники і нанонапівпровідники на основі внутрішньо-допованих діамондоїдів», брав участь у дослідженні методів функціоналізації діамондоїдів, які є перспективними наноскладовими наноелектронних пристроїв, займався поглибленим дослідженням відкритої ним нової реакції – діолефінізації кетонів при дії диметилоксосульфоній метиліду.

Ця реакція в світовій літературі вже називається «Реакція Юрченка».

Наукові праці **академіка Запорожець О.А.** увійшли до списку авторів з України з найбільшим індексом цитування бази даних Scopus.

Керівництво держбюджетними темами МОН здійснювали академіки Г.І.Гринь, О.Є.Капустін, А.Я.Лобойко (2 теми), В.К.Яцимирський. Академіки Б.І.Байрачний та М.В.Бурмістр керували проектами МОН України

Академік Яцимирський В.К. отримав звання «Відмінник освіти України». **Академіку Сиромятнікову В.Г.** розпорядженням Президента України призначено Президентську стипендію для видатних вчених. **Академіку Холіну Ю.В.** Указом президента України присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Академік Зайцев В.М. обраний чл.-кор. НАН України по відділенню хімії.

Академіки Відділення є головними редакторами численних періодичних наукових журналів та інших важливих наукових видань.

Аграрне відділення

Плідною була у звітному році робота **Аграрного відділення** Академії. Відзначається, що найбільш активну участь у своїх фахових наукових дослідженнях і у тісному зв'язку з Академією брали участь академіки З.М.Грицаєнко, С.К.Рудик, В.П.Литвин, В.В.Снітинський, А.С.Опальчук, О.С.Болотських, І.О.Фурман, О.І.Зінченко, В.Г.Влох, В.І.Ніколайчук, В.П.Ґудзь, Я.І.Кирилів, В.П.Поліщук, В.П.Бородай, П.Г.Копитко, А.С.Кобець, М.М.Кирик, Г.І.Демидась, В.М.Положенець, Р.М.Панас, І.Д.Примак, Г.П.Жемела, А.Я.Сохнич, В.І.Бесулін, М.І.Бахмат та ін. Ця численна когорта вчених аграрників у поточному році внесла значний вклад у розвиток аграрної науки і освіти, а також у вирішення проблем задоволення потреб населення держави у

продукції харчування, а промисловості – у сировині, адже цього року в Україні зібрано найвищий урожай зерна за всю історію країни – більш, ніж 52 млн. тон. Науковці керували 39 науковими темами із загальним кошторисом понад 2.4 млн. грн., взяли участь у роботі 157 наукових конференцій, симпозіумів, конгресів, у т. ч. у 77 – міжнародних. Ними опубліковано 67 **монографій та навчальних посібників**, сотні **статей** та методичних розробок, отримано 26 **патентів** на сорти і винаходи. 41 спеціалізована рада України із захисту докторських та кандидатських дисертацій працювала за участю та під керівництвом академіків Аграрного відділення, 2 докторських та 31 кандидатська **дисертація** захищені за їх керівництва та консультування.

Зокрема, **3 монографії** у звітному році опубліковано академіком С.К. Рудиком, так же плідно працювали академік Ґудзь В.П. (**3 монографії**, обсяг наукових досліджень очолюваної ним кафедри – 400 тис грн.), академік Кирилів Я.І. (**4 монографії**, Почесна грамота Української академії аграрних наук), усі інші члени Аграрного відділення.

Активну наукову та організаційну роботу проводила у звітному році академік Грицаєнко З.М. (Міжнародна конференція, збірник наукових праць, навчальний посібник, захищений кандидат наук, 17 наукових праць тощо).

Орденом «За заслуги» та Почесною грамотою Верховної Ради України нагороджений академік Снітинський В.В. Звання «Почесний землевпорядник України» присвоєне академіку Сохнич А.Я. Трудову відзнаку Міністерства агропромислового комплексу «Знак пошани» отримали академіки Жеребко В.М., Ковтун І.М., Литвин В.М., Поліщук В.П., Снітинський В.В. Відзнака «Відмінник освіти України» присвоєна академікам Овчаруку В.І., Фурману І.О., а «Відмінник аграрної освіти і науки» – академіку Найченко В.М.

Академіки Аграрного відділення закликають Президію АН вищої освіти України та її Президента академіка М.І.Дубину наполегливіше клопотатися перед Президентом України і Кабінетом Міністрів про присвоєння Академії державного

статусу. Вони також закликають колег-аграрників надавати більше уваги технічному переоснащенню сільськогосподарського виробництва, повніше використовувати потенціал родючості ґрунтів та забезпечувати їхній захист від несприятливих природних та антропогенних процесів (вітрова та водна ерозія, підтоплення, засолення тощо). Необхідно розширювати освоєння інтенсивних технологій вирощування та інтегрованого захисту рослин.

Відділення наук про Землю

Значним є внесок **Відділення наук про Землю**, яке налічує 15 діючих дійсних членів Академії. Проблематика досліджень Відділення стосувалася, насамперед, найважливіших проблем довкілля України, її великих міст, окремих компонентів природи (поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря, ґрунтового покриву, небезпечних геологічних процесів у районах розташування господарських об'єктів підвищеної небезпеки – ГЕС, АЕС, нафто- і газогонів тощо).

Здійснювалися дослідження геоекологічного стану Києва та його околиць з метою встановлення рівня природно-ресурсного потенціалу столиці для розроблення ефективних методів використання й управління природними ресурсами, оцінки їхнього екологічного стану (а**кадеміки Бортник С.Ю. та Стецюк В.В.)**, проводився аналіз антропогенного впливу на гідрологічний, русловий та гідрохімічний режими річок України та рівень забрудненості атмосферного повітря держави. Розроблено рекомендації щодо покращення екологічного стану річок у контексті забезпечення необхідного рівня транспортування наносів, розвитку цінних видів фіто- і зоопланктону та запобігання заростання русел макролітами. Розроблено схеми районування території України за умовами забруднення атмосферного повітря, зумовленого низьким та високим джерелами викидів (а**кадеміки В.К.Хільчевський та О.Г.Ободовський),** проводилися географічні дослідження

проблем урбанізації території України, що має виключне значення для встановленні перспектив розвитку держави (**академік Дмитрук О.Ю.), академік Ковальчук І.П**. проводив дослідження проблем екологічного стану малих річок та трансформаційних процесів у природному середовищі під впливом господарської діяльності людини, здійснював інформаційно-картографічне моделювання трансформаційних процесів у сільській місцевості. **Академіка Гродзинського М.Д**., зважаючи на його значні наукові досягнення в області геоекологічних досліджень, упродовж 2009 – 2010 навчальних років запрошено читати курс лекцій у Сеульському університеті. **Академіки Олійник Я.Б., Іщук С.І. та Масляк П.О**. досліджували проблеми геополітики та геостратегії України, продовжували дослідження у царині економічної та соціальної географії для оптимізації територіальної організації суспільства України.

Академік Рудько Г.І. підготував та опублікував 4 монографії та 1 навчальний посібник з грифом МОН.

Побачила світ низка монографій (8 назв) та навчальних посібників (22 назви), деякі з яких вийшли виключно під егідою Академії наук вищої освіти України (**академік В.В.Стецюк**). Це – удвічі більше, ніж кількісний склад Відділення.

За звітний період академіками Відділення здійснено керівництво та безпосереднє виконання наукових досліджень бюджетного та господарсько-договірного характеру загальним обсягом 960 тис. грн.

Під науковим керівництвом **академіків С.І.Іщука, Я.Б.Олійника, О.Г.Ободовського, В.К.Хільчевського** захищено 8 кандидатських та 2 докторських дисертації.

Відділення організувало й успішно провело низку Всеукраїнських та Міжнародних наукових конференцій (Київ, Луганськ, Чернівці, Одеса), академіки брали участь у наукових конференціях у Мінську, Москві, Сеулі, Варшаві.

Здійснено 2 виступи на телебаченні (**академіки П.О.Масляк та В.В.Стецюк**), понад 10 виступів у пресі.

Урядових нагород удостоєні: **академік Я.Б.Олійник** («За заслуги» II ступеню); **академіки Іщук С.І. та Хільчевський В.К.** («Заслужений діяч науки і техніки України»); **академік Масляк П.О.** («Заслужений працівник освіти України»). Почесні грамоти Міністерства охорони навколишнього природного середовища отримали **академік Г.І.Рудько**, **Г.І.Денисик.** Почесні грамоти Міністерства освіти і науки отримали **академіки С.Ю.Бортник, О.Г.Ободовський, І.П.Ковальчук**).

Відділення біології

Важливою була участь у роботі Академії наук вищої освіти України **Відділення біології**, очолюваного академіком-секретарем В.Т. Хомичем. Зовні нечисленне відділення (14 дійсних членів та 1 – почесний) здійснило широке коло важливих наукових досліджень і отримало переконливі результати у царині морфогенезу органів кровотворення та імуногенезу ссавців і птахів (**академіки Хомич В.Т., Криштофорова Б.В., Гаврилін П.М**), вікових морфофункціональних особливостей окремих органів і систем під впливом гравітаційних перенавантажень та різні методи їх корекції, системи стовбурових клітин (**академік Пикалюк В.С.**). Створено теоретичні наукові основи конструювання високоефективних біологічних препаратів (**академік Скибіцький В.Г.**), здійснювався моніторинг інвазійних хвороб у науково-дослідних господарствах Національного університету біоресурсів і природокористування України (**академік Галат В.Ф**) та отримано багато інших цінних наукових результатів, які упроваджено у практику лікувальних, освітніх та наукових закладів України, у науковий та освітній процес вищих навчальних закладів України.

Підготовлено три кандидати та два доктори наук, отримано 12 патентів, проведено та взято участь у роботі численних Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій та нарад.

Два довідники, три підручники, 15 навчальних посібників, науково-методичних рекомендацій – 25, понад 100 наукових статей – таким є презентаційний здобуток академіків Відділення біології.

Отримали нагороди, почесні звання, відзнаки: **академік Засєкін Д.А**. – трудову відзнаку «Знак Пошани» міністерства АПК України; **академік Скибіцький В.Г**. – Подяку департаменту аграрної освіти міністерства АПК України.

Здійснено **13 виступів на телебаченні й у пресі**, співробітництво з Європейською асоціацією ветеринарних анатомів (академік Хомич В.Т., академік Криштофорова Б.В.), з Міжнародним науковим товариством морфологів хребетних тварин (академік Хомич В.Т.), з Міжнародним науковим товариством паразитоценологів (академік Галат В.Ф.), з науковими товариствами анатомів Німеччини, Росії і Білорусії (академік Пикалюк В.С.) забезпечили міжнародну респектабельність роботи Відділення біології.

Відділення математики та інформатики

Відділення математики та інформатики (академік-секретар Мартиненко М.А.) налічує 20 дійсних членів та 5 іноземних членів Академії наук вищої освіти України

Члени Відділення проводили наукову роботу в таких напрямках: дослідження проблем автоматизованого проектування та синтезу електронних пристроїв систем керування контролю й інформаційно-вимірювальної техніки (акад. Малахов В.П.); теорія апроксимацій функцій дійсної змінної, оптимізація квадратурних формул та їх застосування

(акад. Моторний В.П.); дослідження тополого-матричних і фрактальних властивостей математичних об’єктів зі складною локальною будовою (акад. Працьовитий М.В.); розробка теоретичних основ захисту інформації (акад. Бондаренко М.Ф.); розробка математичних моделей і методів дослідження психосоціальної сфери людини, моделі корекції великих числових масивів, формування репрезентативних вибірок об'єктів довільної природи (акад. Ващук Ф.Г.); дослідження стійкості динамічних систем і числових рядів (акад. Слюсарчук В.Ю.); розробка теоретичних основ апроксимації періодичних функцій теорії ортогональних рядів (акад. Тіман М.П.); дослідження задач багато точковими умовами для диференціальних рівнянь з частинними похідними (акад. Пташник Б.Й.); теоретичні основи оптимальних алгоритмів, екстремальних задач аналізу (акад. Бабенко В.Ф.); розвиток аналітичних і чисельних методів дослідження мішаних задач механіки деформівного твердого тіла (акад. Божидарник В.В., акад. Мартиненко М.А.); впровадження математичних методів оптимізації в будівельну механіку (акад. Бараненко В.О.); методи вивчення зображень скінчених груп над комутативними локальними кільцями (акад. Гудивок П.М.); дослідження методів прийняття рішень в умовах невизначеності та нечіткої інформації (акад. Зайченко Ю.П.); оптимізація керування системами з розподіленими параметрами та асимптотичний аналіз розв'язків оптимальних сингулярно збурених систем (акад. Капустян В.О.); дослідження умовних нелокальних симетрій нелінійних рівнянь математичної фізики (акад. Тичинін В.А.); дослідження крайових задач для параболічних систем рівнянь із частинними похідними (акад. Івасишен С.Д.); теорія диференціальних рівнянь у банахових просторах (акад. Каленюк П.І.).

Академіками Відділення опубліковано 2 монографії, 12 навчальних посібників під грифом МОНУ, 85 статей в фахових і міжнародних журналах.

Члени Відділення виступали з доповідями на 63 наукових конференціях різного рівня. 22 академіки Відділення постійно

ведуть роботу в редколегіях міжнародних академічних та університетських математичних журналах.

Відділення фізики та астрономії

До складу Відділення фізики і астрономії (академік-секретар Горбачук І.Т.) в 2009 році входило 29 дійсних академіків АН ВО України. Серед них: 1 ректор Одеського національного університету імені І.І.Мечнікова (Сминтина В.А.); і 1 директор Інституту новітніх технологій НАУ (Куліш В.В.); 1 перший проректор ОдНУ імені І.І.Мечнікова (Коваленко М.П.); 1 проректор НПУ імені М.П.Драгоманова (Кудін А.П.); 1 заступник директора з наукової роботи Інституту магнетизму НАН У країни (Горобець Ю.І.); 1 ректор Інституту математики і фізики технологічної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського (Гуревич Р.С.); 1 декан фізичного факультету Дніпропетровського національного університету (Тутік Р.С.); 15 завідувачів кафедр,професорів; 5 професорів кафедр.

Серед академіків Відділення фізики і астрономії Шимон Л.Л. та Ступін О.Б. – лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки; академіки Сминтина В.А. та Шимон Л.Л. нагороджені орденами «За заслуги» ІІІ ступеня; 5 академіків – Заслужені діячі науки і техніки України; 7 – Заслужені працівники освіти України.

Шість академіків є членами ВАК України, 14 академіків є головами та членами спеціалізованих Вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Академіки є членами вітчизняних та зарубіжних фізичних і астрономічних товариств, Соросівськими професорами, членами зарубіжних Академій наук.

Протягом 2009 року академіками Відділення видано 4 монографії, 5 підручників, 5 навчальних програм з грифом МОН України, 14 навчальних посібників, 7 ваківських збірників наукових праць; одержано 7 патентів на винаходи; надруковано в українських та зарубіжних виданнях 214 наукових статей;

організовано і проведено 9 Всеукраїнських і 3 Міжнародні науково-практичні конференції; академіки Відділення взяли участь і виступили з доповідями на 24 Всеукраїнських і 34 Міжнародних наукових конференціях. Під керівництвом академіків Відділення захищено 4 докторські і 16 кандидатських дисертацій. Протягом 2009 року виконувалось 7 держбюджетних науково-дослідних тем і 5 міжнародних грантів.

Академіки Відділення фізики і астрономії є відомими в Україні і світі фахівцями в галузі теоретичної фізики, фізики твердого тіла, молекулярної та медичної фізики, фізики низьких температур, фізико-хімії полімерів, фізико-хімії поверхні, астрономії і фізики космосу, теорії й методики навчання, використання сучасних комп'ютерних технологій в освіті.

Фундаментальні дослідження з фізики та астрономії

Під науковим керівництвом **академіка Сминтини В.А.** у 2009 році були проведені наукові дослідження і одержані важливі результати. Досліджені термостимульовані процеси в полікристалічних шарах селеніду кадмію з міжзерновими границями. Встановлена і пояснена аномальна температурна залежність рівноважної провідності в інтервалі 100 –300 К.

Досліджено поверхневу морфологію, оптичну густину та фотолюмінісценцію тонких плівок SnO_2. Визначено енергію розмірного квантування двома методами.

Експериментально досліджено особливості поверхневого плазмонного резонансу (ППР) у нанорозмірних плівках двооксиду олова. Встановлено наявність нанорозмірних зерен з повітряними парами. Проведені термогравіметричні (ТГ) і деріватографічні (ДТГ) дослідження отриманої олововміщуючої речовини, наявність якої сприяє утворенню в плівках двоокису олова нанорозмірної структури.

Досліджено фотоелектричні властивості неідеальних гетеропереходів з метою розробки сенсорів зображення нового типу. Отримані результати дозволяють поліпшити чутливість елементів пам'яті на базі неідеального гетеропереходу.

Розроблено технологічні рекомендації для створення системи сканування елементів пам'яті з жорстким растром.

Визначені і систематизовані структурні і електрофізичні характеристики нових функціональних матеріалів для мікро- і наноелектроніки.

З 2009 року академік Сминтина В.А. брав участь у Міжнародній конференції (Анталія, Турція) і виступив з 3 доповідями та в наукових Всеукраїнських і Міжнародних конференціях у Запоріжжі, Івано-Франківську, Празі, Одесі, Севастополі.

Академік Шимон Л.Л. здійснював загальне наукове керівництво колективом дослідників з таких трьох основних напрямків: експериментальні і теоретичні дослідження елементарних процесів взаємодії електронів, йонів і фотонів з атомами і молекулами у вільних або зв'язаних станах; дослідження явищ емісії фотонів при взаємодії електронів і йонів з поверхнею твердого тіла; вивчення елементарних процесів у газових ОГК і пошук активних середовищ для нових лазерів. Ці дослідження стали основою для розробки нових лазерів та інших приладів нового покоління: лазерного мас-спектрометра, проекційного мікроскопа, резонансно-іонізаційного мас-спектрометра, імпульсних джерел одно- та багатозарядних йонів, розробка екологічно безпечних газорозрядних ультрафіолетових ламп, формування тонких плівок методом імпульсного лазерного запорошення.

У 2009 році одержано три патенти на винаходи: короткохвильова газорозрядна галогенна лампа низького тиску; імпульсна бактерицидна лампа; імпульсна газорозрядна лампа на молекулах йоду. Опубліковано 7 наукових статей.

Важливі дослідження проведені **академіком Руденко О.П.** на тему: „Акустичні дослідження молекулярних процесів в сироватці крові, які моделюють процеси життя людини, хворої на онкологічні захворювання". Акустичні методи дослідження в цій галузі настільки досконалі, що дають можливість вивчати властивості крові і біологічних об'єктів в широких межах

температур, частот, тисків. У 2009 році вийшли друком 15 статей.

Проблеми онкозахворювань вивчались також **академіком Прилуцьким Ю.І.** в рамках створення нових наноструктур біомедичного призначення, перш за все, для попередження та лікування захворювань. Автором була запропонована і запатентована технологія використання фулерен-вмісних нанокомпозитів для фотодинамічної терапії злоякісних пухлин. З цих питань протягом 2009 року ним надруковано 13 статей, в тому числі у трьох виданнях НАН України, та чотирьох іноземних виданнях.

Академік Лапшин В.І. дослідив вплив нелінійності на плазмон-поляритонні поверхневі хвилі на межі напівпровідник–метал при наявності в неоднорідному перехідному шарі у напівпровіднику області верхнього гібридного резонансу. Аналогічні дослідження проведені в неоднорідних перехідних шарах структур: напівпровідник-напівпровідник, напівпровідник-діелектрик, що знаходяться в сталому магнітному полі. Опубліковано в 2009 році п’ять наукових статей, взяв участь у II Симпозиумі «Розвиток фінансових відносин в умовах трансформаційних процесів».

Академік Каретніков В.Г. виконував теми: «Дослідження вільного руху ШСЗ і астероїдів та екологічних проблем навколоземного простору» та «Дослідження будови і еволюції активних компонент зоряних систем». Виконав запит на нові теми: «Дослідження варіацій параметрів термосфери шляхом моніторингу руху вибраних штучних супутників Землі» та «Комплексне дослідження процесів нестабільності змінних зірок». Брав участь у 3 Міжнародних наукових конференціях. Науковий керівник 3-х аспірантів, 1 докторської дисертації.

Академік Касперський А.В. виконував наукову роботу в рамках спільного проекту з науково-експериментальним полігоном РАН «Полімерні композиції». Зроблені доповіді на наукових конференціях у Росії та України, захищено 2 кандидатські дисертації, опубліковано 2 навчальні посібники

(25 друк.арк.) та 7 статей, проведена науково-методична конференція «Наука і освіта».

Науково-методичні дослідження

У 2009 році академіками Відділення фізики і астрономії проведені важливі наукові дослідження в галузі методології та методики навчання в середній та вищій школі, а також в галузі використання сучасних комп'ютерних технологій в освіті.

Академік Атаманчук П.С. провів дослідження в рамках держбюджетної теми «Інноваційні технології формування фахівця в умовах особистісно орієнтованого навчання та ступеневої освіти». Науковий керівник проекту Атаманчук П.С., виконавці: 3 академіки АНВО України, 5 докторів наук, 6 кандидатів наук, 2 докторанти, 3 асистенти. Суттю проекту є теоретичне обґрунтування, апробація та практичне впровадження методології управління фаховою підготовкою майбутніх учителів природознавчо-математичної та технологічної освітніх галузей на рівні формування прогнозованих компетентнісно-світоглядних професійних якостей в умовах Болонського процесу та на засадах особистісно орієнтованого навчання. Створені схеми цільових освітньо-професійних програм підготовки майбутнього фахівця. Результати досліджень впроваджені в Україні, Болгарії, Росії, Словаччині. Захищено 2 докторські дисертації, проведені Міжнародні науково-практичні Інтернет-конференції, надруковано 2 навчальних посібники, 1 науковий збірник, 24 наукові статті.

Академік Павленко А.І. організовував науково-дослідну роботу з комплексної теми кафедри «Теоретичне та науково-методичне забезпечення оновленого змісту шкільної природничо-математичної освіти в умовах переходу на 12-річний термін навчання». Підготовлений 1 докторант, опублікована монографія, захищений 1 аспірант, опубліковано 8 науково-методичних статей та 2 навчальні програми з грифом МОН України; виступив співорганізатором 1 Всеукраїнської і 1 Міжнародної науково-практичних конференцій.

Академік Кудін А.П. у 2009 році працював над темою «Інформаційно-комунікаційні технології навчання та розробка електронних засобів навчання». Розроблений і апробований у Фізико-математичному інституті новий теоретичний курс з лабораторним практикумом: «Інформаційно-комунікаційні технології у вищій школі» та «Цифрові освітні ресурси». Отримано патент «Комплекс засобів для забезпечення інтерактивного навчального процесу». Взяв участь у 8 Міжнародних науково-практичних конференціях, захищена 1 кандидатська дисертація, опубліковано 4 наукові статті.

Проблемами впровадження сучасних інформаційних технологій у навчально-виховний процес підготовки вчителів фізики, математики і технологічної освіти займався також **академік Гуревич Р.С.** Під його керівництвом захищено 3 кандидатські дисертації, взяв участь у 3 Міжнародних науково-практичних конференціях, опублікував 14 наукових праць, в тому числі 1 монографію «Теорія і практика в професійно-технічних закладах», видано 2 навчальні посібники.

Свій вклад у науково-методичні дослідження середньої та вищої освіти внесли **академіки Коршак Є.В., Шут М.І., Касперський А.В., Горбачук І.Т., Колупаєв Б.С.** та ін.

Академіки Відділення фізики і астрономії у 2009 році отримали нагороди**: Сминтина В.А.** – Почесну грамоту МОН України, Почесну грамоту Міністерства культури і туризму, Подяку Президії АПН, Почесну грамоту ЦК профспілок України, Звання Почесного професора технічного університету м.Чиндао (КНР); **Каретніков В.Г.** удостоєний премії Української Астрономічної Асоціації «За видатний внесок у розвиток української астрономії»; **Гуревич Р.С.** нагороджений знаком «За наукові досягнення»; **Атаманчук П.С.** та Р**уденко О.П.** нагороджені нагрудним знаком «Петро Могила», **Коршак Є.В.** нагороджений Почесною грамотою КМ України.

Відділення проблем психічного здоров'я

Відділення проблем психічного здоров'я у звітному році проводило різнопланові наукові дослідження у царині о**рганізації і проведення наукових конференцій, семінарів, нарад (всього 6 конференцій і конгресів), академіки виступали на наукових форумах (всього 30 доповідей), здійснювали плідну видавничу діяльність, зокрема, брали участь у виданні 4 періодичних фахових видань, опублікували 9 монографій та навчальних посібників, 4 випуски методичних рекомендацій,**

І. Організація і проведення наукових конференцій, семінарів, нарад.

1. Науково-практична конференція “Депресивні розлади: соціальні ризики”, м. Харків.

2. II съезд сексологов и андрологов Украины (май 2009, г.Киев).

3. XI Міжнародна конференція “Нові стратегії в неврології”. м. Судак АР Крим.

4. Міжнародна наукова конференція спільно з Асоціацією Фрейдового поля в Україні та всесвітньої психоаналітичної асоціації за темою: «Травматизм та симптом – від Фрейда до Лакана».

5. Круглий стіл спільно з обласною організацією жінок Союзу жінок України «Організація медико-психологічної допомоги жінкам, що постраждали від насилля в сім’ї», м. Донецьк.

6. IX національний конгрес з дерматокосметології та естетичної медицини, м. Донецьк.

Зроблено академіками 30 доповідей.

Патенти на винахід:

Бабюк И.А. № 22465 «Способ лечения хирургических больных (грыжи диафрагмы) с соматоформными расстройствами».

Підготували проекти

1. Освітній проект за участю психотерапевта, професора Рудольфа Краузе (Німеччина, Ганновер) «OPD-2 – Операціоналізована психодинамічна діагностика».

2. Грант від Європейської комісії міжнародного наукового консорціуму.

3. Освітній проект АППУ з групового аналізу та супервізійний проект під моніторингом EFPP (Європейська Федерація Психоаналітичної Психотерапії).

Протягом 2009 року академіками відділення було підготовлено 7 кандидатів наук та 1 доктор медичних наук.

Досягненням секції у цілому є презентація роботи її Відділень у мережі «Інтернет».

Зусиллями академіка **КРУГЛЯКА Юрія Олексійовича**, секретаріату Академії та активної участі В.В.Стецюка регулярно розміщуються на сайті Академії в Інтернеті матеріали, які висвітлюють фаховий доробок членів Академії, вчені дискутують з приводу найважливіших проблем вищої освіти України, проблем української духовності, національної безпеки.

х х

х

Технічні науки (*керівник – віце-президент Говоров П.П.)*

До секції технічних наук входять відділення:

- Відділення військових наук (голова – Мірошниченко Сергій Іванович)
- Відділення енергетики та ресурсозбереження (голова – Говоров Пилип Парамонович)

- Відділення загальнотехнічне (голова – Кузнєцов Юрій Миколайович)
- Відділення матеріалознавства (голова – Куцова Валентина Зиновіївна)
- Відділення механіки та машинобудування (голова – Бреславський Дмитро Васильович)
- Відділення проблем будівництва та архітектури (голова – Тугай Анатолій Михайлович)
- Відділення електрофізики та електроніки (голова – Шматько Олександр Олександрович)

Основні показники, що виконано:

1. Організація та участь у 272 наукових конференціях, семінарах, симпозіумах, з'їздах, виставках, у т.ч. міжнародного рівня (Харків, Львів, Маріуполь, Донецьк, Одеса, Київ, Євпаторія, Донецьк, Севастополь, Луцьк, Краматорськ, РФ, Угорщина, Польща, Німеччина та ін.)
2. Авторські свідоцтва, відкриття, винаходи, патенти, гранти – 55; державні та іменні премії – 11
3. Наукова дослідна робота: д/б НДР –- 70, госп.дог. – 31.
4. Підготовлено та захищено у поточному році 14 докторів і 31 кандидатів наук.
5. Видавнича діяльність: опубліковано понад 526 наукових статей та тез; підручників – 27 , посібників – 57, монографій – 44, рекомендацій виробництву – 77.
6. Участь академіків у роботі спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій – 63, ради ВАК або МОН- 19.
7. Проводиться керівництво та робота з понад 90 аспірантами та 36 докторантами та здобувачами впродовж року.
8. Виступи по радіо, телебаченню, наукових та інших заходах, публікації у ЗМІ про досягнення вчених наукового центру з метою висвітлення діяльності відділень АН ВО України понад 20, у т.ч. (Говоров П.П., Шматько О.О., Александров Є.Є, Грабченко А.І., Мехович С.А., Товажнянський Л.Л., Братута Е.Г., Дронь М.М.,

Кузнєцов Ю.М., Муковський І.Т., Сидоренко С.І., Поляков М.В., Большаков В.І., Куцова В.З, Спирилонова І.М., та інші академіки технічного сектору АН ВОУ).

9. Проводиться робота по підготовці наукових кадрів впродовж року з метою передачі знань та досвіду молодим вченим (всі академіки сектору).
10. Підготовка кандидатур та залучення до складу 10 кандидатів в академіки АН ВОУ.
11. Рекомендовано Президії АН ВО України кращі монографії, підручники, посібники – акад. Куцова В.З, акад. Большаков В.І., акад. Волчок І.П., акад. Говорова П.П.
12. Рекомендовано до Президії для нагороди та матеріальної допомоги – Рябченко І.М., Терьошин В.М., Клепіков В.Б.
13. Проведено 4 засідання (лютий, березень, червень, жовтень).
14. Участь у спільних міжнародних проектах, з'їздах, конференціях, симпозіумах, конгресах – Говоров П.П. (Німеччина (РТВ), Угорщина (МКО), конференції), Шматько О.О. (академія природознавчих наук Росії), Єфімов О.В. (науковий проект, Польща), Рудаков В.В. (конференція Siema), Грабченко А.І., Бреславський Д.В., Александров Є.Є. (конференції МНТК, Угорщина, Польща, Болгарія тощо), Мехович С.А. (представник Міжнародної громадської організації «Асоціація Слобожанщина»), Волчок І.П. (Міжнародний науковий проект в рамках співпраці між Україною та Білоруссю), Мірошниченко С.І. співпраця з представниками Франці, Італії, США, Росією тощо, академіками відділення матеріалознавства міжнародні проекти по розробці методик розрахунку НДС і стійкості оболонок (з використанням програмних комплексів ANSYS Варшавського технічного університету); дослідження в галузі математичної фізики із вченими інституту фундаментальних технологічних досліджень Польської Академії наук; підготовча робота щодо створення

навчально-науково-виробничої лабораторії динаміки будівельних конструкцій в Варшавській політехніці (Польща) тощо та ін. академіки відділень технічного сектору.

15. Членство у зарубіжних академіях та асоціаціях – Бреславський Д.В. та Морачковський О.К. (члени Європейського товариства механіків EUROMECH), ГрабченкоА.І. – член Американської асоціації інженерів – механіків-технологів, Шелепов І.Г. (академік Міжнародної академії технічної освіти), Сухінін В.П. (член-кореспондент Міжнародної інженерної академії), академік Большаков В.І. – міжнародна інженерна академія (Москва), Товариство чорної металургії США (США); Інститут матеріалів (Англія); Європейське товариство математиків та механіків (Німеччина); (Швейцарія); Інститут гірничих, металургійних та нафтових інженерів (Канада); Нью-йоркська Академія наук (США); Міжнародна біографічна асоціація (Кембридж, Англія) та ін.

Організаційні питання.

1. Проведено по 4 загальні збори у відділеннях.
2. Виступили з публікаціями досягнень відділень сектору у Центральних та регіональних ЗМІ, організовано збори «круглого столу» та інші заходи щодо широкого висвітлення діяльності відділень технічного сектору АН ВО України (П.П.Говоров, Є.Є.Александров, В.І.Большаков, В.З.Куцова, Л.Л.Товажнянський, О.В.Єфімов, А.І.Грабченко та ін.)
3. Проводилась впродовж року громадська діяльність у підготовці наукових кадрів та активна участь по наданню АН ВОУ державного статусу, як найбільш потужній в системі освіти (академіки всіх відділень технічного сектору).
4. Під егідою АН ВОУ організовано та проведено Міжнародні науково – технічні конференції, у тому числі по енергетиці та електроніці, інформаційно-комп’ютерним технологіям в

енергетиці, новітнім технологіям в освіті тощо (керівники академіки Говоров П.П., Товажнянський Л.Л., Сокол Е.І., Рябченко І.М., ГрабченкоА.І., Бреславський Д.В., Данілюк О.В., Куцова В.З., Шматько О.О. та інші академіки всіх відділень технічного сектору).

5. Впродовж року виконувалась робота по популяризації та висвітленні роботи Академії шляхом участі академіків сектору технічних наук у конкурсах та презентаціях, виставках (отримали нагороди роботи академіків Говорова П.П., Сокола Е.І., тощо, а також інші засоби роботи по популяризації Товажнянський Л.Л., Шматько О.О., Рябченко І.М., Кузнєцов Ю.М., Куцова В.З., Александров Є.Є., Грабченко А.І., Львов Г.І., Воробйов Ю.С. та інші академіки всіх відділень технічного сектору).
6. Впродовж року виконувалась робота по піднесенню на більш високий рівень роботи сектору технічних наук, як об'єднуваної ланки фахових відділень. Націлення на виконання комплексних міжгалузевих найважливіших Державних та регіональних програм (керівники програм – Говоров П.П., Куцова В.З., Мехович С.А., Братута Е.Г., Яковлев О.І., Александров Є.Є., Єфімов О.В., Бреславський Д.В. та інші).
7. Продовжено роботу по створенню при АН ВОУ центрів з енергозбереження та Національного комітету зі світлотехніки (відділення енергетики та ресурсозбереження), продовжена робота центру (у Харківському регіону) з наукового напрямку «Контактний теплообмін», продовжена учать в обласній програмі «Ресурс» по впровадженню безвідходних технологій тощо.

Наукова діяльність.

Наукові теми, що виконані та виконуються як міжнародного, так і регіонального та фахового рівня присвячені таким темам як підвищення ефективності, зниження ресурсоспоживання, розробки нової сучасної техніки, та новітніх технологій у техніці , матеріалознавстві, радіофізиці, тенденцією розвитку машинобудування тощо.

У рамках відділення енергетики та ресурсозбереження виконувалась робота:

Тематика наукових досліджень відділення енергетики та ресурсозбереження зосереджена на розробці енерго- та ресурсозберігаючої техніки та технологій у різних галузях техніки та виробництва.

Розробці енерго- та ресурсозберігаючої техніки а технологій в енергетичному виробництві присвячені роботи академіків: акад.Говорова П.П., акад.Єфімова О.В., акад.Шпачука В.П., акад.Варецького Ю.О. та ін.

Найбільш важливим науковим результатом відділення у поточному році є створення наукових основ підвищення енергетичної та екологічної ефективності освітлювальних установок на основі уточнення процесів у лампах та врахування світлокольорового впливу освітлення на людину. В результаті роботи розроблено модель, методику та дана кількісна оцінка світлокольорового впливу освітлення на людину. За результатами роботи Україна вперше за 80 річну історію існування Міжнародної комісії з освітлення була запрошена на офіційному рівні на засідання чергової сесії МКО у Будапешті (Угорщина). Україну запропоновано офіційно до участі у роботі МКО (офіційним представником України в МКО є академік АНВОУ П.П.Говоров). Створено Український Національний Комітет з освітлення (президент-академік АН ВОУ П.П.Говоров).

Крім того виконувалось близько 30 наукових тем, серед них: «Комплексне дослідження відновлюваних джерел енергії» (керівник – Яковлєв О.І.); «Комп'ютерні системи оперативної діагностики електрообладнання з використанням нейро-нечіткого моделювання» (керівник – Лежнюк П.Д.); «Моделі та інформаційні технології комп'ютерних систем навчання на основі ієрархічних функціональних мереж» з міжнародною участю (керівник – Рябченко І.М.), Міжнародні наукові програми «Підвищення надійності вимірювальних трансформаторів напруги» (з Лодзькою Політехнікою (Польща), керівник – Говоров П.П.) тощо.

Академіки АН ВОУ прийняли участь у створенні 9 нових дисциплін, серед них: «Енергозбереження в світлотехниці» (Говоров П.П.); програма зі спеціальності 7.090601 «Електричні станції як другої освіти на базі іншої вищої технічної освіти» (Лежнюк П.Д.), програма зі спеціальності «Комп'ютерні інтегровані технології в галузі енергетики» (Єфімов О.В.), нова дисципліна по підготовки магістрів «Мережеві інформаційні технології в енергетиці» (Заболотний І.П.) тощо.

Академіки АН ВОУ взяли участь у понад 98 заходах: у семінарах, конференціях, симпозіумах; участь у 36 вчених спецрадах; участь в 12 Радах ВАК або МОН. Під керівництвом академіків відділення захищено 28 кандидатів та 7 докторів. В поточному році академіками Відділення видано понад 32 підручники та посібники, 8 монографій та опубліковано біля 160 статей.

Вчені наукового відділення ***«Енергетика та ресурсозбереження»*** продовжують спільну роботу з закордонними вузами таких країн як Росія, Молдова, Польща, Франція, Південна Корея, Німеччина, Кувейт та іншими (академіки Говорова П.П., Єфімов О.В., Данилюк О.В., Артюх С.Ф., Рудаков В.В. та ін.). Академіки відділення є членами редколегій та гловними редакторами журналів «Електротехніка та електромеханіка», наукового збірника «Вісник НТУ «ХПІ» (академіки Говорова П.П., Рудаков В.В., Єфімов О.В., Братута Е.Г. ін.); журналу «Світлолюкс», (Говоров П.П.), гол. редактором наукового журналу "Автоматика. Автоматизация и электротехнические комплексы" (Тодорцев Ю.К.) та інші.

У рамках відділення радіофізики і електроніки продовжені комплексні дослідження ефектів в системі атмосфера – іоносфера – магнітосфера. Проведені теоретичні дослідження дії циклонів на систему атмосфера – іоносфера – магнітосфера. Дослідження енергетичних та частотних характеристик резонансно-тунельних діодів на основі сполук InGaN; Отримані енергетичні та частотні характеристики РТД та шумові характеристики діодів з МПЕ на основі сполук

InGaNi в мм-діапазоні. Результати досліджень використані для розробки нових ефективних методів неруйнівного контролю дистанційного визначення параметрів матеріальних середовищ, тонких плівок тощо.

Академіки відділення брали участь в організаційних комітетах 8 конференцій, та інших організаційних заходах. Співпраця з академіками природознавчих наук Росії.

У рамках відділення матеріалознавства виконувалась робота:

Наукова дослідна робота: д/б НДР – 8, госп.дог. – 12.

Участь у спільних міжнародних проектах, з'їздах, конференціях, симпозіумах, конгресах – 11.

Серед них обмін науковою інформацією, участь у семінарах і конференціях з Асоціацією вчених і фахівців в галузі будівельного матеріалознавства (м. Бєлгород, Росія), з Московським державним технічним університетом ім.Баумана; поширюються науково-технічні зв'язки із провідними проектними та науково-дослідними організаціями країн СНД: «Метпромпроект» (м.Москва), «Центргіпроруда» (м.Бєлгород), ЦНДІОНТП (м.Москва), «Челябгіпромез» (м.Челябінск), «Гіпромез» (м.Магнітогорськ) тощо.

Участь у міжнародних проектах: франко-український проект за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво»; англо-український проект за спеціальністю «Прикладне матеріалознавство».

Участь у діяльності наукових комітетів міжнародних наукових конференцій: стальні та композитні споруди (м.Пусан, м.Сеул, П.Корея); легкі споруди (м.Варшава, м.Ольштинь, Польща); стальні та композитні споруди (м.Манчестер, Великобританія).

Членство у зарубіжних академіях та асоціаціях – *акад. Большаков В.І.* – (Міжнародна інженерна академія (Москва), Товариство чорної металургії США (США), Інститут матеріалів (Англія), Європейське товариство математиків та механіків (Німеччина), Товариство мостів та конструкцій (Швейцарія), РОСМет (Росія), Інститут гірничих, металургійних та нафтових

інженерів (Канада), Нью-Йоркська Академія наук (США), Міжнародна біографічна асоціація (Кембридж, Англія).

Академіки відділення у поточному році брали участь в організації 15 конференцій, та як учасники більш ніж 83 конференцій, опубліковано 129 статей. Видано 3 підручника та 10 посібників, 4 монографії та 13 рекомендацій до виробництва.

Академіки відділення є членами 18 Вчених Рад, а також членами 5 Експертних Рад ВАК та МОН.

У рамках відділення механіки та машинобудування академіками відділення протягом року проводились дослідження в рамках тем державного фінансування МОН. Таких тем – 16. Наукові розробки застосовуються на підприємствах та промисловості України.

Наукові розробки регулярно висвітлюються у пресі, на радіо, телебаченні (академіками Грабченко А.І., Александровим Є.Є., Марченко А.П., Львовим Г.І. та ін.). Академіки відділення беруть участь в організації семінарів, конференцій, симпозіумів у т.ч. міжнародного рівня (Німеччина, РФ, Польща та ін.), а також є членами міжнародних організацій (Грищак В.З., Бреславський Д.В., Морачковський О.К., Грабченко А.І.) тощо.

Академіки відділення є учасниками понад 25 конференцій та виставок та мають понад 90 публікацій. В співавторстві надруковано 5 монографій, 11 підручників та навчальних посібників. *За серію підручників «Двигуни внутрішнього згоряння» у шести томах та підручник «Автомобільні двигуни» відзначені Державною премією науковці НТУ «ХПІ» – поч.акад. АН ВОУ А.Ф. Шеховцов та А.П. Марченко. Державною премією України в галузі науки і техніки нагороджено акад., д.т.н., зав.каф. А.І. Грабченка* Премія присуджена колективу науковців за розробку та впровадження інтегрованих комплексних технологій для виробництва наукоємних виробів машинобудування. Також його нагороджено Премією Автономної Республики Крим.

Академік А.І.Грабченко у рамках міжнародного співробітництва є керівником проектів за програмою ЄС

«Темпус» з Іспанією, Німеччиною, Чехією. Академік Є.Є.Александров проводить роботи за міжнародним договором між НТУ «ХПІ» і урядом Іраку на підвищення кваліфікації іракських військовослужбовців. Академік Ю.С.Воробйов є учасником та керівником 2-х спільних міжнародних проектів з Польщею (сумісний довгостроковий проект з ІПМ ПАН (Гданьск), договір про співробітництво з Військовою технічною академією (Варшава)). Академік Внуков прийняв участь у проекті з Білоруським державним технологічним університетом «Дослідження механізмів стомленого пошкодження та підвищення циклічної міцності конструкційних матеріалів, які працюють у екстремальних умовах».

У поточному році під керівництвом академіків підготовлено до захисту 6 докторських та 11 кандидатських дисертацій.

У рамках відділення військових наук виконано біля 100 наукових та науково-методичних робіт. За результатами робіт академік Шакун В.І. отримав звання Заслужений діяч науки та техніки, академік Корольчук М.С. за підручник "Психофізіологія діяльності" став лауреатом премії Державного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Активну участь академіки відділення брали в 28 наукових конференціях та з'їздах, у тому числі у 14 – міжнародних. Академік Жук С.Я. видав фундаментальну монографію "Методи оптимізації дискретних динамічних систем з складною структурою".

Академіками Кириченко І.О. і Шакуном В.І. підготовлено 2 доктора і 2 кандидата наук. Всього в 2009 році академіки відділення підготували 2 доктора, 4 кандидата наук. Академіками поставлено 15 нових учбових дисциплін. Видано 2 підручника, 12 посібників та 44 методичні розробки.

Інноваційні розробки академіків впроваджує в господарську діяльність Науково-виробниче об'єднання яким керує академік Мірошниченко С.І. В 2009 році він отримав патенти: США - US 7,496,177 B2 24.02.2009 і Європейський –

EP 1 833 371 B1 25.03.2009 – на нові цифрові приймачі рентгенівського зображення.

На базі об'єднання працює філіал кафедри електроніки Національного авіаційного університету. Потужній інноваційний потенціал Науково-виробничого об'єднання в умовах падіння виробництва в Україні дав можливість в 2009 році майже вдвічі підвищить експорт продукції за кордон: Францію, Італію, Німеччину, Росію. Доход від експорту склав більш півмільйона доларів США.

У рамках загальнотехнічного відділення виконувалась робота:

Проводяться науково-дослідні роботи з держбюджетної тематики: акад.Поляков М.В., акад.Селезов І.Т., акад.Кузнєцов Ю.М. та ін. Ведеться партнерська робота в рамках договору «Про партнерство, співробітництво та науковий обмін між НТУУ «КПІ» і ХНТУ». Вийшла монографія під ред. Кузнєцова Ю.М., опубліковано 14 статей, отримано 11 патентів, зроблено понад 10 доповідей на міжнародних конференціях, введено 6 нових дисциплін.

В поточному році академіками відділення підготовлено 9 монографій та довідників, 8 підручників, 8 посібників. Опубліковано понад 90 тез та статей. Академіки співпрацюють з представниками закордонних організацій (Болгарія, Польща, РФ, тощо). Академіки відділення взяли участь понад 20 конференціях у тому числі міжнародних науково-технічних конференціях (Наукова конференція з міжнародною участь «Техніка, технології та системи» м.Пловдив, Болгарія; VI Міжнародний конгрес «Машины, технологии, материалы «МТМ'09» м.Софія, Болгарія; Міжнародна науково-технічна конференція «Інтелектуальний аналіз інформації ІАІ-09» м.Київ, НТУУ «КПІ») та ін.

Участь у інших організаційних заходах:

Данилюк О.В. – впровадження програмних продуктів в навчальний процес; *Тодорцев Ю.К.* – брав участь як експерт в роботі по акредитації спеціальностей у трьох університетах України; *Братута Е.Г.* – керівництво комісією

«Енергозбереження в учбовому процесі», керівник наукового напрямку «Контактний тепломасообмін» (що об'єднує науковців з різних технічних наук), член трьох редакційних рад НТ журналів, *Ларін О.М.* – експерт комісії Семінару 3-ої Міжнародної ярмарки технологій «Наука і технології проти тероризму. Попередження загрози і усунення наслідків»; *акад. Вахрушева В.С.* – голова технічного комітету ТК – 8,1 тощо.

Зв'язки академіків Відділень з зарубіжними академіями.

Вчені Сектору технічних наук підтримували тісні зв'язки із закордонними вузами таких країн як Росія, Польща, Чехія, Німеччина, Угорщина тощо.

Наприклад: взаємообмін науковою інформацією з інститутом проточних машин ПАІ (Польща); Комплексні розробки по енергозбереженню (Польща, Чехія, Німеччина, Угорщина); Членство в міжнародних наукових організаціях – Товариство чорної металургії (США); Інститут матеріалів (Англія); Європейське товариство математиків та механіків (Німеччина); Товариство мостів та конструкцій (Швейцарія); Інститут гірничих, металургійних і нафтових інженерів (Канада); Нью-йоркська Академія наук (США); Міжнародна біографічна асоціація (Кембридж, Англія); Міжнародна академія технічної освіти та Міжнародна інженерна академія тощо.

У рамках усіх відділень ведеться робота з молодими вченими та підготовка аспірантів, докторантів, здобувачів.

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДДІЛЕННЯ АН ВО УКРАЇНИ
(віце-президент акад. Грицаєнко З.М.)

У звітному році регіональні відділення АН ВО України працювали активно, злагоджено і провели значну науково-педагогічну і організаційну роботу.

1. УМАНСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Зінченко О.І.)

У 2009 році Уманський державний аграрний університет відзначив 165-ти річчя з дня свого заснування. Було проведено 23 Міжнародні та Всеукраїнські конференції, видано 10 монографій, 17 навчальних посібників, 313 статей.

У відділенні проводилася багатогранна робота з різних напрямків діяльності: навчальна, наукова, методична, виховна, видавнича, організаційно-господарська, культурно-масова, громадська.

Академік Грицаєнко Зінаїда Мартинівна

Протягом року виконувала велику роботу з різних напрямків діяльності:

1.Науково-дослідна робота.

– проводила керівництво науковими дослідженнями аспірантів (5), докторантів (2), співшукачів (3) за науковою тематикою: „Вивчення впливу хімічних (гербіцидів) і біологічних (рістрегуляторів, мікробіологічних) препаратів в посівах сільськогосподарських культур (пшениця озима і яра; ячмінь озимий і ярий; ріпак озимий і ярий; кукурудза; соя; горох; гречка; тритикале) на фізіолого-біохімічні і мікробіологічні процеси в рослинах і ґрунті, формування морфологічних, анатомічних, генетичних ознак будови рослин, їх вплив на синтез органічних речовин, кількість та якість урожаю вирощуваної культури, економічну ефективність.”

– виконувала обов'язки керівника і головного наукового співробітника проблемної науково-дослідної лабораторії від

МІН агрополітики України за темою: „Еколого-біологічне обґрунтування застосування хімічних і біологічних препаратів в посівах сільськогосподарських культур”.

– на основі теоретичних і практичних досліджень розроблені науково-обґрунтовані екологічно-безпечні технології з найменшим пестицидним навантаженням у сівозміні, які впроваджені у виробництво Центрального Лісостепу України на площі 3020 га.

– виконувала обов'язки голови спеціалізованої вченої ради Д 74.844.02 по захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальностями: „Фізіологія рослин” і „Мікробіологія” (сільськогосподарські науки). Захищено в 2009 році 1 докторська і 4 кандидатських дисертацій.

2.Публікації:

– опубліковано 18 науково-обґрунтованих технологій виробництва високоякісної продукції із застосуванням біологічних і хімічних препаратів в посівах зернових і зернобобових культур.

– співробітниками кафедри біології під керівництвом зав. кафедри, академіка Грицаєнко З.М. опубліковано 42 наукові статей, в тому числі зав. кафедрою – 18 в різних наукових виданнях України.

– опубліковані 4 методичні розробки з курсів мікробіології і фізіології рослин для виконання студентами лабораторно-практичних занять.

3.Захист дисертацій.

Захищена кандидатська дисертація і затверджена у ВАК України аспірантом Притуляком В.М. за спеціальністю „Фізіологія рослин”.

Три аспіранти і один докторант готовлять дисертації до захисту.

4.Участь у наукових конференціях.

а) брала участь у міжнародній конференції, присвяченій 165-річчю Уманського державного аграрного університету (Умань, 2009).

б) брала участь у міжнародній конференції Фізіологія рослин: проблеми та перспективи розвитку НАН України (Київ, 2009).

в) брала участь в проведенні XII з'їзду товариства мікробіологів України ім. С.М.Виноградського (Ужгород, 25-30 травня 2009 р.).

5.Виховна і громадська робота.

а) як ректор народного університету культури проводила заняття, конференції для студентів і співробітників університету на різні теми виховного характеру.

б) виконувала обов'язки члена Президії і віце-президента АН ВО України; віце-президента міжнародної академії аграрної освіти; Голови Черкаського Відділення товариства фізіологів рослин України.

Академік Копитко Петро Григорович

1. Виконано з наукових тем (назва, рік виконання; стисло основні результати;

   окремо зазначити теми з міжнародною участю): Здійснював керівництво проблемною науково-дослідною лабораторією з оптимізації родючості ґрунту в плодоягідних насадженнях, де виконувались різнопланові дослідження (ґрунтового середовища і плодоягідних рослин) у довготривалих стаціонарних дослідах з утриманням ґрунту та удобренням в насадженнях яблуні, порічки червоної, смородини чорної, суниці та інших, у тому числі в унікальному 78-річному досліді з системами удобрення в яблуневому саду, який розпорядженням Кабінету Міністрів України №1103-Р від 5 грудня 2007року включено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять Національне надбання нашої держави – «Унікальна дослідницька агроекосистема яблуневого саду Уманського державного аграрного університету».
2. Учасник однієї наукової конференції.
3. Член спеціалізованої вченої ради Д 74.844.01 із захисту докторських (кандидатських) дисертацій зі спеціальностей

06.01.07 – плодівництво і виноградарство та 05.18.03 – первинна обробка і зберігання продукції рослинництва.

4. Член редколегій журналів «Вісник Уманського ДАУ» і «Новини садівництва» та «Збірника наукових праць Уманського ДА У».

Педагогічна діяльність

1.Опублікував (у співавторстві) підручник «Основи опытного дела в растениеводстве» у Російській федерації (Москва: Колос С, 2009. – 268с.)

2. Підготував навчальний комплекс і тексти 30 лекцій, які включають матеріали таких дисциплін, як: ботаніка, ґрунтознавство та агрохімія, загальне землеробство, рослинництво, захист рослин, селекція і насінництво, овочівництво, плодівництво і виноградарство, декоративне садівництво, механізація виробничих процесів у рослинництві та основи технології зберігання і переробки рослинницької продукції.

Підготував до видання (у співавторстві) навчальний посібник «Загальне землеробство: обробіток ґрунту під польові та плодоягідні культури».

Академік Найченко Володимир Михайлович

1. Брав участь в роботі спецрад по захисту дисертації (НАУ, м. Київ, і УДАУ).

2. Підготував 4 національні стандарти на сучасні технології зберігання плодів.

3. Брав участь у 2-х Міжнародних конференціях (м. Мелітополь – доповідь і в м. Умань).

4. Надрукував 1 наукову статтю.

5. Почесне звання «Заслужений професор УДАУ».

Академік Зінченко Олександр Іванович

Здійснював наукове керівництво науковими дослідженнями співробітників, аспірантів і пошукачів кафедри по загальній кафедральній темі: «Оптимальне використання

приходного і ресурсного потенціалу агроекосистем Правобережного Лісостепу».

У дослідженнях приймають участь чотири доктори наук, професори кафедри, чотири доценти, в т.ч. один докторант, п'ять старших викладачів кандидатів с.-г. наук, шість аспірантів, два пошукачі. На кафедрі дві спеціалізовані сівозміни, де проводяться найсучасніші і перспективні дослідження новітніх технологій вирощування польових і кормових культур – у 6-ти пільній польовій і семипільній зерно-кормовій сівозмінах. Лабораторні дослідження структури і якості врожаю проводяться у кафедральній агроекологічній лабораторії, відкритій у 1998р. згідно наказу міністра агропромислового виробництва Ю.П.Карасика. Лабораторія успішно працює завдяки дослідженням співробітників, аспірантів і пошукачів та магістрантів кафедри, дипломників, що виконують тематику згідно напряму досліджень лабораторії.

Проведено заплановані дослідження по озимій і ярій пшениці, цукрових буряках, зерновому сорго, кукурудзі (переважно у сусіднім Улянівськім районі, оскільки у приміській зоні качани у молочній стиглості-розкрадають, що не дає можливості зробити необхідні дослідження і облік врожайності); сої, ячменю, ріпакові озимому і ярому, люцерні, озимих проміжних (пшениця, жито, амфідиплоїди), післяукісних і післяжнивних посівах, сидератах у зайнятому пару. Проводиться камеральний обробіток експериментального матеріалу.

Читав два курси – програмування врожайності і еколого-біологічне рослинництво. Підготував по цих дисциплінах навчальні програми. Підготовив оригінальну програму по рослинництву з основами програмування. Програма схвалена і знаходиться у Наукметодцентрі Мінагрополітики. Був науковим керівником семи дипломних робіт, в т.ч. двох бакалаврських, трьох спеціалістів, двох магістерських.

Взяв участь в роботі міжнародного семінару в інституті кормів УААН, у роботі двох спецрад по захисту дисертацій, опонував дві дисертації.

2. ХМЕЛЬНИЦЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ (Голова – академік Завальнюк О.М.)

У 2009 році проведено 4 засідання Відділення. На засіданнях були обговорені питання про підготовку та проведення міжнародних науково-практичних конференцій: "Соціально-економічний розвиток України в XXI столітті: проблеми, пріоритети і соціально-економічні перспективи" (23-24 квітня 2009 р.), "Кам'янець-Подільський в контексті українсько-європейських зв'язків" (травень 2009 р.), "Еволюція та світоглядна проблема в гуманітарних науках" (18-23 травня 2009 р.), "Управління якістю підготовки майбутніх вчителів фізики і трудового навчання" (7-9 жовтня 2009 р.); про підвищення ефективності докторантури і аспірантури університету (26 березня 2009 р.); про підготовку до відзначення 91 річниці університету (24 вересня 2009 р.).

Упродовж 2009 року з ініціативи і на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка проведено низку міжнародних, всеукраїнських конференцій та круглих столів і семінарів. Серед них:

- Міжнародна науково-практична конференція "Соціально-економічний розвиток України в XXI столітті: проблеми, пріоритети і соціально-економічні перспективи" (23-24 квітня);
- VIII Міжнародна наукова конференція "Еволюція та світоглядна проблема в гуманітарних науках" (18-23 травня);
- І Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні проблеми психології особистості і міжособистісних взаємин" (28-29 травня);
- Міжнародна науково-методична конференція "Управління якістю підготовки майбутніх вчителів фізики і трудового

навчання" (7-9 жовтня);

- Всеукраїнська науково-практична конференція: "Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості в сучасних умовах розвитку суспільства" (26-28 лютого);
- Всеукраїнський науково-методичний семінар "Сучасні проблеми викладання біологічних дисциплін у вищій школі" (квітень);
- Всеукраїнська науково-практична конференція "Інструментальне мистецтво у вищій школі: проблеми і перспективи професійної підготовки" (22-23 квітня);
- Науково-практична конференція ICOM Україна "Природнича музеологія: теорія та практика" (17-18 вересня);
- Всеукраїнська наукова конференція "Кам'янець-Подільський – остання столиця УНР" (6-7 жовтня);
- Всеукраїнська науково-практична конференція "Формування здорового способу життя студентської молоді засобами освіти" (жовтень);
- Всеукраїнська конференція "Творчість М. Драй-Хмари в контексті неокласики" (жовтень);
- Всеукраїнський круглий стіл "Актуальні проблеми дидактики історії" (жовтень).

Станом на 1 жовтня 2009 р. в університеті захищено 1 докторську дисертацію, 21 кандидатську дисертацію, прийнято до захисту 1 докторську і 14 кандидатських дисертацій.

Кафедрою фізики проведено презентацію напівпровідникових матеріалів для оптоелектроніки та розроблений термоелектричний модуль для перетворення теплової енергії в електричну (діючі зразки). Розробку представлено на Всеукраїнській виставці до Дня незалежності України "Барвиста Україна". За високий рівень наукових результатів університет нагороджений дипломом.

До Дня незалежності Хмельницька обласна державна адміністрація та Хмельницька обласна рада вручили знак і диплом лауреата обласної премії імені Юхима Сіцінського в галузі історико-краєзнавчої роботи і збереження історико-

культурної спадщини за вагому науково-дослідницьку роботу по вивченню історії та культури Поділля, активну творчу та громадську діяльність ректору, академіку АН ВО України Завальнюку О.М.

Нагороджено академіка АН ВО України Завальнюка О.М., який удостоєний ордена "За заслуги" ІІІ ступеня.

Доктор педагогічних наук, професор, академік АН ВО України Атаманчук П.С. нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України "Петро Могила".

Доктор філологічних наук, професор, академік АН ВО України Кеба О.В. нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України "За наукові досягнення". Таким же знаком нагороджено доктора фізико-математичних наук, професора, начальника науково-дослідного сектору університету Конета І.М.

Доктор фізико-математичних наук, професор Теплінський Ю.В. нагороджений пам'ятною медаллю ім. М.М. Боголюбова "За високий рівень наукових результатів в галузі математичної науки".

Наукова розробка доктора фізико-математичних наук, професора Конета І.М. "Стаціонарні задачі теплопровідності в кусково-однорідних просторових середовищах" у травні 2009 року відзначена першою премією V Хмельницького обласного конкурсу науково-дослідних робіт у номінації "Фундаментальні НДР". Монографія доктора фізико-математичних наук, професора Теплінського Ю.В. "Елементи математичної теорії еволюційних рівнянь у банахових просторах" у травні 2009 року відзначена другою премією V Хмельницького обласного конкурсу науково-дослідних робіт у номінації "Підручники і монографії". У квітні 2009 року Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України за вагомий внесок у розвиток освіти і науки України, підготовку висококваліфікованих фахівців.

В Інформаційному віснику АН ВО України опубліковано статтю професорів Завальнюка О.М., Конета І.М., присвячену

70-річчю від дня народження академіка АН ВО України Атаманчука П.С. Подано до друку статтю цих же авторів, присвячену 50-річчю від дня народження академіка АН ВО України Кеби О.В.

20-21 жовтня проведено І наукову конференцію молодих вчених університету, присвячену 91 річниці від дня заснування університету. За матеріалами конференції буде опубліковано збірник наукових праць.

З ініціативи та за особистої участі академіка Завальнюка О.М. підготовлено та опубліковано 13 випусків науково-фахового збірника «Освіта, наука і культура на Поділлі», який видається двічі на рік, обсягом 25-30 друкованих аркушів.

Загалом у 2008-2009 н.р. в університеті розроблялося 60 колективних (комплексних) теми, 7 госпдоговірних і грантових науково-дослідних проектів, 608 індивідуальних науково-дослідних тем, 3 держбюджетних теми, які фінансуються з державного бюджету. Всього в університеті функціонує 10 науково-дослідних центрів і 22 лабораторії. На виконання НДР у 2009 році з державного бюджету було виділено 251,0 тис. грн.

Членами Хмельницького обласного відділення АН ВО України в 2009 році опубліковані 15 праць.

Атаманчук П.С, Кеба О.В. беруть участь у роботі спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій: Д. 26.053.06 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Д. 52.051.05 у Таврійському національному університеті ім. В.І. Вернадського. Кеба О.В. – член експертної ради ВАК України з літературознавства, член експертної ради ДАК України з гуманітарних і соціальних наук.

3. РІВНЕНСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Гурин В.А.)

Кількісний склад Рівненського регіонального відділення – 6 академіків. До його складу входять: В.А.Гурин (голова Відділення), Є.М.Бабич, Е.А.Зінь, Б.С.Колупаєв, В.Ю.Слюсарчук, К.Ф.Шульжук.

Вчений секретар відділення к.е.н., доцент В.О.Солодкий.

Відповідно до плану роботи Рівненського регіонального відділення Академії наук вищої освіти України на 2009 рік, академіками проведена наступна робота за напрямами:

1. Наукова робота

Протягом звітного періоду академіки відділення продовжували дослідження актуальних проблем з питань економічного та соціального розвитку України та окремих регіонів.

Академік В.А.Гурин очолив дослідження з тематики природокористування, раціонального використання водних ресурсів, забезпечення охорони, зберігання, відтворення природних ресурсів України.

Академік Е.А.Зінь продовжив дослідження економічного та соціального стану регіонів України в складі теми „Дослідження регіонального соціально-економічного розвитку". В роботі брали участь викладачі кафедри регіонального управління НУВГП, результати використані в навчальному процесі, в дипломному проектуванні. Крім того, акад. Е.А.Зінь продовжив дослідження транспортних технологій на автомобільному транспорті, обґрунтування раціональних технологічних процесів перевезення пасажирів та вантажів на території західних областей України. Результати дослідження стали основою для відкриття в університеті нової спеціальності та підготовки магістрів „Державної служби".

Академік В.Ю.Слюсарчук виконував наукові дослідження з проблем оборотності нелінійних операторів та стійкості динамічних систем, що описуються нелінійними диференціальними, різницевими та диференціально-різницевими рівняннями.

Академік К.Ф.Шульжук керував виконанням комплексної теми кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету „Функціональна типологія речення в українській мові".

2. Проведення громадських тематичних слухань, наукових конференцій, семінарів, диспутів

У 2009 р. Рівненським регіональним відділенням Академії наук вищої освіти України на базі Національного університету водного господарства та природокористування проведено 22 науково-практичних конференцій. В їх складі – 11 міжнародних та міжвузівських конференцій професорсько-викладацького складу із залученням працівників державної влади та галузевих організацій.

Конференції проведені за такою тематикою:

- Проблеми прийняття рішень в умовах невизначеності
- Роль вищих навчальних закладів України і Польщі у процесі інтеграції України в Європейську спільноту
- Землевпорядна освіта в Україні
- Проблеми економії енергії
- Сучасні технології і методи розрахунків у будівництві
- Напрями та перспективи розвитку сучасного землеустрою
- Методика викладання графічних дисциплін
- Актуальні проблеми водного господарства та природокористування
- Перспективи розвитку і вдосконалення машин для земляних робіт
- Структура, властивості та склад бетону
- Проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах інтеграції в міжнародний освітній простір

Тематика студентських науково-практичних конференцій:

- Наукові дослідження з гуманітарної тематики
- Землеустрій та геоінформатика
- Автоматизоване управління технологічними процесами, прикладна математика
- Будівництво
- Екологія та природокористування
- Будівельні та вантажопідйомні машини і механізми
- Водне господарство - стан та перспективи розвитку
- Діяльність суб'єктів господарювання в контексті євроінтеграції

– Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в умовах трансформації економіки
– Еколого-економічні аспекти теплоенергетики.

У рамках угоди з українсько-французькою Федерацією «Обміни Франція-Україна» НУВГП вдруге приймав делегацію у складі студентів та викладачів Вищої аграрної школи м. Аен, Франція.

Два представники факультету будівництва та архітектури отримали стипендії європейської магістерської програми з діагностики та ремонту будівель для навчання та викладання в Польщі, Іспанії та Італії.

Два представники НУВГП стажуються та проводять дослідження в навчальних закладах Сполучених Штатів Америки, отримавши перемогу в конкурсах на здобуття стипендій Фонду освітніх ініціатив та Програми академічних обмінів ім. Фулбрайта, які фінансуються урядом СІЛА.

У 2008-2009 навчальному році підписано договори про співпрацю університету з установами Болгарії, Польщі, Латвії, Ізраїлю, Німеччини. Університет співпрацює з навчальними закладами 17 країн світу в рамках підписаних 48 угод про співпрацю. Університет відвідували делегації з Польщі, Росії, Болгарії, Німеччини, Франції, Непалу, Індії.

В НУВГП навчаються студенти з Росії, Грузії, Азербайджану, Білорусі, Гвінеї, Чехії, Словаччини.

3. Видання наукових праць

За звітний період видано 3 підручники, 86 навчальних посібників, у т.ч. 12 з грифом Міністерства освіти і науки України. В їх складі підручник „Основи зовнішньоекономічної діяльності", автори Е.А.Зінь, Н.С.Дука; монографія „Кредитно-модульна система організації навчального процесу: методичні аспекти", автори С.М.Гончаров, В.А.Гурин. В монографії узагальнений досвід впровадження КМСОНП в університеті. Академіком Е.А.Зінєм виданий навчальний посібник „Державне управління".

4. Підготовка наукових кадрів, підвищення кваліфікації викладачів

Академіки відділення брали участь у роботі спеціалізованих вчених рад Д. 47.104.01, К.47.104.03, які діють в Національному університеті водного господарства та природокористування та інших університетах (м. Рівне), здійснювали керівництво аспірантами, здобувачами, докторантами, а також рецензування, опонування та надання відзивів на дисертації.

4. ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ (Голова – академік Кобець А.С.)

Науково-дослідна робота, яка проводиться професорсько-викладацьким складом агро університету, є однією з найбільш важливих видів діяльності вузу. Вона органічно поєднується з навчально-виховним процесом, підготовкою фахівців для аграрного виробництва та вищої школи, науковців і спрямована на розвиток фундаментальних, пошукових та прикладних досліджень з пріоритетних напрямків науки. У вищій школі "принцип" навчання на основі науки має бути визначальним. Наука у цьому випадку розуміється в широкому аспекті. Фундаментальна підготовка створює можливості оперативно реагувати та адаптуватися до постійних змін, що виникають у суспільному житті.

Викладачі, наукові співробітники і аспіранти ДДАУ брали участь в проведенні 14 міжнародних і 6 державних та регіональних виставках. Виступили з доповідями і повідомленнями на міжнародних конференціях 97 чоловік та на всеукраїнських і регіональних конференціях і семінарах-симпозіумах 93 чоловіки. Вперше за роки незалежності України науковці ДДАУ (авторський колектив під керівництвом професора Бурі О.І.) на XXI міжнародній виставці-ярмарку АГРО-2009 удостоєні Золотої медалі.

В університеті приділяється значна увага пошуку нових та удосконаленню діючих форм організації наукової діяльності. Зокрема кращі інноваційні розробки подаються у вигляді заявок

на винахідництво. Університетом у поточному році вже подано більше 30 заявок на патенти України та одержано 26 авторських свідоцтв і патентів.

Фінансування дослідницьких і пошукових робіт проводиться на сьогодні із різних джерел. Це і Міністерство аграрної політики і Міністерство вугільної промисловості України, кошти спецфонду і господарські договори. Загалом обсяг фінансування в динаміці зростає і досяг більше 3 млн. грн. Він збільшився порівняно з попереднім роком на 13,8%. Університет виконує на замовлення Мінагрополітики і господарств на суму 780 тис. грн.

В минулому році закінчені дослідження за 20 темами. В цілому розроблено 4 технологій виробництву, виведено 2 сорти сільськогосподарських культур, розроблено 14 стандартів ДСТУ факультетом ветеринарної медицини (Гаврилін П.М.).

До вагомих досягнень колективів кафедр і вчених у звітному році слід віднести:

- розробка та впровадження робочих органів для обробітку ґрунту та збирання гички та коренеплодів буряку (професор Кобець А.С.);
- впровадження у сільськогосподарське виробництво системи живлення автотракторних двигунів ненафтовими видами палива (доцент Улексін В.О.);
- виведення нового сорту озимої пшениці Співанка та розповсюдження її на площі 100 га. Передано в сортовипробовування сорти Журавка і Комерційна (селекціонер професор Ковалевська Н.І.);
- запровадження селекційної роботи зі створення нової породи овець м'ясо-вовнового напрямку, адаптованої до умов України (професор Шуваєв В.Т та представники його наукової школи – доцент Похил В.І., доцент Микитюк В.В.);
- успішна реалізація моделі управління генофондом свиней селекції ДДАУ, яка дозволяє протягом багатьох поколінь підтримувати високу продуктивність тварин при розведенні "в собі" (доценти Сметанін В.Т., Хмельова О.В.);
- розроблення системи управління охороною праці в

агропромисловому комплексі (професор Бєліков А.Є.);
- визначення та обґрунтування екологічного різноманіття агробіоценозів як передумови впровадження системи точного землеробства на рекультивованих землях Дніпропетровської області (професор Грицан Ю.І.);
- впровадження в ветеринарію і тваринництво біологічно-активних речовини і адаптогенів природного походження (професор Грибан В.Г., професор Степченко Л.М.).

З кожним роком збільшується кількість осіб, які навчаються в магістратурі. В цьому році зафіксована рекордна за всю історію розвитку університету кількість осіб, які навчаються в аспірантурі. Сьогодні 80 аспірантів і 55 здобувачів працюють над кандидатськими дисертаціями. Найбільша за останні роки результативність аспірантури і докторантури – захищено 5 докторських дисертацій (Ярчук І.І., Амеліна С.М., Береза О.Ю., Піщан С.Г., Микитюк В.В.) і 22 кандидатських дисертації.

Активну участь беруть у роботі спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій. Доктор фізико-математичних наук, професор Тіман М.П.; Гаврилін П.М.; Макаренко П.М.; Кобець А.С. та ін.

Продовжується співробітництво з провідними навчально-науковими закладами Західної Європи та США. В рамках міжнародного проекту "Інтегровані системи захисту спеціальних культур (томати, огірки, яблуня, виноград)" задіяні Дніпропетровський державний аграрний університет (Україна), Університет штату Вірджинія (США), Молдавський національний інститут екології, Університет м. Руссе (Болгарія), науково-дослідні установи Росії та Білорусії. Розпочато роботу над проектом "Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору України", в якому Дніпропетровський агроуніверситет співпрацює з сільськогосподарськими навчальними закладами та науковими установами Нідерландів, Німеччини. Також продовжена робота з науковими установами та академіями наук Великобританії, Іспанії, Франції, Польщі, Угорщини, Китаю.

На сьогодні в університеті працюють 9 наукових шкіл. Досить інтенсивно поповнюються вони молодими науковцями під керівництвом академіків та членів-кореспондентів АН ВО України Кобця А.С., Макаренка П.М., Тімана М.П., Вакарчука С.Б., Гавриліна П.М. В науково-дослідній роботі взяли участь 726 студентів, які об'єднані в 47 наукових гуртках. З них 468 взяли участь в олімпіадах, конкурсах та наукових конференціях, 18 найбільш вагомих наукових досягнень студентів ДДАУ відзначено дипломами, грамотами та подяками міжнародних, всеукраїнських та регіональних рівнів. На II Міжнародному математичному конгресі Пам'ятною медаллю імені М.М. Боголюбова "За високий рівень .наукових результатів в галузі математичної науки" нагороджено Тімана М.П. За результатами 2008 року Рада молодих вчених ДДАУ отримала диплом I ступеню за перемогу в обласному конкурсі, при загальній перемозі - молоді вчені Стасюк Т.В., Безус Р.М., Бондарчук Н.В. здобули дипломи відповідно I, II і III ступенів. За результатами конкурсу на кращу науково-практичну розробку "Інтелект – творчість – успіх" студенти факультету обліку і фінансів зайняли наступні місця в різних номінаціях: Скрипник Інна – I місце; Очколас Ольга – II місце; Гуржий Ігор, Бібен Олена – II місце; Андронова Ольга – III місце.

Одержали диплом I ступеню студентка факультету обліку і фінансів Соколова Віта і диплом II ступеню студентка факультету менеджменту і маркетингу Турчак Тетяна на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2008-2009 навчальному році "Економіка сільського господарства та АПК".

На Всеукраїнській олімпіаді між аграрними вузами по спеціальності облік і аудит II місце зайняла студентка факультету обліку і фінансів Проценко Юлія (Макаренко П.М.).

Нагороджений студент факультету механізації Гречаний Павло за III місце в I турі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності "Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва" (Кобець А.С.).

У Міжнародній науково-практичній конференція молодих вчених та спеціалістів "Молоді вчені у вирішенні проблем аграрної науки і практики" зайняли перші місця студентки ветеринарного факультету Ступак Юлія і Сідлецька Ірина (Гаврилін П.М.).

За результатами Міжнародної студентської наукової конференції стали переможцями студенти біотехнологічного факультету Варапай Михайло, Нестеров Артем, Король Альона, Матвійчук Дар'я, Баранова Марія (Гаврилін П.М.).

В 2009 році активізація науково-дослідної роботи певною мірою визначається виконанням спільних програм Дніпропетровського агроуніверситету та Академії наук вищої освіти України, що обов'язково стане запорукою становлення Дніпропетровського державного аграрного університету як дослідницького університету у найближчому майбутньому.

5. ЗАКАРПАТСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Ніколайчук В.І.)

1. Проведено наукових конференцій:

- Міжнародна науково-практична конференція присвячена 20-ти річчю створення НІШ «Синевир» «Функціонування заповідних територій в сучасних умовах України» (1-3 жовтня 2009р. с. Синевир, Міжгірський р-н)
- З'їзд Паразитологічного Товариства України (21-23 вересня 2009р. Ужгород)
- ІІ Регіональна конференція молодих вчених та студентів "Проблеми збереження біорізноманіття Українських Карпат" (28 квітня 2009. Ужгород).
- V З'їзд Радіобіологічного товариства України (15-18 вересня 2009р. Ужгород)

2. Виконано з наукових тем:

1. ДБ 718 «Розробка наукових засад нівелювання негативного впливу факторів довкілля на продуктивність багаторічних трав'янистих насаджень з застосуванням лядвенцю рогатого», науковий керівник д.б.н., проф. Ніколайчук В.І.

2. ДБ 735 «Комплексне вивчення екологічного стану залізничних примагістральних екосистем», науковий керівник д.б.н., проф. Ніколайчук В.І.

3. Міжнародний Швейцарсько-Український проект «Посилення досліджень у незайманих лісах господарського користування як основи збереження біорізноманітності і стійкого використання лісових ресурсів у Українських Карпатах»: другий рік виконання.

3. Видано:

1. Вакерич М.М., Ніколайчук В.І. До вивчення шляхів зниження фітотоксичної дії важких металів на онтогенетичний розвиток рослин // Науковий вісник-2009. Ужгородського університету. Серія: Біологія. - 2009. - Випуск 25.

2. Старовойтова С.А., Назаренко Л.Н., Авдеева Л.В., Полищук Е.И., Тимошок Н.А., Шинкаренко Л.Н., Бабенко Л.П., Мокрозуб В.В., Спивак Н.Я., Чейпеш А.В., Николайчук В.И. Поиск штаммов бактерій, перспективних для создания пробиотиков // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. - 2009. - Випуск 26. с. 216-219.

3. Тимошок Н.О., Шинкаренко Л.М., Лазаренко Л.М., Ніколайчук В.І., Юрик О.І., Співак М.Я. Вплив препарату V на функціональну активність природних клітин кіллерів та продукцію імунорегуляторних цитокінінів // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. - 2009. -Випуск 26. с. 232-239.

4. Пантьо В.В., Ніколайчук В.І., Пантьо В.І. Вплив низькоінтенсивного лазерного випромінювання на біологічні об'єкти (огляд літератури) // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. - 2009. - Випуск 26.

5. Пантьо В.В., Ніколайчук В.І., Пантьо В.І., Микитюк А.В. Вплив низько інтенсивного лазерного випромінювання на чутливість мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів // міжнародний науково-практичний журнал «Фотобіологія та фотомедицина» т. VI, №1, 2009. - с. 55-62.

6. Вакерич М.М., Ніколайчук В.І. До вивчення фітоактивності міді та інших металів на онтогенетичний

розвиток рослин. // «Физиология и биохимия культурних растений», 2009

7. Ніколайчук В.І., Григорюк І.П., Вайда П.В. Рецензія на збірник "Регулятори росту на основі природної сировини та їх застосування в рослинництві" (Яворська В.К., Драговоз І.В., Крючкова Л.О., Курчій Б.О., та ін. - К.: Логос, (2006.-176 с.).

8. Ніколайчук В.І., Комендар В.І., Мандрик В.Ю., Григорюк І.П. Якубенко Б.Є. Професор Іван Михайлович Григора: життєвий і творчий шлях // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. - 2008. - Випуск 24. - с. 261-263.

4. Члени ВАК, спеціалізованих Вчених Рад по захисту дисертацій:

- член експертної ради з біологічних наук ВАК України.
- експерт наукової ради секції "Біологія, біотехнологія, харчування" Міністерства освіти і науки України.

Академіки Відділення керували 6 аспірантами та 1 здобувачем.

В.І.Ніколайчук підготував та подав до друку розділ до монографії академіків АН ВОУ «Проблеми стихійних природних явищ в Україні», а Вайда П.В., Ніколайчук В.І., Шарга Б.М., Мага І.М., Гамор А.Ф. Удобрення та хімічна меліорація ґрунтів (Методичні рекомендації для студентів із курсу «Ґрунтознавство»), Ужгород, т-во «Знання», 2009. - 74 с.; Шарга Б.М., Ніколайчук В.І., Садовська Н.П., Мага І.М., Гамор А.Ф. Фітофтороз томатів і його контроль / Методичні рекомендації з курсу «Фітопатологія» - Ужгород, т-во «Знання», 2009. – 34 с.

Голова Закарпатського обласного Відділення АН ВО України. Керує та координує роботу Закарпатського відділення АН ВОУ; організовує сплату членських внесків; організовує написання щорічних планів та звітів з наукової роботи членів Закарпатського відділення АН ВОУ; здійснює ознайомлення членів Закарпатського відділення АН ВОУ з новинами роботи та нормативними документами.

Він – лауреат Державної премії України; Почесний академік Угорської академії наук; Заслужений професор ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

6. ЛУГАНСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Зеленько А.С.)

Усі академіки за місцем роботи були організаторами й співорганізаторами різних наукових форумів, учасниками багатьох конференцій та симпозіумів. Усі вони є керівниками аспірантів, а проф. В.Г.Кавешніков, В.М.Фролов – докторантів. Усі вони є членами однієї чи двох спеціалізованих рад, а акад. В.М.Фролов, В.П.Михайлюк – ще й головами спеціалізованих рад.

Серед них академік В.Г.Кавешніков є ще й академіком Міжнародної академії інтеграційної антропології, Польської академії медицини. Він же лауреат Державної премії України. Академік Л.І.Лазор є академіком Державної академії правничих наук України.

Кожен з академіків є керівником проблемного дослідження: академік В.Г. Кавешніков – морфогенез кісткової й імунної системи під впливом зовнішніх чинників, В.П.Михайлюк – історії становлення науки в Україні, Л.І.Лазор – проблем трудового законодавства, А.С.Зеленько – структурно-семантичного вивчення лексичних одиниць та граматичних категорій у літературній мові та діалектному мовленні тощо. До речі, В.П. Михайлюк – завідувач кафедри всесвітньої історії та історії України Східноукраїнського національного університету, Л.І.Лазор – директор юридичного інституту Східноукраїнського національного університету.

Між іншим, усі академіки є авторами десятків наукових публікацій, а проф. В.Г. Кавешніков видав два томи українською й англійською мовами тритомного підручника з анатомії.

7. ЗАПОРІЗЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Грищак В.З.)

У 2009 році Запорізьким національним університетом було проведено 11 конференцій, з них 5 – міжнародних.

Кількість наукових заходів, проведених університетом протягом навчального 2008 – 2009 рр.

- конференцій 26
- круглих столів 22
- семінарів 18

За рахунок загального фонду державного бюджету України фінансуються 9 комплексних НДР з обсягом фінансування 722,2 тис. грн.

У 2009р. отриманий грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених для виконання проекту „Оцінка санітарно-епідеміологічної та екологічної ситуації рекреаційних зон північно-західного Приазов'я" (науковий керівник доц. Горбань В.В.). Обсяг фінансування – 39 тис. грн.

У 2009 році одержано 4 патенти на корисні моделі і 1 свідоцтво на охорону прав на сорти рослин.

Протягом навчального 2008-2009 рр. захищено 54 кандидатські і 4 докторські дисертації, опубліковано 46 монографій, 114 підручників та навчальних посібників, 312 науково-методичних публікацій, 80 статей у міжнародних виданнях, 960 статей у фахових виданнях, 313 статей у нефахових виданнях.

Зроблено 796 доповідей на міжнародних, 345 – на регіональних, 410 – на університетських конференціях.

Робота над кандидатськими (докторськими) дисертаціями: кількість співробітників, працюючих над кандидатською дисертацією, – 109; над докторською дисертацією – 42.

8. ЖИТОМИРСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Положенець В.М.)

За звітний рік проведено дві міжнародні конференції та одну конференцію молодих вчених і аспірантів. Розроблено два винаходи і отримано на них патенти.

Наукова робота проводилася за тематикою „Селекція картоплі на стійкість до хвороб і шкідників" та „Випробування пестицидів проти хвороб і шкідників" з обсягом фінансування 100000 грн.

Під керівництвом академіків регіонального відділення захищено дві кандидатські дисертації.

За звітний період академіками видано п'ять посібників, монографію, три рекомендації виробництву, опубліковано 20 статей у збірниках і журналах.

Чотири академіки є членами спеціалізованих рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Члени академії ведуть керівництво 15 аспірантами.

9. ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Дудар Т.Г.)

Протягом 2009 року Тернопільське регіональне відділення АН ВО України здійснювало злагоджену роботу відділення, шляхом залучення не тільки відомих вчених різних галузей – академіків АН ВО України, але й інших провідних науковців, які працюють у вузах Тернопільщини до продуктивної наукової і освітньої роботи в регіоні, організації спільних науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів з проблем адаптації вищої освіти України згідно вимог Болонського процесу.

З метою реалізації стратегії Болонського процесу і радикального реформування національної системи вищої освіти за безпосередньої участі академіків АН ВО України Юрія С.І., Громяка Р.Т., Андрейчина М.А, Дудара Т.Г. у вищих навчальних закладах м. Тернополя, де вони працюють адаптовано навчальній програмі із спеціальностей. Впроваджено у навчальний процес при підготовці бакалаврів і

магістрів у вузах м. Тернополя Європейську кредитну трансферну систему (ECTS), яка дозволить зблизити національну систему вищої освіти з європейською. Застосування кредитної системи замість традиційної залікової і екзаменаційної, ефективніше і об'єктивніше забезпечуватиме оціночний облік багатовекторної освітньої і наукової діяльності студента.

Члени Тернопільського регіонального відділення брали участь у виконанні держбюджетних науково-дослідних робіт, керували підготовкою кандидатських і докторських дисертацій, опублікували цілий ряд наукових праць в тому числі монографій, а також підручників і посібників для студентів вищих навчальних закладів. Всі члени відділення активно займалися редагуванням фахових наукових видань, наукових записок, наукових вісників, прагнули плідно працювати у галузевих відділеннях АН ВО України.

Пропонуємо для активізації більш плідної роботи Тернопільського регіонального відділення, поповнити його новообраними дійсними членами АН ВО України з когорти провідних докторів наук Тернопільщини.

10. КРИМСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Бабанін А.А.)

У складі Відділення нараховується 13 академіків. Три академіки (Манжос О.Ф., Коцан І.Я., Тоцький В.М.) не підтримують зв’язок з Відділенням.

У звітному році академіки Відділення та їх учні досліджували:

- Морфогенез органів кровотворення та імуногенезу ссавців і птахів (акад.Хомич В.Т., акад.Криштофорова Б.В., акад.Гаврилін П.М). Результати досліджень впроваджені в навчальну роботу;
- Вікові морфофункціональні особливості окремих органів і систем під впливом гравітаційних перенавантажень та різних методах їх корекції (акад.Пикалюк В.С.). Результати

досліджень впроваджені в практику лікувальних, освітніх та наукових закладів України;

- Морфоструктуру, онтоморфогенез та модуси еволюції життєвих форм видів родин Scrophulariaceae та Zamiaceae флори України, (акад. Берко Й.М.). Результати досліджень систематизуються;
- Теоретичні наукові основи конструювання високоефективних біологічних препаратів (акад.Скибіцький В.Г.). За результатами досліджень розроблені та впроваджені в практику ветеринарної медицини (виробник ВАТ "ВНП Укрзооветпромпостач") Тест системи на основі імуноферментного аналізу для діагностики сказу тварин, лейкозу великої рогатої худоби, грипу птахів, хламідіозу тварин, трихінельозу свиней;
- Міграцію стронцію стабільного в ланцюгу живлення тварин та розробляли систему послаблення негативної його дії на організм і продукцію (акад.Засєкін Д.А.). За результатами досліджень опубліковані науково-методичні рекомендації по застосуванню детоксикуючих засобів для тварин у регіонах України з високим рівнем стронцію стабільного у довкіллі;
- Заходи боротьби та профілактики з основними гельмінтозами тварин в Україні (акад.Сорока Н.М.). Розроблені і впроваджені в практику ветеринарної медицини інструкція щодо заходів боротьби і профілактики дирофіляріозу м'ясоїдних тварин та спосіб діагностики еймеріозу великої рогатої худоби;
- Асоціативні хвороби коней (акад.Галат В.Ф.). За результатами досліджень підготовлені дві науково-методичні рекомендації для впровадження в практику ветеринарної медецини.

Підготовили вісім кандидатів наук (акад.Галат В.Ф. – 2; акад.Пикалюк В.С – 2; акад.Гаврилін П.М. – 2; акад.Хомич В.Т. – 1; акад.Криштофорова Б.В. – 1).

Отримали 13 патентів (академіки: Засєкін Д.А. – 6, Криштофорова Б.В. – 3, Скибіцький В.Г. – 1, Пикалюк В.С. – 1, Сорока Н.М. – 1, Галат В.Ф – 1)

Організували і провели 3 конференції, 2 семінари та 2 симпозіуми.

Академіки співпрацювали:

- З Європейською асоціацією ветеринарних анатомів (акад. Хомич В.Т., акад. Криштофорова Б.В.);
- З міжнародним науковим товариством морфологів хребетних тварин (акад. Хомич В.Т.);
- З міжнародним науковим товариством паразитоценологів (акад. Галат В.Ф.).

Опублікували:

- Підручників – 4 (акад. Пикалюк В.С – 2, акад. Скибіцький В.Г. – 1, акад. Галат В.Ф., і акад. Сорока Н.М. – 1);
- Навчальних посібників – 13 (акад. Галат В.Ф і акад. Сорока Н.М. – 3, акад. Пикалюк В.С. – 6, акад. Берко Й.М. – 1, акад. Гаврилін П.М. – 1, акад. Криштофорова Б.В. – 1, акад. Хомич В.Т. – 1);
- Навчально – методичних рекомендацій, вказівок, програм – 20 (акад. Сорока Н.М. – 5, акад. Засєкін Д.А. – 6, акад. Берко Й.М. – 2, акад. Гаврилін П.М. – 2, акад. Криштофорова Б.В. – 2, акад. Хомич В.Т. – 3);
- Науково – методичних рекомендацій – 6 (акад. Сорока Н.М. – 2, акад. Галат В.Ф. – 2, акад. Засєкін Д.А. – 1, акад. Гаврилін П.М. – 2, акад. Криштофорова Б.В. – 1);
- Наукових статей, матеріалів конференцій – 115 (акад. Сорока Н.М. – 18, акад. Галат В.Ф. – 12, акад. Пикалюк В.С – 22, акад. Засєкін Д.А. – 29, акад. Берко Й.М. – 1, акад. Скибіцький В.Г. – 6, акад. Гаврилін П.М. – 11, акад. Криштофорова – 5, акад. Хомич В.Т. – 11)

Виступили у ЗМІ:

- Виступів на телебаченні – 12 (акад.Сорока Н.М. – 8, канали “1+1”, “Інтер”, “СТБ”, “5 канал”, програми “Здоров’я” і

"Очевидне – неймовірне", акад. Пикалюк В.С. – 4, телебачення АР Крим, програма "Рідне слово в рідній хаті");

- Виступів у пресі – 9 (акад. Пикалюк В.С.);
- Виступів по радіо – 2 (акад. Новак В.П.).

Отримали нагороди, почесні звання, відзнаки:

- Акад. Гаврилін П.М. – Почесну Грамоту Кабінету Міністрів України;
- Акад. Криштофорова Б.В. – Почесну Грамоту Ради Міністрів АР Крим, Заслуженого професора Національного аграрного університету.

11. ХАРКІВСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Голова – академік Говоров П. П.)

Харківське регіональне відділення складає 4 фахових відділення: енергетики та ресурсозбереження, електрофізики і електроніки, механіки і машинобудування, загальнотехнічне та 7 секцій: медицини, аграрна, наук про землю, проблем будівництва та архітектури та інші.

Основні виконані показники:

1. Організація та участь у 197 наукових конференціях, семінарах, симпозіумах, з'їздах – у т.ч. міжнародного рівня (Харків, Алушта, Львів, Маріуполь, Донецьк, Одеса, Київ, Євпаторія; РФ, Польща, Угорщина та ін.)
2. Авторські свідоцтва, відкриття, винаходи, патенти, гранти – 38; державні та іменні премії – 6.
3. Наукова дослідна робота: д/б НДР – 28, госп.дог. – 21.
4. Підготовлено та захищено у поточному році 7 докторів і 29 кандидатів наук.
5. Видавнича діяльність: опубліковано понад 306 наукових статей та тез; підручників – 8, посібників – 24, монографій – 8, рекомендацій виробництву – 57.
6. Участь академіків у роботі спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій – 37 , ради ВАК або МОН – 10.
7. Проводиться керівництво та робота з понад 40 аспірантами, 11 докторантами та здобувачами, у тому числі з

представниками інших країн, впродовж року.

8. Виступи по радіо, телебаченню, наукових та інших заходах, публікації у ЗМІ про досягнення вчених наукового центру з метою висвітлення діяльності відділень АН ВО України (Говоров П.П., Рубінський О.Ю., Сокол Є.І., Александров Є.Є., Шматько О.О., Товажнянський Л.Л., Мирось В.В. та інші академіки Харківського регіонального відділення).

9. Проводиться робота по підготовці наукових кадрів впродовж року з метою передачі знань та досвіду молодим вченим усіма членами харківського регіонального відділення АН ВОУ.

10. Підготовка кандидатур та залучення до складу 7 кандидатів в академіки АН ВОУ.

11. Рекомендовано Президії АН ВО України кращі монографії, підручники, посібники – акад. П.Г.Кравчуна.

12. Рекомендовано до Президії для нагороди та матеріальної допомоги

13. Проведено 3 засідання Президії АН ВОУ по відділенню та наради керівників наукових центрів. Надіслані до Президії наукові статті для опублікування в інформаційному Віснику АН ВО України - 6.

14. Участь у спільних міжнародних проектах, з'їздах, конференціях, симпозіумах, конгресах – 14 (Говоров П.П. (МКО, конференції), Шматько О.О. (Академія природознавчих наук Росії), Болотських О.С. (конференції, міжнародні проекти (Росія, США), Білецький Є.М. (міжнародні проекти (Палестина, республіка Нігер), Єфімов О.В. (науковий проект, Польща), Рудаков В.В. (конференція 8іета) та ін.

15. Членство у зарубіжних академіях та асоціаціях – (Говоров П.П. (МКО), Фурман І.О. (член науково-дослідної ради Американського біографічного інституту (ABI), Мирось В.В. (академік, член кореспондент МАНЕБ, С-Петербург).

Під егідою АН ВОУ організовувались та проводились Міжнародні науково-технічні конференції, у тому числі з енергетики та електроніки, інформаційно-комп'ютерних технологій в енергетиці, медицині, сільському та комунальному

господарстві, новітнім технологіям в освіті тощо впродовж року (академіки Говоров П.П., Товажнянський Л.Л., Кравчун П.Г., Рябченко І.М., Циганенко А.Я, Болотських О. С. та інші академіки відділення).

Протягом року популяризація та висвітлення роботи Академії шляхом участі академіків Харківського регіонального відділення у конкурсах та презентаціях (академіки Говоров П.П., Курінний Е.Г., Болотських О.С, Сокол Є.І., Товзажнянський Л.Л., Шматько О.О., Рябченко І.М., Братута Є.Г., Александров Є.Є., та інші академіки відділення).

Наукові теми, що виконувались в поточному році як міжнародного, так і регіонального та фахового рівня, присвячені таким темам, як підвищення ефективності, зниження ресурсоспоживання, розробки нової сучасної техніки та новітніх технологій у техніці та медицині і сільському господарстві, тенденція розвитку машинобудування тощо.

У рамках відділення енергетики та ресурсозбереження виконувалась робота над програмою по світовому оформленню міста (Харків) (відділення енергетики та ресурсозбереження, акад.Говоров П.П.); проведення наукової роботи по розробці стандарту України «Зовнішнє освітлення» (відділення енергетики та ресурсозбереження, акад.Говоров П.П.); міжнародний науковий проект з інститутом проточних машин ПАН (Польща) «Імітаційне моделювання теплових схем енергоблоків електростанцій», наукова програма «Створення і розвиток теорій і методів імітаційного моделювання, визначення надійності та оптимізації параметрів енергетичного устаткування для АСУТП складних теплоенергетичних систем» (2009-2011 рр., відділення енергетики та ресурсозбереження , акад.Єфімов О.В.), наукова робота «Засоби та шляхи покращення керованості та якості електроенергетичних систем» (акад.Варецький Ю.О). Науково-дослідна робота «Удосконалення засобів стабілізації режимів електричних систем» (2008-2011 рр., акад.Заболотний І.П.). По впровадженню безвідходних технологій (акад.Яковлєв О.І) та проведено багато інших держбюджетних тем МОН України та

госпдоговорів академіками відділення (Рудаков В.В., Сивокобиленко В.Ф., Шпачук В.П., Журахівський А.В. ті інші).

У 2008 році академіки відділення енергетики та ресурсозбереження брали участь в організації та проведенні науково-технічних конференцій та наукових семінарів: Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми енергозбереження в Україні і шляхи їх вирішення», НТУ «ХПІ», м.Харків. «Силова електроніка та енергоефективність», м. Алушта (академіки Товажнянський Л.Л., Сокол Є.І., Єфімов О.В.). Науковий семінар НАНУ за напрямком «Наукові основи енергетики» (керівник акад. Говоров П.П.), організація проведення МНТК разом з Лодзькою політехнікою (Польща, керівники акад. Говоров П.П., Нович Р.) тощо.

Вчені наукового відділення «Енергетика та ресурсозбереження» продовжують спільну роботу з закордонними вузами таких країн, як Росія, Угорщина, Молдова, Польща, Франція, Південна Корея, Кувейт та ін. (академіки Говоров П.П., Єфімов О.В., Артюх С.Ф., Варецький Ю.О., Данилюк О.В. та ін.).

Академіки є членами редколегій журналів «Електротехніка та електромеханіка», наукового збірника «Вісник НТУ «ХПІ» (академіки Говоров П.П.. Рудаков В.В., Єфімов О.В., Братута Є.Г. ін.); журналу «Світлолюкс», (Говоров П.П.), гол. редактором наукового журналу" Автоматика. Автоматизация и злектротехнические комплекси" (Тодорцев Ю.К.) та інші.

Академіки є членами експертної комісії з питань науки МОН України, експертної комісії Міністерства освіти і науки України, департаменту науково-технологічного розвитку з питань науки за фаховим напрямком „Енергетика" (акад. Єфімов О.В., акад. Братута Є.Г.),тощо.

Опрацьовано і затверджено 10 навчальних програм для спеціальності «Комп'ютерні інтегровані технології в галузі енергетики» (акад. Єфімов О.В.). Опубліковано навчально-методичні посібники «Математичні задачі енергетики», «Електромеханічні перехідні процеси в автономних системах

живлення», «Тепловий захист асинхронних двигунів» (акад. Сивокобиленко В.Ф.). Підготовлено до публікації навчальний посібник «Конструкції, процеси і розрахунки парогенераторів АЕС» (автори Єфімов О.В. Пилипенко М.М. – Харків: НТУ «ХПІ». – 310с); Отримано патент «Захист асинхронних двигунів, 2009»(акад. Сивокобиленко В.Ф. у співавторстві) та ін. розробки та винаходи академіків відділення були запатентовані, опубліковані та впроваджені у виробництво (акад. Говоров П.П., Єфімов О.В., Шелепов І.Г., Шпачук В.П., Варецький Ю.О., Сивокобиленко В.Ф. та ін.)

Нагороджено іменною медаллю «За заслуги в освіті і науці» (акад. Рябченко І.М.), нагорода «Петра Могили» (акад. Говоров П.П.).

Підготовка кандидатур та залучення до складу кандидатів в академіки АН ВОУ: Кожушко Г.М. – д.т.н., професор, зав. кафедри ПУСКУ та голова ТК-137, Тартатюк В.І. – д.т.н., зав. кафедри ХНАМГ.

У рамках секції медицини виконувалась робота:

Ініціативна НДР академіка Кравчуна П.Г. «Фактори ремоделювання міокарду в прогнозуванні ефективності терапії у хворих з підвищеним судинним ризиком» (2008-201 Орр.). Проведено апробацію 21 лікарського засобу. Вподовж року впроваджено 27 досягнень науково-дослідних робіт в практику охорони здоров'я (ефективність яких складає понад 16000 грн). Під керівництвом акад. Кравчуна П.Г. впроваджуються в клінічну практику сучасні методи обстеження та лікування хворих. Академіком Сіпітим В.І. продовжена робота по розробці галузевої науково-технічної програми «Медична допомога при черепно-мозковій травмі» на 2007-2012 рр., яка 11.08.2006р. затверджена спільним Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Академії медичних наук України. Під його керівництвом виконується науково-дослідна робота кафедри нейрохірургії ХНМУ за темою «Медична допомога при черепно-мозковій травмі» на 2008-2010 рр., яка складається з трьох розділів.

Академіками ведеться робота по підготовці науково-педагогічних кадрів, у розробці навчально-методичних рекомендацій та вказівок для студентів, лікарів-інтернів та викладачів. Впроваджені мультимедійні презентації на теми лекцій з внутрішніх хвороб, клінічної імунології та ін. з демонстрацією сучасних методів діагностики та лікування. Підготовлені академіками відділення навчальні посібники по кредитно-модульній системі з урахуванням Болонського процеса. «Діагностика, лікування та профілактика кардіологічних захворювань» за редакцією члена-кореспондента АМН України д.мед.н., проф. О.М. Біловола, д.мед.н., проф. П.Г.Кравчуна, Харків, ХНМУ, 2009,1-й том-398с, П-том-327с.

Академіками секції проведено наукові конференції та наукові семінари: науково-практичні конференції Українського суспільства спеціалістів з імунології, алергології та імунореабілітації (керівник академік Циганенко А.Я., Сіпітий В.І., Кравчун П.Г.); опубліковано статті, тези у тому числі у міжнародних виданнях тощо. Отримано понад 10 патентів.

Академіки секції берутьь участь у роботі Вчених спецрад – 5, участь в Радах ВАК – 1. Ведеться робота з 19 аспірантами та 5 докторантами з підготовки до захисту дисертацій.

Також академіками проводиться лікувальна і консультативна робота. Організована цілодобова консультативна робота по наданню висококваліфікованої спеціалізованої медичної допомоги хворим стаціонару, хворим терапевтичного і кардіологічного профілю в терапевтичних відділеннях декількох лікувальних установ м. Харкова тощо.

Ведеться робота по вирішенню комплексних міжгалузевих програм. Співробітництво відділення енергетики та медицини по науковим основам, програмам та технічним засобам світло кольорової корекції психосоматичного стану людини (акад. Говоров П.П., Кравчун П.Г., Сіпітий В.І.). Подальше розширення галузей застосування результатів досліджень (кардіологія, неврологія тощо).

У рамках аграрного відділення планується:

Подальша робота з розробок методики біоенергетичної оцінки технологій в овочівництві; робота з розробок основних технологічних прийомів вирощування овочів та у лісостепу України; проведення робіт з розробки високоефективних мікроелектронних обчислювальних та керуючих пристроїв з нетрадиційною архітектурою; проведення робіт зі створення надшвидкодіючого нейрокомп'ютера на основі програмованих логічних інтегральних схем (ПЛІС) і працюючого у системі залишкових класів.

Ведеться Співробітництво відділень енергетики та аграрного із створення наукових основ та розробок програмних та технічних засобів вирощування овочів в умовах закритого ґрунту (акад. Говоров П.П., Болотських О.С.). Впровадження розробок в практику сільськогосподарського виробництва та подальше суттєве нарощування обсягів виробництва овочів за розробленими технологіями.

У рамках секції радіофізики і електроніки виконувалась робота:

Проведена наукова робота – 3-й етап фунд. досл. теми МОН України «Випромінювання в нелінійних електронних системах та перетворення НВЧ-сигналів в анізотропних середовищах і полярних розчинах з поглинанням» (керівник академік Шматько О.О.) Побудована теорія взаємодії просторово-неоднорідних та імпульсних сигналів в хвилеводній структурі з системою шаруватих анізотропних середовищ, що містять тонкі плівки, матеріальні параметри яких можуть бути частотно-залежними. Вивчені нові явища, що спостерігаються при розповсюдженні імпульсних сигналів та хвильових пучків в середовищах та рідинних розчинах. Фунд. досл. тема МОН України «Радіофізичні та магнітометричні ефекти дії на геокосмос високоенергетичних джерел», (керівник Чорногор Л.Ф.) Проведені комплексні дослідження ефектів в системі атмосфера – іоносфера – магнітосфера, обумовлених дією потужного квазіперіодинного акустичного випромінювання,

проведено аналіз результатів спостережень та готуються висновки.

Академіки брали участь у конкурсах, в організаційних комітетах 7 конференцій та інших організаційних заходах (Чорногор Л.Ф., Шматько О.О. та ін.). Співпраця з академіками природознавчих наук Росії. Ведеться робота з аспірантами та докторантами (керівники – академіки відділення). На основі взаємного узгодження напрямків робіт світлотехнічної, електро- та теплотехнічної секції відділення «Енергетики та ресурсозбереження» проводиться розробка комплексних програм енергозбереження з окремих галузей виробництва та енергетики в цілому. За результатами розробок ведеться робота по створенню при АН ВОУ центру з енергозбереження та Національного комітету зі світлотехніки.

У рамках усіх відділень планується робота з молодими вченими та підготовка аспірантів, докторантів, здобувачів.

НАУКОВІ ЦЕНТРИ

1.ЗАХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
(Голова – академік Кирилів Я.І.)

За звітний період у навчальних наукових установах Західного відділення проведено 117 наукових конференцій, семінарів та симпозіумів в тому числі 31 конференція молодих вчених та аспірантів. За матеріалами конференцій, симпозіумів і семінарів видано 225 збірників наукових праць та тез загальним обсягом 2563 друкованих аркуші.

Академіками західного відділення та під їх керівництвом подано 81 заявку на винаходи та отримано 79 патентів на винаходи та корисні моделі; в тому числі 27 патентів на винаходи та корисні моделі впроваджені у виробництво із загальним економічним ефектом 9 млн. 375 тис. грн.

Під керівництвом академіків Західного відділення виконувалося 7 міжнародних грантів.

Протягом звітного року академіками Західного відділення виконувалося 123 наукові тематики із загальним обсягом

фінансування 7, 503 млн. гривень з різних джерел в тому числі бюджетні та госпдоговірні тематики.

За 2009 рік захищено 11 докторських та 79 кандидатських дисертацій, де консультантами та керівниками були академіки Західного відділення.

Значна частина академіків побувала за кордоном з метою стажування та участі У Міжнародних наукових конференціях. Зокрема було здійснено 61 виїзд за кордон з метою участі у конференціях, 37 – з метою стажування, 29 – з метою виконання спільних наукових досліджень та 34 – з метою читання лекцій.

За звітний період видано 39 підручників, посібників та довідників загальним об'ємом 1125 друкованих аркушів. Опубліковано 748 статей в наукових збірниках та журналах, в тому числі 107 – у зарубіжних виданнях.

Академіки відділення беруть участь у роботі 71 спеціалізованої вченої ради і захисту докторських та кандидатських дисертацій.

Академіки відділення керують роботою 121 аспіранта та консультують 24 докторантів.

Протягом 2009 року 17 академіків відділення виступили по телебаченню та 19 – по радіо про наукові досягнення та можливості їх використання у народному господарстві.

ПРИДНІПРОВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР ТА ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕНЕНЯ

Академіки АН ВО України, що підпорядковуються у системі АН ВО України Придніпровському науковому центру АН ВО України, є представниками багатьох вищих навчальних закладів цього регіону. Найбільша кількість їх зосереджена в Дніпропетровському національному університеті, Дніпропетровській національній металургійній академії, Дніпропетровському державному аграрному університеті, Запорізькому технічному університеті, Дніпродзержинському технічному університеті тощо. У поточному році рекомендовано до участі в конкурсі на вакантні місця академіків АН ВО України один професор з вищих навчальних

закладів Дніпропетровська. На жаль за звітний період пішли з життя два академіка АН ВО України з Дніпропетровська – Д.Х.Баранник та Р.С.Тутік.

За звітний період було проведено два засідання Президії Дніпропетровського центру, на яких основними питаннями були налагодження роботи центру, подальше облаштування кімнати, виділеної для Придніпровського наукового центру, встановлення більш тісних зв'язків та взаємовідносин між академіками АН ВО України, що територіально входять до складу Дніпропетровського наукового центру АН ВО України, з Президією АН ВО України, питання, пов'язані з висуванням кандидатур на обрання академіками АН ВО України тощо. Крім того відповідно до плану велася робота з виготовлення дошки з фотографіями членів АН ВО України.

Основними складовими діяльності Дніпропетровського наукового центру були наукова, науково-організаційна діяльність та видавнича діяльність. Практично всі академіки ведуть підготовку кадрів вищої кваліфікації – кандидатів або докторів наук. Причому й у звітному році під їхнім керівництвом захищена низка дисертацій, зокрема аспірантами М.В.Полякова. М.П.Тімана, С.Б.Вакарчука, П.М.Гавриліна, В.С.Савчука, В.І.Большакова, Г.Г.Кривчика, В.В.Іваненка, В.І.Большакова та інших. Всі академіки центру є членами спеціалізованих вчених рад з захисту кандидатських і докторських дисертацій, деякі з них керують такими радами. Так, академік М.В.Поляков керує спеціалізованою вченою радою з технічних наук, академік В.В.Іваненко – голова спецради з історичних наук, академік В.П.Моторний керує спеціалізованою вченою радою з захисту дисертацій за спеціальністю 01.01.01 – «Математичний аналіз», академік В.В.Скалозуб керує докторською радою Д08.051.02. Неодноразово фактично всі академіки АН ВО України, що відносяться до Придніпровського наукового центру, виступали у якості офіційних опонентів на захистах докторських і кандидатських дисертацій. Особливо активно у цьому напрямі працював академік М.П.Тіман, який у звітному році був

опонентом по трьох кандидатських і одній докторській дисертації. Академіки активно залучалися і до участі в інших спецрадах як додаткові члени спецрад. Академіки активно залучаються і до праці в різноманітних експертних радах, зокрема академік А.С.Кобець є членом експертної ради ДАК України з легкої, харчової промисловості та сільського господарства; академік В.В.Скалозуб є членом експертної ради з загальної фізики МОН України тощо.

Значний внесок в підготовку кадрів вищої кваліфікації зроблено вченими Дніпропетровського державного агро університету. Академіки М.В.Поляков, М.М.Дронь, В.В.Іваненко, Г.Г.Кривчик, І.М.Спиридонова, В.В.Скалозуб, В.С.Савчук, М.П.Тіман, О.О.Кочубей та інші представляли відгуки на дисертаційні роботи .Дніпропетровський центр в особі Дніпропетровського університету, як асоційованого члена Академії наук ВО України, разом з АН ВО України (Відділення історії освіти, науки і техніки) видає фаховий науковий журнал "Історія української науки на межі тисячоліть". У звітному 2009р. вийшли чергові номери.

Члени Дніпропетровського наукового центру беруть активну участь у роботі редколегій фахових часописів, що видаються вищими навчальними закладами регіону, зокрема академік В.В. Іваненко є науковим і відповідальним редактором двох збірників наукових праць («Питання аграрної історії України та Росії» та «Соціально-гуманітарна освіта і наука в сучасному українському суспільстві: проблеми та перспективи розвитку»), першого і другого томів науково-документальної серії книг про жертви радянського тоталітаризму на теренах Дніпропетровщини «Реабілітовані історією», книги нарисів «Славетне сузір'я окрилених університетом»; академік В.В.Скалозуб є головним редактором фахового Вісника ДНУ «Фізика, радіоелектроніка», черговий номер якого вийшов у звітному році, академік В.П.Моторний – головний редактор фахового Вісника ДНУ «Математика», академік В.С.Савчук, заступник головного редактора фахового Вісника ДНУ «Історія і філософія науки і техніки» тощо. Практично всі академіки

Дніпропетровського центру є членами редколегії відповідних фахових видань.

У Дніпропетровську, як і в попередньому 2008 р., під керівництвом академіків АН ВО України продовжували активно працювати наукові семінари з різноманітних питань науки і техніки. Серед них і такі відомі серед науковців семінари як міжвузівський науковий семінар з історії і філософії науки і техніки (керівник – академік В.С.Савчук), міжвузівський науковий семінар з проблем теорії наближень (керівник – академік В.П.Моторний), науковий семінар «Сучасні проблеми аналітичної хімії» (керівник – академік Ф.О.Чмиленко) та інші.

Серед надбань звітного року участь академіків у низці міжнародних конференцій та всеукраїнських конференцій. Перелічити їх неможливо в силу їх значної кількості. Зокрема, тільки академік В.Ф.Бабенко зробив 18 доповідей на міжнародних конференціях і конгресах., у низці міжнародних конгресів та конференцій взяли участь академіки М.П.Тіман, В.В.Скалозуб, В.С.Савчук, М.В.Поляков, О.О.Кочубей, В.І.Больщаков, І.М.Спиридонова. Зокрема, академік М.П.Тіман брав участь у міжнародному конгресі, присвяченому 100-річчю з дня народження М.М.Боголюбова (Київ) та міжнародній науковій конференції UNITCH (Габрово, Болгарія), академік В.П.Моторний виступив з доповіддю на Шостій міжнародній конференції з функціонального аналізу та теорії апроксимації (Маратеа, Італія), академік В.В.Скалозуб брав участь у міжнародній Сахаровській конференції з фізики (Москва, Росія) та міжнародній конференції «Квантова теорія поля в екстремальних умовах» (Норман, СІЛА) й ряді інших; академік М.В.Поляков – у міжнародній конференції з питань вищої освіти (Москва, Росія); академік М.М.Дронь у міжнародній конференції з математичного моделювання (Феодосія), академіки В.В.Іваненко та В.С.Савчук – у міжнародній конференції «Україна в Європейському цивілізаційному просторі: проблеми соціальної та інтелектуальної історії» тощо.

Вагомими є наукові здобутки академіків АН ВО України, що працюють у ВНЗ Дніпропетровського регіону. Зокрема, у

Дніпропетровському національному університеті тематичний план фундаментальних та прикладних робіт охоплює усі сім приоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні, Так, академік М.В. Поляков продовжив плідну працю у галузі аеро- та гідромеханіки, створив сучасні потужні алгоритми методу граничних елементів підвищеної точності та ефективності. Частина розроблених алгоритмів може бути застосована при проектуванні ракетно-космічної техніки. Академік В.П.Моторний керує держбюджетною НДР 1-160-08 «Збіжність рядів Фур'є-Якобі у просторах інтегрованих функцій», за якою отримано оцінки відхилень частих сум рядів від функцій Фур'є-Якобі, асимптотично точні оцінки узагальнених констант Лебега у просторах $L_{p.w.}$ Академік В.В.Скалозуб веде науково-дослідну роботу за проектами Фонду фундаментальних досліджень України і керує д/б темою МОН України «Дослідження процесів в екстремальних умовах методами квантової теорії поля і статистики», академік М.М.Дронь проводить цикл робіт з проблем аерокосмічної галузі за держбюджетною тематикою МОН України. Академік В.В.Іваненко керує д/б темою «Теоретико-методологічні та прикладні проблеми державної регіональної політики (на матеріалах Степової України XVIII – початку XXI ст.)» та «Суспільно-політичні та національно-етнічні процеси в Російській імперії і СРСР у XVШ – XX ст.», держбюджетною темою «Розроблення нових функціональних матеріалів з нанокристалічною матрицею для потреб машинобудування» керує академік В. 3. Куцова, тощо.

Значних успіхів досягай академіки ВО України, що працюють у Придніпровському регіоні – фахівці в галузі фізико-технічних проблем матеріалознавства. За результатами виконання НДР, науковим керівником якої є академік І.М.Спиридонова, одержано аналітичні дані особливостей фазових перетворень, що приводять до утворення квазікристалічного стану, системи легування, в яких спостерігаються квазікристали та проаналізовані галузі застосування композиційних сплавів з квазікристалічним

зміцненням. За держбюджетною темою «Розроблення нових функціональних матеріалів з нанокристалічною матрицею для потреб мапппіобудування», керівником якої є академік В.З.Куцова, Розроблені нові матеріали з підвищеною зносостійкістю та ресурсозберігаючою технологією їх виготовлення.

Академік А.Ф.Санін працював над розробкою нових функціональних матеріалів для ракетно-космічної техніки. Академік В.І.Большаков на завдання Замовника за державною темою досліджував питання оптимізації покриття ТЗП-2 і ТЗП-3, а також композиційні покриття з метою вибору складу для робочих температурою 1400 С в камері згоряння. Впровадження результатів дослідження буде втілюватися на ДП ЗМКБ «Прогрес» у м. Запоріжжя.

В галузі хімічних наук відзначаються дослідження академіка Ф.О.Чмиленка за Держбюджетною темою «Оптимізація процесу, інструментального аналізу речовини керуванням поведінкою аналітичного сигналу». Описано хімізм і основи теорії дії поліелектролітів як модифікаторів хіміко-аналітичних систем. Розроблено сонолюмінесцентний спектрометр для дистанційного аналізу розчинів в галургії та визначення кількісного складу сольових плавів-теплоносіїв АЕС.

Академік П.М.Гаврилін досяг вагомих результатів у вивченні закономірностей морфогенезу органів кровотворення та імунного захисту у продуктивних тварин в нормі і при патології, а академік А.С.Кобець – у розробці та впровадженні робочих органів для обробітку ґрунту.

ВНЗ, в яких працюють академіки АН ВО України, є провідними в своїх галузях, що підтверджується значною кількістю конференцій й інших наукових форумів, проведених ними. В усіх цих конференціях активну участь брали й академіки, що працюють у Придніпровському центрі АН ВО України. Досить часто вони були в числі їх організаторів, членів оргкомітетів, керівників секцій. Зокрема, академік Р.С.Тутік вже протягом десяти років організовує і проводить роботу

секції „Гравітація і фундаментальна фізика" міжнародної конференції молодих вчених „Людина і космос". Академік В.В.Скалозуб був організатором Другої міжнародної школи-семінару «Нова фізика і квантова хромодинаміка в екстремальних умовах» (Дніпропетровськ)

Плідно розвивалася співпраця з установами НАН України. Так, академік В.П.Моторний виконує за сумісництвом обов'язки завідувача лабораторії «Оптимізація наближень многочленами та сплайнами» в Інституті прикладної математики і механіки НАН України, академік Ф.О.Чмиленко входить до складу бюро Наукової ради НАН України за спеціальністю «Аналітична хімія». Академік А.І.Вінніков є членом громадської ради з мікробіології та біотехнології при Інституті мікробіології та вірусології НАН України. Значна кількість академіків працює в спеціалізованих вчених радах з захисту дисертацій при установах НАН України. Співпрацюють академіки Придніпровського центру АН ВО України й з країнами СНД. Зокрема академік С.Б. Вакарчук на запрошення Державного комітету статистики у зв'язку з підготовкою до перепису населення у 2010 р. прочитав для співробітників Держкомстату Республіки Таджикистан та його обласних і міських відділень цикл лекцій по статистичним методам в демографії у рамках міжнародної програми «Розвиток стратегії народонаселення» по лінії ООН.

За звітний період крім значної кількості статей, академіками АН ВО України Придніпровського регіону була опублікована низка монографій, підручників, посібників тощо. Так, вийшли друком навчальні посібники і монографії академіків М.М.Дроня, В.В.Іваненка, С.В.Баєва, Г.Г.Кривчика тощо. Відзначимо зокрема підручник В.В.Іваненка для 11 класу (з грифом МОН України) «Історія рідного краю. Дніпропетровщина». У підготовці ювілейних видань «Історія Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара» та «Професори Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара» активну участь взяли академіки В.В.Іваненко, М.В.Поляков, В.С.Савчук.

Фактично усі академіки, що відносяться до Придніпровського центру АН ВО України, плідно співпрацюють з закордонними науковцями та науковими центрами, беруть участь у багатьох міжнародних проектах, виступають координаторами міжнародних проектів, зокрема академіки М.В.Поляков, В.В.Скалозуб, А.С.Кобець, П.М.Гаврилін, В.В.Іваненко, В.І.Большаков та інші.

Академіки Придніпровського наукового центру АН ВО України багато уваги приділяють громадській роботі. Академік В.П.Моторний й у звітному році очолював обласне журі учнівської олімпіади з математики. Академік Р.С.Тутік як голова обласної науково-методичної ради з фізики кожного року організовує і проводить обласну олімпіаду школярів з фізики. Академік Г.Г.Кривчик неодноразово публікувався з історичних питань у місцевих друкованих засобах масової інформації. Академік А.Ф.Санін продовжує активну діяльність у роботі місцевого осередку українського матеріалознавчого товариства і є його головою. До складу цього осередку входять й академіки АН ВО України, зокрема В.З.Куцова та І.М.Спиридонова. Кафедра мікробіології (зав. кафедри – академік А.І.Вінніков) є базовим осередком діяльності філії Товариства мікробіологів у Придніпровському регіоні. Академік В.С.Савчук продовжував активну діяльність у громадській фундації, очолюваній О. Лазько, яка багато робить разом з громадським Інститутом україніки для увічнення пам'яті відомих діячів Дніпропетровська встановленням їм пам'ятних дошок. Багато виступають на телебаченні, друкуються у періодичних виданнях М.В.Поляков, В.І.Большаков, В.В.Скалозуб, В.С.Савчук, М.П.Тіман, А.С.Кобець, В.В.Скалозуб та інші академіки. Зокрема, академік В.В.Скалозуб дав декілька інтерв'ю газетам і телебаченню з питань роботи колайдера.

Багато уваги у звітному періоді академіки центру приділяли роботі з обдарованою молоддю. Зокрема, вони брали участь в організації різноманітних молодіжних, студентських наукових конференцій, готували студентів до участі в

різноманітних наукових конкурсах тощо. У Дніпропетровському національному університеті була проведена XI міжнародна молодіжна науково-практична конференція «Людина і Космос», яка вже стала традиційною. Студентами та аспірантами отримана значна кількість нагород різного рівня за дослідження, виконані під керівництвом академіків АН ВО України П.М.Гавриліна, А.С.Кобил, В.І.Большакова.

Досягнення Придніпровського наукового центру АН ВО України досить вагомі, але є й певні недоліки. Робота центру потребує ще більшого вдосконалення, на що й буде звернуто увагу у наступному році.

ЗАХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР

За звітний період у навчальних наукових установах Західного відділення проведено 117 наукових конференцій, семінарів та симпозіумів в тому числі 31 конференція молодих вчених та аспірантів. За матеріалами конференцій, симпозіумів і семінарів видано 225 збірників наукових праць та тез загальним обсягом 2563 друкованих аркуші. Академіками західного відділення та під їх керівництвом подано 81 заявку на винаходи та отримано 79 патентів на винаходи та корисні моделі; в тому числі 27 патентів на винаходи та корисні моделі впроваджені у виробництво із загальним економічним ефектом 9 млн. 375 тис. грн.

Під керівництвом академіків Західного відділення виконувалося 7 міжнародних грантів.

Протягом звітного року академіками Західного відділення виконувалося 123 наукові тематики із загальним обсягом фінансування 7, 503 млн. гривень з різних джерел в тому числі бюджетні та госпдоговірні тематики.

За 2009 рік захищено 11 докторських та 79 кандидатських дисертацій, де консультантами та керівниками були академіки Західного відділення.

Значна частина академіків побувала за кордоном з метою стажування та участі у Міжнародних наукових конференціях.

Зокрема було здійснено 61 виїзд за кордон з метою участі у конференціях, 37 – з метою стажування, 29 – з метою виконання спільних наукових досліджень та 34 - з метою читання лекцій.

За звітний період видано 39 підручників, посібників та довідників загальним обсягом 1125 друкованих аркушів. Опубліковано 748 статей в наукових збірниках та журналах, в тому числі 107-у зарубіжних виданнях.

Академіки відділення беруть участь у роботі 71 спеціалізованої вченої ради і захисту докторських та кандидатських дисертацій.

Академіки відділення керують роботою 121 аспіранта та консультують 24 докторантів.

Протягом 2009 року 17 академіків відділення виступили по телебаченню та 19 – по радіо про наукові досягнення та можливості їх використання у народному господарстві.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІКІВ

Аграрні університети

(Львівський ДА У, Уманський ДА У, Дніпропетровський ДА У, Львівська академія ветеринарної медицини)

1. Діє програма міжнародного обміну педагогічним досвідом із Департаментом сільського господарства США. Викладачі-аграрники проходять стажування в університетах цієї країни. Львівський ДАУ є постійним партнером Університету штату Міннєсота у міжнародному проекті СЕЙМЕ (Консорціум із розвитку менеджмент-освіти в Україні).

2. З 2002 року і понині діє спільний українсько-американський проект підтримки приватних сільськогосподарських товаровиробників.

3. Важливий напрям міжнародних контактів є розробки і виконання спільних науково-освітніх проектів. Це проекти із Жешувським університетом та Вищою інженерно-економічною школою в Ропчицях, які стосуються навчання і стажування у фермерів обох країн, розвитку агро бізнесу в прикордонних регіонах України і Польщі.

4. Участь студентів у програмах виробничого стажування та навчально-виробничих практик на підприємствах США та Західної Європи. Студенти пройшли стажування та практичну підготовку за програмами: Хопс, Конкордія (Велика Британія, Шотландія), Агротренінг (Данія), Агроімпульс (Швейцарія). Щороку майже 300 студентів Уманського ДАУ беруть участь у таких програмах.

5. Протягом останніх років аграрні університети беруть участь у проекті „TACIS" - впровадження Булонської угоди в навчальний процес.

6. Участь студентів та викладачів в міжнародних конференціях, симпозіумах, нарадах, семінарах. Щороку, наприклад, на базі лише Уманського ДАУ проводиться близько 10 міжнародних конференцій і семінарів, за останні два роки наукові праці професорсько-викладацького складу Львівської академії ветеринарної медицини опубліковані в різних виданнях 38 країн.

Класичні університети
(Київський національний імені Тараса Шевченка,
Запорізький національний університет,
Дніпропетровський національний університет, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова)

1. Подальша інтеграція університетів в європейське та світове освітянське співтовариство шляхом посилення академічної мобільності студентів, аспірантів і науково-педагогічних працівників. Так, наприклад, НПУ ім. Драгоманова здійснює співробітництво з понад 20-ма партнерами у Польщі, Росії, США, Болгарії, Швеції, Німеччині, Угорщині, Словаччині: відбувається обмін студентами, проходження стажування та практики викладачів університетів. Так, лише протягом 2008 року за кордон ДНУ було відряджено понад 130 співробітників та близько 70 студентів. Цікавий досвід в налагодженні студентських обмінів зі спеціальності „Інформатика" накопичено впродовж останніх років між ДНУ та університетом Кобленц-Ландау (Німеччина), в тому числі подвійне керівництво дипломними роботами.

Слід відзначити організацію участі студентів і викладачів НПУ імені М.П.Драгоманова у Літньому університеті в м. УМЕА (Швеція), курсах „Освіта", „Засоби масової інформації", „Британська ділова мова і культура", „Історія і сучасність", після закінчення яких студенти і викладачі отримують відповідні міжнародні сертифікати.

2. Участь університетів в міжнародних проектах, програмах, спільних наукових дослідженнях. Сьогодні виконуються такі проекти по лінії ТЕМПУС-ТАСИС, фонду „Відродження". Це створює сприятливі умови для участі викладачів, науковців і студентів у різних формах міжнародної діяльності. Університетам вдалося зберегти тенденцію щодо зростання кількості українських студентів, які перемагають у міжнародних конкурсах на отримання грантів для навчання за кордоном, що фінансуються програмами DAAD, ACTR/ACCVELS, INTAS, бюро Освітніх програм, Уряду Франції, НАТО, "Громадська освіта" та ін. Студенти беруть

участь у проектах Європейської спільноти, зокрема, „Східна школа"(Польща), „Мовне стажування"(Словаччина).

3. Університети є колективними членами Євразійської асоціації університетів, Європейського колегіуму польських та українських університетів, Євразійського Форуму, що відкриває неабиякі можливості для плідного співробітництва із закордонними ВНЗ та розширення географії міжнародних зв'язків, сприяє підвищенню якості та ефективності науково-освітньої діяльності в університетах. ДНУ виступив одним із засновниксd створення академічної мережі центрально- та східноєвропейських університетів. Ця мережа нині нараховує 52 університети з України, Білорусі, Польщі, Литви, Чехії, Словаччини і, природно, слугує ефективним механізмом реалізації ідей Болонського процесу в окресленому регіоні.

4. Науковці ВНЗ є членами багатьох міжнародних організацій та академій: американського математичного товариства, міжнародного товариства ґрунтознавців, міжнародної організації з вивчення мозку, Європейської асоціації зі збереження геологічної спадщини та ін.

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика

1. Стажування у провідних клініках Заходу (щороку 70 вчених академії відвідують зарубіжні країни (Німеччина, США, Польща, Франція, Швейцарія, Австрія та ін.). 30-50 іноземних делегацій відвідують Академію протягом року.

2. Збільшилась кількість іноземних громадян, що проходять післядипломну підготовку на кафедрах Академії. В клінічній ординатурі та аспірантурі навчаються понад 400 іноземних громадян із 54 країн світу. Практикується проведення спільних із викладачами країн Заходу курсів для лікарів-курсантів, спільних науково-дослідних робіт, зокрема кафедри офтальмології, щелепно-лицевої хірургії, медичної генетики із вченими країн Європи, Азії, Африки.

3. Успішно проводиться науково-дослідна робота з компаніями США, Угорщини, Австрії, Німеччини, Франції,

Японії, Ізраїлю, Хорватії, Болгарії з дослідження нових препаратів, що застосовуються в медицині, сільському господарстві. Академія виступила співорганізатором Асоціації „Медінформатика" з представництвом у Канаді, США, Німеччині, Китаї, Болгарії.

4. В Академії відкрита і функціонує Міжнародна школа класичної гомеопатії та Міжнародний центр гомеопатичних досліджень.

ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЙ

За 1989 рік проведено конференцій 486. З них міжнародних 179, всеукраїнських 307.

Найбільш активними у цьому напрямку діяльності були представники Харківського регіонального відділення – 197 наукових конференцій, Відділення матеріалознавства – 83, аграрного Відділення – 159. Усі вони проведені на високому наукову рівні, матеріали майже всіх проведених заходів знаходяться в Президії АН ВО України.

Цікавою за змістом та представництвом була міжнародна конференція „Проблеми підготовки вчителів історії для роботи у полі культурному суспільстві", організатором якої виступила академік Ладиченко Т.В. Конференція відбувалась під егідою Ради Європи та за безпосередньою участю її експертів.

Хмельницьке регіональне відділення провело на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка 13 наукових конференцій. Найбільш представницькою була міжнародна науково-практична конференція „Соціально-економічний розвиток України в XXI столітті: проблеми, пріоритети і соціально-економічні перспективи".

Чотири наукові конференції організувало і провело Відділення історії освіти, науки і техніки. Крім цього, акад. Пилипчук О.Я., Коновець О.Ф., Руда С.П. виступили з доповідями на 23-му Конгресі з історії науки і техніки, який відбувся у м. Будапешті, Угорщина. Академіки Відділення в цілому взяли участь у 45 наукових заходах, що проводилися протягом року з профільних напрямків.

Активну участь у підготовці наукових кадрів через проведення наукових конференцій, семінарів, з'їздів беруть академіки Відділення хімії. Зокрема акад. Яцимирський В.К., Юрченко О.Г., Холін Ю.В., Сиромятников В.Г., Запорожець О.А., Астрелін І.М. виступили переважно організаторами і учасниками наукових заходів для студентів і молодих науковців, очолювали журі Всеукраїнських олімпіад юних хіміків, були керівниками команди України на 41 Міжнародній олімпіаді з хімії.

Активною була наукова позиція аграріїв – 159 конференцій, симпозіумів провели вони протягом звітного року. Лише акад. Панас Р.М. взяв участь у 13, 3 з яких – міжнародного рівня. Актуальними за проблематикою були конференції, організовані акад. Ніколайчуком В.І. Вони присвячені проблемам збереження біорізноманіття та функціонування заповідних територій. Проблеми енергозбереження за сучасних технологій вирощування просапних культур порушувались на конференціях, організатором і учасником яких був акад. Жемела Г.П. Завжди незабутніми є наукові заходи, які організовує Уманський ДАУ. І в цьому році академіки Уманського регіонального відділення стали організаторами і учасниками великої за представництвом та глибокої за змістом проблем міжнародної наукової конференції, присвяченої 165-у ювілею Уманського ДАУ.

Щорічна міжнародна науково-технічна конференція „Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я" проходила на базі НТУ „ХШ", організаторами якої виступили академіки Відділення механіки і машинобудування. Співорганізаторами цієї конференції були ФРН, Польща, Болгарія, Угорщина, Румунія.

Проблемам психокосметології, новим стратегіям в неврології, організації медико-психологічної допомоги жінкам, проблемі депресивних розладів були присвячені конференції, наради, семінари, проведені академіками Відділення психічного здоров'я у 2009 році. Активними організаторами і учасники їх стали академіки Марута Н.О., Юр'єва Л.М., Бабюк І.А.

Сучасні проблеми української філології розглядалися на наукових нарадах, пленумах координаційних рад, міжнародних і всеукраїнських конференціях, організаторами і учасниками яких стали академіки Відділення філології. Це такі конференції, як „Українська мова в просторі і часі", "І.Франко – маловідомий, архівний", „Журналістика, філософія, медіа освіта" та ін. В 90 міжнародних конференціях взяли участь академіки-філологи.

58 науково-практичних конференцій, з них – 10 міжнародних на рахунку Відділення філософії, 7 – Відділення біології, 13 – Відділення економіки.

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Виконуючи доручення Президії академії та повсякчас користуючись високофаховими порадами Президента академії Миколи Івановича Дубини, протягом звітного періоду, незважаючи на обставини світової економічної кризи та епідемії грипу, було здійснено цілу низку заходів за активної участі наукової молоді України.

Проведено 9 круглих столів, де студенти, аспіранти, молоді викладачі та науковці Києва, Харкова, Донецька, Одеси, Сімферополя, низки районних центрів – представники різних спеціальностей (від філології до астрономії) – обговорювали проблеми взаємодії молодої науки з інформаційним простором, фаховою та масовою пресою, зарубіжними науковими організаціями. Було дискутовано питання розвитку форм обміну науковою інформацією в сучасному світі, мотивації наукової роботи та інтенсифікації впровадження теоретичних досягнень.

Особливу увагу було приділено ролі української наукової молоді в дальшому утвердженні статусу української мови як державної та її суспільного престижу, розбудові термінології української науки.

За звітній період Радою молодих учених АНВОУ опубліковано понад 30 студентських та аспірантських книг і брошур, серед них:

колективна монографія про сутність явища милозвучності української мови;

колективна монографія про фольклорно-пісенну основу «Слова о полку Ігоревім»;

аспірантська монографія про роль І. Нечуя-Левицького у становленні норм української мови;

серія колективних книг і брошур про духовний світ праукраїнського Трипілля та його взаємодію з іншими тогочасними культурами;

колективна монографія про мовлення сучасної української молоді;

серія колективних книг і брошур з англійської філології від культури стародавньої Британії до сучасного англійського комп'ютерного мовлення;

серія книг і брошур з різних галузей сходознавства, зокрема, студентська монографія про походження корейської мови обсягом понад 12 друкованих аркушів, колективна студентсько-аспірантська монографія про становлення тюркських мов обсягом понад 10 друкованих аркушів, арабсько-українські словники політичних та юридичних термінів тощо.

Опубліковано також 18 випусків студентсько-аспірантського наукового збірника «Мова та історія», до редакційної ради якого залучено понад 30 докторів наук.

Загальний обсяг студентських та аспірантських публікацій, здійснених за звітній період Радою молодих учених АНВОУ, становить понад 220 друкованих аркушів.

Під грифом Ради молодих учених АНВОУ подано до друку колективну монографію «Молода наука України для української держави» (14 друкованих аркушів) монографію «Трипільські праджерела української духовності» (30 друкованих аркушів), збірник статей з історії астрономії (10 друкованих аркушів).

На жаль, наукова активність та патріотичні позиції деяких молодих українських науковців усе ще наражаються на опір тих сил, які не хочуть бачити Україну сильною високотехнологічною й високоінтелектуальною державою XXI століття.

ЗНАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ – ЗАПОРУКА УСПІХУ

Сучасний світ ставить усе нові вимоги перед майбутніми спеціалістами. Зокрема, якщо студент хоче у майбутньому мати більше перспектив, йому необхідно не тільки бути фахівцем у своїй галузі, а й володіти іноземною мовою – англійською чи німецькою. Без знання мови можливості значно звужуються, адже, щоб постійно бути в курсі всіх останніх досліджень, необхідно володіти інформацією щодо наукових досягнень учених не тільки України, а й світу.

Володіння мовою потенційних ділових партнерів стало не лише ознакою гарної освіти, а й невід'ємною характеристикою сучасного фахівця. На етапі інтеграції України в європейські економічні, політичні і культурні структури першочергового значення набуває питання підготовки спеціалістів, здатних успішно реалізувати процес співробітництва України з Європою і всім світом.

"Це *завдання можна розв'язати, озброївши молодих спеціалістів навичками та вміннями професійного спілкування іноземною мовою, передусім англійською",* – впевнена **Людмила Кожем'якіна**, асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів. Людмила Леонідівна викладає англійську мову у реферативних групах для студентів фізичного факультету, факультету прикладної математики та комп'ютерних наук. Студенти, яких вона вчить, завжди згадують про навчання з посмішкою, відгукуються добрим словом. Вони не тільки поглибили знання англійської мови, а отримали значно більше – уроки життєвої мудрості. У цьому ми мали нагоду переконатися, поспілкувавшись з Людмилою Леонідівною.

"Під час навчання у реферативних групах передбачається набуття майбутнім фахівцем навичок практичного оволодіння іноземною мовою у різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, обумовленої професійними потребами; одержання новітньої фахової інформації через іноземні джерела; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у

межах фахової, суспільно-політичної та побутової тематики, – розповіла Людмила Кожем'якіна. – *Мета навчання іноземної мови майбутніх фахівців – формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах".*

Вивчати іноземну мову в реферативних групах можуть студенти всіх факультетів нашого університету, розповіла **Надія Щербань,** доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів. Після 2-го курсу студенти, які склали іспит з іноземної мови на відмінно і бажають й надалі вдосконалювати знання іноземної мови, подають заяву в реферативні групи вивчення іноземної мови, у реферативних групах вони вчаться протягом 3 років. Слухачі мають можливість оволодіти практикою перекладу фахових текстів з іноземної мови. На 3-му курсі вони в основному займаються граматикою – складні граматичні конструкції та їх переклад, тобто їх уводять у правильний переклад, на 4 і 5 курсах займаються перекладами, звертається увага на вивчення фахової лексики, ведення дискусій, вдосконалення навичок усного мовлення.

Група складається з 8-10 чол. Заняття відбуваються раз на тиждень. Кожен семестр студенти складають залік. У кінці 5-го курсу – іспит з іноземної мови. Він полягає у перекладі з іноземної мови на українську і з української на іноземну, тобто зворотні переклади, і бесіда з теми наукової роботи студента. Переклад обов'язково письмовий за певний час. Після здачі іспиту отримують посвідчення перекладача з відповідної спеціальності, у якому вказана кількість прослуханих годин (240).

Тим студентам, які вчаться на відмінно і подають надії в науковому плані, ми рекомендуємо захищати дипломні чи магістерські роботи іноземною. Цього року було 120 випускників реферативних груп, з них 38 захищалось іноземною. Нам, як і науковим керівникам, це дуже приємно. Раніше таких студентів було 2-3, тепер – значно більше.

Кількість студентів, які бажають вчитися у реферативних групах, на різних факультетах різна. У цьому році, наприклад, була доволі чисельною група студентів на фізичному факультеті, де вивченню іноземної мови традиційно приділяється значна увага, розповіла Людмила Леонідівна. Студенти вивчають іноземну мову (англійську та німецьку), щоб мати можливість вчасно дізнаватися про найновіші досягнення науковців світу. Таку інформацію вони можуть отримувати з іноземних наукових журналів, зрозуміло, англійською. Доброю традицією на фізичному факультеті стало й те, що студенти-слухачі реферативних груп захищають дипломні чи магістерські роботи іноземною мовою. Цього року найбільше таких студентів було серед випускників кафедри електроніки і енергетики. Це, зокрема, Віктор Брус, Денис Миронюк, Віталій Шевчик, Борис Андрушко, Віталій Костильов. Успішно захищалися іноземною і Надія Пашняк (кафедра фізики твердого тіла), Павло Скаб (кафедра радіотехніки та інформаційної безпеки), Іван Бабінчук (кафедра фізики напівпровідників і наноструктур).

Альона Боштан, асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів (викладає німецьку мову), зауважила: *"Цього року дуже гарно захищалися студенти фізичного факультету, вони навіть підготували слайди з теми своєї роботи.*

У мене залишилися позитивні враження – студенти дуже старанні, гарно вчили, самі постійно знаходили щось цікаве. Тому заняття проходили "на одному подиху". Працювати з такими студентами – велике задоволення".

Марта Максимюк

ПІДСУМКОВІ ЗАУВАГИ ПРЕЗИДЕНТА АН ВО УКРАЇНИ

Шановні академіки, шановні гості!

Віце-президенти не сказали про те, що наші дніпропетровські академіки тісно зв'язані з Південмашом, розвитком авіаційних і космічних технологій. Проведені теоретичні й експериментальні дослідження в Дніпропетровському університеті ім. Олеся Гончара. Ці дослідження дозволили створити високоефективні наномодифікатори на основі тугоплавких сполук-карбідів, нітридів, карбонітридів, силіцидів, титану, цирконію, вольфраму, ванадію (автор – Калініна Є.Є.).

Це дозволило значно знизити витрати дорогокоштовних та дефіцитних в Україні легуючих елементів: нікелю, молібдену, вольфраму, титану в сплавах.

Академік Поляков М.В. продовжив плідну працю у галузі аеро- та гідромеханіки, створив сучасні потужні алгоритми методу граничних елементів підвищеної точності та ефективності. Частина розроблених алгоритмів може бути застосована при проектуванні ракетно-космічної техніки.

Академік Дронь М.М. проводив цикл робіт з проблем аерокосмічної галузі за держбюджетною тематикою МОН України. Вийшли друком його навчальні посібники і монографія.

До визначних досягнень слід віднести завершену в КМІ тему № 2988 «Створення вузлів і механізмів для надшвидкісної та прецизійної обробки деталей на верстатах нового покоління з паралельною кінетикою. Вартість роботи 300 тис. грн.. Автор – акад. Кузнєцов Ю.М.

Не можу не згадати кілька капітальних праць з педагогічної науки, які належать видатному вченому – академіку Падалці Олегу Семеновичу, який створив їх в співдружбі з колегами. Це такі праці, як «Теоретичні основи української педагогіки», «Виховання у цілісному педагогічному

процесі» та ін., які безперечно займуть належне місце серед визначних здобутків української науки взагалі.

Вузівська академія не конкурує з іншими українськими академіями і не дублює тематики їх досліджень. Як самостійна наукова установа вона проводить свою роботу у межах завдань Міністерства освіти і науки, в співдружбі з іншими науковими центрами. Це тим більше логічно, бо ряд галузей наук, над якими працюють вчені вузів, взагалі відсутні в номенклатурі проблем, що їх досліджують інші наукові установи України. Стосується це, передусім, проблем енергетики й ресурсозбереження, металургії, механіки і машинобудування, матеріалознавства, наук про Землю, біології, медицини, хімії та ін.

Отже, як Ви переконалися, Академія має власний розум, жадання працювати. Має молоду перспективну зміну.

Хотілося б, щоб цей значний інтелектуальний потенціал якомога повніше був використаний у співпраці з МОН, щоб Академія залучалась міністерством до експертних комісій, технічних рад, колегій тощо.

Визнання за вузівською наукою, яка забезпечує не тільки науковий результат, а й його кадрове супроводження, пріоритетної ролі – річ назріла.

Кожний із присутніх тут академіків одержав пакет із загальними даними по Відділеннях за рік. Переді мною про звіт говорили і віце-президенти. Очевидно мені повторювати все це вже не з руки. Тому я зупинюся з Вашого дозволу тільки на планах, що їх має виконати Президія, а відтак і вся Академія в році, що вже заглядає до нас. Нема заперечень?

Хотілося б насамперед звернути Вашу увагу на одному з центральних пунктів минулорічних зборів: йдеться про державність Академії.

За пройдений час керівництво Академії неодноразово робило спроби зустрітись з керівництвом секретаріату Президента – з Віктором Балогою, Вірою Ульянченко, Юрієм Богуцьким, Володимиром Голубом та ін. Не кажемо вже про той важкий папір, який ми витратили на листування з різними

урядовими установами. На жаль, на підтримку Академії щодо державності не виступили такі установи, як Міністерство освіти і науки, як Академія національна і Академія педагогічна. Очевидно, 17-ти річний термін функціонування Академії, її науково-організаційної діяльності не переконали ні Бориса Євгеновича Патона, ні міністрів, починаючи від Василя Кременя, в доцільності її самостійного існування. Для національної Академії вузи будуть дублювати її неіснуючу нині академічну діяльність, а для педагогічної Академії наука у вишах обмежується компетенцією можливостей АПН тим більше, що створено інститут вищої школи. Такі «дружні», а відвертіше – ворожі оцінки цих двох установ вирішили долю. Академії наук вищої освіти України. До цього додамо брак коштів (Міністерства фінансів), відсутність належних приміщень тощо. Так, в перший раз завершилась спроба Юлії Тимошенко допомогти Академії, а другий раз при такій «дружній» підтримці вирішено справу з новою Академією в Секретаріаті Президента. А між тим за цей час було створено аж дві академії – Академія мистецтв та економічна Академія. І тут важливу роль зіграла не проблема істини – користь державі, а ті люди, які стояли при організації нових установ.

Питання про державність Академії залишається і досі відкритим.

Друге. Про зв'язки Академії із зарубіжжям і українськими науковими установами. В числі зарубіжних академіків є ряд постатей, якими гордиться Франція, Іспанія, Німеччина та ін. Ми в четвертому номері Вісника надрукували список зарубіжних академіків. Це і: Барріто Деніс (Франція), Бєленюк Олекса (США), Чарльз Стів (США), Вільгельм Болдріг (Німеччина), Вандер Пляс Поль (Нідерланди), Прот Томаш (Польща), Дин Генріх (Угорщина), Майк Заворотко (Канада), Ян Мацек (Чехія), Лу Джун (Китай), Ей Джі Утіно (Японія), Мамаліс Атанас (Греція), Вальтер Пуер Паолі (Італія), Геннадій Львов (Росія), Павло Сиса (Польща) та інші, які разом з нашими академіками проводять наукові конференції, працюють над дослідженнями окремих тем, обмінюються науковими

інформаціями, працюють як належить вченим, об'єднаним спільними інтересами. До речі, 18 академіків нашої Академії залучені до наукових товариств, асоціацій зарубіжних країн. Ряд з них отримали нагороди іноземних держав. Проте ці аргументи не враховуються Міністерством освіти і науки України. За всіма консультаціями, за науковою допомогою його члени і керівництво звертаються до Національної Академії, ігноруючи свій науковий потенціал. Ми намагалися запрошувати МОН проводити спільні наукові конференції, видавати спільні наукові видання, відзначати успіхи окремих вчених, та досі наші пропозиції не реалізовані. 400 докторів наук не мають свого представника в колегії Міністерства, та і проблеми науки в МОН розглядаються без участі нашої Академії.

3. Багато суперечок викликало так зване зовнішнє тестування. Одні безапеляційно сприйняли його як захід проти хабарництва, інші поставились до тестів досить критично. У п'ятому номері Науково-інформаційного вісника Академії Президія розглянула і широко обговорила це питання. Говорилося про неграмотність абітурієнтів, відсутність знань з окремих предметів, що екзаменувались, але знайшли при цьому прихильні оцінки. Очевидно, якби Міністерство залучило до обговорення питання і Академію наук вищої освіти, в якій безпосередньо працюють викладачі вишів, то про постановку проблеми можна було б говорити інакше. Та й справді, для філолога мало написати твір чи уточнити автора цитати, треба ще перевірити, як будує речення абітурієнт, чи він не заїкається. А абітурієнт-історик – як аналізує той чи інший факт або подію? Бували досі відомі випадки, коли письмовий твір абітурієнта оцінено в 200 балів, а той же абітурієнт в заяві на 3 рядки припустився 4 граматичних помилок. Чи ще – контрольна робота з математики, яку писали 450 першокурсників, і як результат – виконали завдання на «задовільно» аж 50студентів. Чи це не факти для глибших роздумів?

4. Глибоку кризу переживає нині не лише промисловість, сільське господарство, економіка, культура, а й освіта та наука. Безнадійно втрачено престиж праці науковців, відсутні моральні

й матеріальні стимули творчості вчених (академічних і вузівських), в критичному стані опинилась матеріальна база вищих навчальних закладів, погіршились умови і рівень навчання, практично відсутня в країні патентно-ліцензійна служба, а тому свідомо чи несвідомо занехаюється інтелектуальний потенціал – найбільше багатство держави. Не даром один з відомих політиків Заходу з цього приводу красномовно зауважив: «Кому буде належати «мозок» України, той і володітиме нею». Тому дивно якось, що в середній школі не приділяють уваги вивченню фізико-математичних предметів. Тих дисциплін, які розвивають мислення дітей, примушують їх до логіки роздумів, до передбачуваності рішень. На це треба звернути увагу середньої школи щонайперше. Очевидно, стосується цей висновок і вищих навчальних закладів.

Таке ж слід сказати і про вивчення державної мови. Ніде в світі не знайдемо прикладів глумління над мовою того народу, якому належить земля, де проживають різні меншини в Україні. Але свого часу Дмитро Багалій, відомий вчений, писав, що людина, яка проживає на землі, зволоженій потом і кров'ю, не сміє ігнорувати інтереси того народу і має бути навічно вдячною, що він прийняв зайшлого. Очевидно, прийде такий час, коли урядові особи вестимуть переговори зі своїми партнерами, в тому числі з північної держави, через тлумача, і це буде тоді, коли Україна стане українською, а вони будуть українцями. А то зафіксовано в пресі факт, коли Удовенко й Осика радились на засіданні СНД між собою російською мовою, які документи їм підписувати.

Суржик і двомовність залишаються нині товарним знаком четвертої влади. Мабуть, Інститут журналістики з кожним роком все менше навчає своїх випускників державної мови, а ті, в свою чергу, не намагаються пролізти через чагарник російсько-українськомовних мас-медіа. Величезну кількість російськомовних питань по Україні, очевидно, слід пояснювати не тільки гонитвою за передплатником, а й космополітизмом, бо національною ницістю очильників мас-медіа, зокрема Чижа. Мабуть, перехід російськомовних каналів на українські, чого ми

так чекаємо, не викликав би бурі в склянці води і російськомовний слухач сприйняв би це як цілком природне явище. Яскравим прикладом цьому була демонстрація фільму «Санта-Барбара», показ якої розпочато російською, а закінчення продовжено українською. Ще «великий пролетарский вождь» вказав, що всяка подія потребує контролю, перехід вишів на українську мову також потребує контролю: вона занадто демократична, і тут при цьому МОН не використало можливостей АН ВОУ, яка рада була б допомогти Міністерству у цій важливій справі. А то на 18-му році незалежності України нарешті МОН згадало про цю невідкладну справу. В ряді ВУЗів підручники і посібники видаються чужою мовою і викладання ведеться також чужою мовою, є випадки, коли й досі не завезли в школи підручники.

Приголомшливе враження справляють у цьому плані Донецький національний університет, яким керує Герой України, академік НАН В.П.Шевченко, Херсонський технічний університет – ректор Бардачов Ю.М. Ряд ВНЗ Донецької, Харківської, Луганської, Миколаївської, Одеської та інших областей, які в значній мірі зросійщені. Тут і ректори, і служби, і факультети зденаціоналізовані. Не кажемо вже про Кримські середні і вищі навчальні заклади, окремі з яких не підлягають МОНу взагалі.

Політику, яка нині превалює в Україні, АН ВО України вважає вкрай загрозливою не лише для української мови і культури, а й для існування української держави взагалі. Тому практику слід змінювати, починаючи з Верховної Ради і кінчаючи вихованням малюків в дитячих садках.

5. Ще одна проблема турбує вчених АН ВО України – це те, що історики науки (а в Академії є спеціальне відділення історії освіти, науки і техніки) занадто повільно пишуть про причини відставання української науки. Очевидно слід уже сказати, що впродовж багатьох десятиліть наука в Україні розвивалась під керівництвом однієї особи і залишалась на рівні інженерної винахідливості. Питання про фундаментальність науки, чим вона має по-справжньому займатись, взагалі не

стояло. Підтримувались тільки ті напрямки, які могли себе окупити. Фундаментальна наука ніколи не планувалась. В зварювальному чаду про це не мислили, бо фундаментальна наука в СРСР розвивалась тільки в Москві і Ленінграді.

Занадто повільно історики науки пишуть про причини відставання української науки, про те, як московська влада винищила цвіт, інтелект нації. Однак і в тих жахливих умовах українські вчені робили відкриття світового значення. Згадаймо праці селекції зернових культур (В.Ремесло), створення нових обчислювальних машин на основі досліджень у теоретичній і прикладній науці (В.Глушков), фізіології старіння (В.Фролькіс), синтезу нових хімічних фосфорорганічних сполук (О.Кірсанов), дослідження східних культур (А.Кримський), операцій на серці (М.Амосов) та багато інших. Відкриття в космічній галузі, нейрофізіології, синтез нових кремнієвих органічних сорбентів тощо прославляють вчених України.

6. Ще одна проблема пече керівництво Академії. Це проблема омолодження Академії. При Академії нині створено Раду молодих вчених, її очолює 35-річний д.ф.н. Мосенкіс Юрій Леонідович, який за рік своєї діяльності зробив досить чимало. Широкого резонансу набули конкурси кращих наукових праць, які виконували студенти старших курсів, аспіранти, молоді кандидати наук. Якщо в 2008 році на конкурс прислали 10 наукових праць (переважно з південних вишів), то в цьому році надіслали праці з 15 вузів України близько 40 наукових праць. Академія наук буде всіляко допомагати молодим в дослідницькій роботі, у плануванні і експертизі їхніх праць, в публікаціях на сторінках своїх видань, результатів їх досліджень тощо.

Думаю наступного року організувати аудіо- і відеозвіти за досягнуту наукову діяльність частини фахових відділень АН ВО України. Працювати, як це було при колишньому Союзі, вченому для корзини, нині велика розкіш. Виконання наукових тем, підтем повинні приносити матеріальне підтвердження, примножувати славу певного конкретного колективу. Будемо працювати й над тим, що результати наукових досліджень

наших вчених впроваджувались в практику і щоб вчений був ви нагороджений за свою конкретну роботу.

І останнє: АН ВО України планує відвідати в наступному році усі південні виші, щоб ознайомитись з постановкою навчальної і наукової роботи, щоб детально проаналізувати і досягнення, і упущення, та повідомляти про це наукову громадськість республіки.

Нарешті хотілося б, щоб Академія продовжила берегти честь і гідність кожного свого члена, щоб колектив відділень став науковим центром, зусилля якого спрямовані не на випадкові дрібні теми, а теми важливі, пріоритетні, в яких бере участь переважна більшість відділення. Мабуть, настав час, щоб всі члени відділення почали виконувати і, зрозуміло, керувати важливими міністерськими завданнями – плануванням і звітністю щорічних НДІ, готувати за замовленням Міністерства підручники і посібники, потрібні нашим вузам, взяти участь у заходах всіх закладів, що їх проводить МОН, щоб МОН і Академія сприймались як одне ціле, одна необхідна державі установа.

Дякую за увагу!

ВИСТУП ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ГОЛОВНОГО УЧЕНОГО СЕКРЕТАРЯ ТАБАЧНІКОВА С.І.

Вельмишановний президенте Миколо Івановичу! Вельмишановна Президія! Шановні академіки!

Хочу довести до Вашого відома, що секретаріат Академії у звітному році працював дуже потужно. Проведена велика робота по організації виїзних засідань Президії, в яких взяв активну участь президент Академії Дубина М.І. Ми були в Полтавському держуніверситеті (ректор – М.І.Степаненко), Івано-Франківському державному медичному університеті (ректор – проф. Нейко Є.М.), Уманському державному аграрному університеті (ректор – Головчук А.Ф.), де у цьому році вся громадськість країни широко відзначила 165-річчя з дня його заснування. Я хотів би з цього приводу особисто висловити вдячність за організаційну діяльність нашому академіку Грицаєнко З.М. Низький Вам уклін за все, що Ви робите для Академії.

Треба також зазначити, що секретаріат провів велику роботу по сплаті членських та колективних внесків. Проте прикро, що я змушений відмітити, що на сьогоднішній день ряд академіків є боржниками, а окремі не платять внесків по 2-3 роки. На наше прохання з цього приводу тільки відмовчуються. Так, наприклад, за 2006-2007 рр. не сплатили внески 10 академіків, за 2008р. – 30 академіків і в цьому році ще ряд академіків. Тому академікам-секретарям потрібно ретельно вивчити це питання і ліквідувати заборгованість. Є і другий шлях. Якщо деякі академіки все ж таки не хочуть сплачувати внески, то академікам-секретарям необхідно ставити перед Загальними зборами та Президією питання про виведення їх із списків членів Академії.

Я дуже просив би керівників регіональних відділень більше уваги приділяти відбору достойних докторів наук та професорів до нашої Академії.

Шановні колеги! В той же час ми дуже вдячні тим ректорам ВНЗ, які підтримують Академію і своєчасно вносять колективні внески. Це ректор Київського національного медичного університету ім.. Богомольця член-кор. АМН України та АН ВО України Москаленко В.Ф., ректор Донецького національного медичного університету ім. М.Горького академік АМН України та АН ВО України Казаков В.М., ректор Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького академік АН ВО України Зіменковський Б.С., ректор Харківського національного медичного університету академік Лісовий В.М., Київського національного університету харчових технологій Українець А.І. та багато інших. Але, крім названих вузів, є ще багато і таких, які не планують заключати з Академією угоди, а необхідно відзначити, що наша Академія функціонує тільки за рахунок членських та спонсорських внесків.

Шановні академіки, ректори! Я хотів би зачепити ще одне питання. До нас в офіс часто приїжджають академіки з різних регіонів країни. Так може треба усім нам подумати, яким чином нам в Академії мати свій невеличкий готель та офіс. Це також дуже важлива проблема, яку потрібно вирішувати.

Наприкінці виступу дозвольте мені, шановні колеги, привітати усіх Вас з наступаючим Новим роком. Бажаю Вам, Вашій родині, Вашим близьким друзям щастя, добробуту, здоров’я та наснаги.

Дякую за увагу!

УХВАЛА
річних Загальних зборів АН ВО України
від 12 грудня 2009 року

Загальні збори АН ВО України відзначають, що діяльність Академії у звітному році здійснювалась, як і раніше, в умовах недостатньої уваги законодавчої і виконавчої влади до проблем науки й освіти у вищій школі. Державні структури не помічали і не розв'язували питання про надання Академії державного статусу як провідній науково-освітянській інституції в системі вищої школи України. Крім того, держава не використовувала великий потенціал Академії для розв'язання важливих і нагальних економічних, політичних та соціальних проблем.

Та й у цих несприятливих умовах Академія продовжувала активну діяльність з реалізації основних завдань, визначених попередніми зборами. За спільною ініціативою Президії, безпосередньою участю переважної більшості членів Академії було організовано і проведено близько півтисячі міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій, присвячених актуальним проблемам науки і освіти національної й вищої школи.

Президія здійснила низку заходів щодо надання державного статусу Академії, впровадження державної мови у навчальний процес у ВНЗ України, надання класичним університетам України автономії тощо.

У звітному році Академія поповнилася новими дійсними членами. Збагатився на 38 чол. загін академіків. Серед них визначні в Україні і за її межами вчені та організатори науки, ряд ректорів, проректорів, завідувачі кафедр, провідні професори.

До речі, на оголошені в цьому році вакансії подано 48 заяв. У результаті середній конкурс був 1,4 особи на місце. Високий конкурс традиційно зберігся у Відділенні медицини, історії науки, аграрному, права.

Насправді кількість претендентів значно перевищує число поданих заяв. Про це свідчать численні звернення вчених різних

галузей науки вже після закінчення терміну висування кандидатур.

Успіхи вчених вищих навчальних закладів України – наукової бази Академії, перш за все, в кількості закінчених науково-дослідних робіт, виданої наукової продукції – вийшло в світ 94 монографії, 28 підручників, 96 посібників. Ряд з них посіли високі місця в конкурсі, що проводила комісія нагород при Президії АН ВО України.

Дійсні члени Академії результати своїх дослідницьких пошуків опублікували у 3548 наукових статтях та рекомендаціях. Кращі з них отримали патенти та свідоцтва на винаходи – 73. Серед таких авторів слід відзначити академіків І.Зозулю, В.Сминтину, О.Загорулька, О.Біляєву, Є.Зарембу, В.Куцову, В.Цимбалюка та ін.

У 2009 році Відділення Академії провели 468 наукових конференцій, з яких 179 – міжнародні.

Отримали широкий резонанс такі з них, як «Творення в сучасній науці: на шляху до інтегрованого світогляду», «Актуальні проблеми сучасної морфології», «Україна в етнокультурному вимірі XVIII – початку XIX ст.», «Актуальні проблеми соціальної і судової психіатрії та наркології», «Фізичні і технічні проблеми світлотехніки і електроніки», «Сучасні проблеми туберкульозу: причини і шляхи їх подолання» та ін.

У звітному році у фахових секціях Академії працювало понад 2500 докторів, близько 10 тисяч кандидатів наук. Вони входять до чотирьох великих наукових центрів – Південного, Східного, Придніпровського і Західного, які в цілому працювали продуктивно і злагоджено. Це можна сказати і про більшість регіональних Відділень Академії.

Діяльністю Академії успішно керувала Президія, до складу якої входило 48 членів.

Поряд з цим Загальні збори АН ВО України констатують, що в діяльності Академії, а також її Президії мали місце і певні недоліки. Недостатньо пропагувалася в пресі, по радіо і телебаченню наукова і освітянська роль Академії у вищій

школі. Президія не повністю вживала заходів і не використовувала всіх резервів щодо спілкування та координації діяльності АН ВО України з галузевими академіями наук, не налагодила виробничих контактів, окремі члени Академії вели себе пасивно і в науковому, і в організаційному плані. Ряд з них не виконали статутних зобов'язань.

Заслухавши і обговоривши доповідь Президії АН ВО України, Загальні збори ухвалюють:

1. Оцінити роботу Президії у 2009 році на задовільно.
2. Затвердити результати виборів дійсних членів Академії (списки додаються). Затвердити списки нагороджених та протокол конкурсу на кращу наукову працю (списки додаються).
3. Схвалити організаційні заходи, здійснені Президією протягом року.
4. Академікам АН ВО України в навчально-науковій роботі цілеспрямовано впроваджувати державну мову у ВНЗ України, сприяти утвердженню україномовного життєвого середовища.
5. Поліпшити діяльність Ради молодих учених щодо залучення до неї молодих перспективних науковців-педагогів вищої школи.
6. Посилити контроль Президії за діяльністю Наукових центрів і регіональних відділень.
7. Зобов'язати керівництво Президії й академіків-секретарів наукових відділень активізувати роботу зі встановлення та зміцнення зв'язків Академії з міжнародними науково-освітніми організаціями з метою створення спільних науково-творчих організацій, колективів, об»єднань, центрів, асоціацій, участі у міжнародних конкурсах, наукових конференціях, симпозіумах, виданнях тощо.
8. Зобов'язати академіків-секретарів і Секретаріат Президії Академії до 20 січня 2010 року скласти річний графік проведення наукових конференцій, з'їздів та нарад.
9. Організовувати виїзні засідання Президії АН ВО України до Донецька, Одеси, Чернігова.

10. Керівникам секцій Курилу В.І., Стецюку В.В., Погребеннику В.Ф. розробити програми виїзних засідань та забезпечити перебування членів Президії на місцях.
11. Президенту Академії кадрово зміцнити апарат Президії, налагодити чітку роботу віце-президентів.
12. Сектору зв'язків зі ЗМІ та громадськістю спрямувати зусилля на істотне поліпшення висвітлення науково-організаційної діяльності Академії.
13. Посилити видавничу діяльність Академії. Затвердити і видати друком найбільш важливі праці членів Академії.
14. Зобов'язати академіків-секретарів Відділень та керівників регіональних Відділень здійснювати координацію науково-дослідних робіт у ВНЗ регіону, а також звітувати за їх завершення.
15. До 01 лютого 2010 року головному вченому секретарю опрацювати план конкретних завдань, що випливають зі звітної доповіді та ухвали Загальних зборів, затвердити його на найближчому засіданні та прийняти до неухильного виконання.
16. Звернутися до Президента України щодо переорієнтування науки в Україні на вузівську як на основу наукового потенціалу нації. Визнати за нею («вузівською» наукою), яка з відомих причин орієнтована на молодь і освіту та забезпечує не лише науковий результат, а й його кадровий супровід, пріоритетної ролі.
17. Активізувати наукові дослідження в системі Академії аграрних наук і Міністерства аграрної політики України з актуальних питань селекції та розробки ефективних екологічно безпечних технологій виробництва сільськогосподарської продукції із врахуванням регіональних ландшафтно-екологічних і природоохоронних аспектів.
18. Максимально розширити і покращити роботу дорадчих служб з питань використання екологічно безпечних технологій виробництва сільськогосподарської продукції, напрацьованих вченими України і зарубіжжя.

19. Рекомендувати МОНу залучати академіків відділень АН ВО України до участі в акредитації навчальних закладів; до атестації наукових кадрів в складі експертних комісій ВАК; до участі у комісіях з оцінювання і розподілу коштів бюджетних НДР.
20. Просити Кабмін залучати академіків АН ВО України до участі у підготовці програм та розподілі коштів, до розробки «Державної програми інтеграції науки і вищої освіти України».
21. Доручити акад. Михайленку В.Є. та Хомичу В.Т. проаналізувати видавничу діяльність Академії і передбачити практичні заходи щодо збільшення кількості видань її наукової продукції.
22. Президії та регіональним Відділенням активізувати роботу щодо залучення нових колективних членів і домогтися, щоб вищі навчальні заклади III і IV рівнів акредитації стали колективними членами АН ВО України.
23. Продовжити роботу Академії по всебічному практичному виконанню Закону про мови у вищій школі; гостро засуджувати намагання окремих керівників вузів зменшити обсяг її вживання чи витіснити мовою чужою (Шевченко О.І.).
24. Активізувати відповідно до статутних вимог взаємодію академії з Міносвіти та іншими міністерствами, що мають вищі навчальні заклади, з ректорами вищих навчальних закладів, а також з нині чинними державними академіями.
25. Зобов'язати академіків-секретарів Відділень в своїй повсякденній діяльності суворо дотримуватися Статуту Академії і Положення про наукове відділення. Довести до відома всіх новоприйнятих дійсних членів Академії статутні вимоги.
26. Керівництву Відділень посилити роботу з організації та проведення наукових та науково-методичних конференцій, симпозіумів, семінарів, ювілейних читань на базі вищих навчальних закладів різних регіонів; скласти перелік

базових наукових вищих навчальних центрів за кожним науковим профілем.

27. Доручити Президії й керівництву Відділеннями вивчити питання про можливість публікації на базі певних вузів тематичних збірників чи вісників за профілями Відділень; просити Міністерство освіти і науки надати в цьому організаційну й матеріальну підтримку таким виданням – із урахуванням того, що вони будуть використані в навчальному процесі відповідних спеціальностей як навчальні посібники.
28. Зобов'язати Президію та керівництво Відділень розробити на основі ухвали Загальних зборів та конкретних пропозицій учасників детальний календарний план роботи на 2010 рік, а також внести уточнення до перспективного плану діяльності Академії.

НОВООБРАНІ АКАДЕМІКИ

№ № п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада
1.	Боголіб Тетяна Максимівна	Доктор економічних наук, професор, директор навчально-наукового фінансово-економічного інституту ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
2.	Василенко Микола Дмитрович	Доктор фізико-математичних наук, професор Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
3.	Василенко Світлана Дмитрівна	Доктор політичних наук, професор кафедри українознавства Одеської національної морської академії
4.	Вачевський Мирон Васильович	Доктор педагогічних наук, професор кафедри менеджменту і маркетингу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
5.	Вербенко Вікторія Анатоліївна	Доктор медичних наук, завідувач кафедри психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної і медичної психології Кримського державного медичного університету імені С.І.Георгієвського
6.	Ганчар Іван Лазарович	Доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичного виховання і спорту Одеської національної морської академії
7.	Глузман Олександр Володимирович	Доктор педагогічних наук, професор, ректор Республіканського ВНЗ

		«Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта)
8.	Гойда Ніна Григорівна	Доктор медичних наук, професор, проректор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупіка
9.	Головчук Андрій Федорович	Доктор технічних наук, професор, ректор Уманського державного аграрного університету
10.	Гончаров Володимир Іванович	Директор Інституту іноземної філології Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова
11.	Гульчій Олеся Петрівна	Доктор медичних наук, професор, проректор з міжнародних зв'язків та науково-педагогічної роботи Національного медичного університету імені О.О.Богоморльця
12.	Захаренко Микола Олександрович	Доктор біологічних наук, професор, директор НДІ технологій та якості продукції тваринництва і рибництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
13.	Калініна Наталія Євграфівна	Доктор технічних наук, професор кафедри технології виробництва Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара
14.	Кожушко Григорій Мефодійович	Доктор технічних наук, професор, директор Українського національного науково-дослідного інституту проблем світла
15.	Корець Микола Савич	Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загально технічних дисциплін, директор Інституту гуманітарно-

		технічної освіти Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова
16.	Корпанюк Микола Павлович	Доктор філологічних наук, професор, директор Центру Сковородинознавства Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди
17.	Кравчук Андрій Михайлович	Доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри гідравліки і водовідведення Київського національного університету будівництва і архітектури
18.	Кулікова Лілія Борисівна	Доктор педагогічних наук, професор, перший проректор Херсонського державного морського інституту
19.	Курпа Лідія Василівна	Доктор технічних наук, професор, зав. кафедри прикладної математики Національного технічного університету «ХПІ»
20.	Лебедєв Анатолій Тихонович	Доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри «Трактори і автомобілі» Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка
21.	Магльований Анатолій Васильович	Доктор біологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
22.	Маліков Микола Васильович	Доктор біологічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання Запорізького національного університету

23.	Міщенко Тамара Сергіївна	Доктор медичних наук, професор, зав. відділу судинної патології головного мозку ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології», головний позаштатний спеціаліст МОЗ України із спеціальності «Неврологія»
24.	Печорний Петро Петрович	Народний художник України, професор, завідувач кафедри художніх виробів з кераміки та скульптури Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука
25.	Поважний Олександр Станіславович	Доктор економічних наук, професор, ректор Донецького державного університету управління
26.	Погосов Альберт Вазгетович	Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри психіатрії та клінічної психології Курського державного медичного університету
27.	Полонський Леонід Григорович	Доктор технічних наук, професор кафедри технології машинобудування і конструювання технічних систем Житомирського державного технологічного університету
28.	Приймаков Олександр Олександрович	Доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри біологічних основ фізичного виховання та спортивних дисциплін Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

29.	Примостка Людмила Олександрівна	Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту банківської діяльності ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В.Гетьмана»
30.	Сахненко Микола Дмитрович	Доктор технічних наук, професор кафедри технічної електрохімії Національного технічного університету «ХПІ»
31.	Сминтина Олена Валентинівна	Доктор історичних наук, професор, декан по роботі з іноземними студентами аспірантами і стажистами, зав. кафедри археології та етнології України Одеського національного університету імені І.І.Мечнікова
32.	Стасєв Юрій Володимирович	Доктор технічних наук, професор, заступник начальника Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
33.	Торкатюк Володимир Іванович	Доктор технічних наук, професор, зав.кафедри економіки будівництва Харківської національної академії міського господарства
34.	Третяк Корнилій Романович	Доктор технічних наук, професор, директор Інституту геодезії Національного університету «Львівська політехніка»
35.	Чернецький Василь Михайлович	Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри Вінницького державного аграрного університету
36.	Черняга Петро Гервазійович	Доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри математичної обробки геодезичних вимірів Інституту геодезії Національного

		університету «Львівська політехніка»
37.	Шпак Віктор Іванович	Доктор філософії в галузі економіки, професор кафедри журналістики Інституту української філології Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

Протокол засідання
журі конкурсу Президії АН ВО України
на кращий підручник, посібник, монографію
від « 01» жовтня 2009 року

У 2009 році на конкурс, що щорічно проводить АН ВО України, надійшло 82 наукові праці, серед яких 17 монографій, 21 підручник, 44 посібники.

Жюрі у складі академіків: Біляєвої О.О.(голова), Пилипчука О.Я., Табачнікова С.І., Процюка Р.Г., Жеребка В.М., Мартиненка М.А., Дейнеги І.І. докладно вивчило надіслані праці, окремі сторонньо прорецензувало і дійшло таких висновків:

1. З номінації «**Монографії**» **першої премії** удостоївся автор В.З. Грищак за працю «Гібридні асимптотичні методи та техніка їх застосування»; **другої премії** – В.В.Лизанчук за працю „Творімо разом Україну"; **третьої премії** - І.Г.Ільницький, О.П.Костик, Л.І.Ільницька та ін. за працю «Синдром бронхіальної обструкції в практиці педіатра, фтизіатра і сімейного лікаря».

Комісія **відзначає** високий науковий рівень монографії „Природні та етнокультурні феномени України" авторів Я.Б.Олійника та В.В.Стецюка.

2. З номінації «**Навчальні посібники**» **першої премії** удостоїлись автори Рудько Г.І., Суматохіна І.М. за працю «Стан ресурсів надр як чинник формування та розвитку міст і промислово-міських агломерацій».; **другої премії** – О.С.Падалка, О.Т.Шпак, М.М.Баб′як та ін. за працю „Економічне виховання учнівської молоді: теорія і практика", Р.Г.Процюк, В.Ф.Москаленко, В.І.Петренко та ін. за працю «Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД»; **третьої премії** – Є.Х.Заремба за загальну редакцію праці „Вибрані питання кардіології для сімейних лікарів".

Комісія **відзначає** високий науковий рівень таких праць: „Інфекційні хвороби з основами фтизіопульмонології” авторів: І.Г.Ільницький, А.В.Чорновіл, Р.Ю.Грицко та ін. і „Фтизіатрія” авторів: В.П.Мельник, І.Г.Ільницький.

3. З номінації «**Підручники**» **першої премії** удостоїлись автори В.Задорожний, Ю.Кундрат за працю „Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.)”; **другої премії** – автори Ю.Ф.Мельник, В.П.Коваленко, А.М.Угнівенко та ін. за працю „Селекція сільськогосподарських тварин”; **третьої премії** – автор Зінь Є.А. за працю «Регіональна економіка».

Комісія **відзначає** високий науковий рівень двох довідників, які надійшли до АН ВО України: „Філософія” (автори – Надольний І.Ф., Черушева Г.Б., Пархоменко В.В.) та „Довідник із пестицидів” (автори – В.М.Жеребко, О.М.Лапа та ін.).

Голова комісії: Біляєва О.О.

Члени комісії:

Пилипчук О.Я.
Табачніков С.І.
Процюк Р.Г.
Жеребко В.М.
Мартиненко М.А.
Дейнега І.І.

Протокол засідання
журі конкурсу Президії АН ВО України
на кращу наукову працю молодих учених
від « 11» листопада 2009 року

У 2009 році на конкурс наукових робіт молодих учених, що щорічно проводить АН ВО України, надійшло 32 наукові праці.

На конкурс надійшли роботи студентів, аспірантів, кандидатів наук Донецького національного університету, Харківського національного університету, Придніпровської державної академії будівництва і архітектури, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Львівського національного медичного університету, Сумського державного університету, Житомирського державного університету, Харківського авіаційного інституту, Національного університету харчових технологій, Бердянського університету менеджменту і бізнесу.

Жюрі у складі академіків: Біляєвої О.О.(голова), Пилипчука О.Я., Табачнікова С.І., Процюка Р.Г., Жеребка В.М., Мартиненка М.А., Дейнеги І.І. докладно вивчило надіслані праці, окремі сторонньо прорецензувало і дійшло таких висновків:

1. **Першої премії** удостоїлися

– ***Кривопляс-Володіна Людмила Олександрівна***, кандидат технічних наук, за наукову працю ”Оптимізація параметрів логістичних операцій потоково-транспортних систем харчових виробництв;

– ***Гаврилюк Дмитро Ярославович***, кандидат фармацевтичних наук, за серію наукових робіт „Пошук нових високоактивних сполук як прототипів лікарських засобів на основі 4-тіазолідонів з піразоліновим та бензтіазольним фрагментами в молекулах”;

– ***Броварець Ольга Олександрівна***, аспірантка, за серію наукових робіт „Фізична модель впізнавання Вотсон-Криківських пар основ ДНК білками реплікативного комплексу”;

– ***Осокіна Олена Вадимівна, Михалик Світлана Володимирівна, Лозовий Олександр Сергійович***, студенти, за роботу „Виконання досліджень з районування території м. дніпропетровська за показниками газо поглинаючої та пило осаджуючої здатності різних типів підстилаючої поверхні”.

2. **Другої премії** удостоїлися

– ***Кирпун Ольга Федорівна***, викладач, за навчальний посібник „Граматика німецької мови в таблицях і схемах”;

– ***Фролова Євгенія Валеріївна***, доцент, ***Санжаровська Наталія Вікторівна***, студентка, ***Візіряко Сергій Павлович***, студент, за наукову роботу „роль стильових особливостей сприйняття у забезпеченні успішності навчальної діяльності студентів”;

– ***Фоменко Максим Володимирович***, студент, за наукову роботу „Пружні коливання трипарних пластин”.

3. **Третьої премії** удостоїлися

– ***Троян Рената Романівна***, кандидат фізико-математичних наук, ***Пузирьов Володимир Володимирович***, кандидат фізико-математичних наук, за серію наукових робіт „Нормальні хвилі у керамічних циліндрах з ускладненою геометрією перерізу”;

– ***Трофименко Ольга Дмитрівна***, аспірантка, за наукову роботу „Узагальнення теореми про середнє для полі аналітичних функцій у випадках кола та круга”;

– **Пуертас Савіна Даніела Клавдія**, студентка, за наукову роботу „Особливості цінностей студентської молоді з різним електоральним вибором”.

Голова комісії: Біляєва О.О.

Члени комісії: Пилипчук О.Я.
Табачніков С.І.
Процюк Р.Г.
Жеребко В.М.
Мартиненко М.А.
Дейнега І.І.
Мосенкіс Ю.Л.

Лауреати нагороди Святого Володимира

1. Акад. Москаленко Віталій Федорович

Лауреати нагороди Ярослава Мудрого

1. Акад. Андрейцев Володимир Іванович
2. Акад. Біляєва Ольга Олександрівна
3. Акад. Боровий Валентин Олександрович
4. Акад. Калібабчук Валентина Олександрівна
5. Акад. Лісовий Володимир Миколайович
6. Акад. Рахманов Вагиф Мамедович
7. Акад. Рябченко Ігор Миколайович
8. Акад. Степаненко Микола Іванович
9. Акад. Цехмістер Ярослав Володимирович

Лауреати галузевих нагород

Нагороди О.О.Богомольця

1. Князевич Василь Михайлович
2. Акад. Зіменковський Борис Семенович
3. Акад. Сіпітий Віталій Іванович

Нагороди М.В.Остроградського

1. Акад. Поляков Микола Вікторович
2. Акад. Мартиненко Михайло Антонович

Нагороди І.П.Крип'якевича

1. Акад. Завальнюк Олександр Михайлович

Нагороди Ю.Тарана-Жовніра

1. Акад. Горбачук Іван Тихонович
2. Акад. Говоров Пилип Парамонович

Нагороди П.К.Волинського

1. Акад. Лизанчук Василь Васильович

СПИСОК
академіків, нагороджених за багаторічну сумлінну працю у ВНЗ та успіхи в науковій діяльності

1. Александров Євген Євгенович
2. Гаврилін Павло Миколайович
3. Гром′як Роман Теодорович
4. Гуменний Микола Хомич
5. Демидась Григорій Ілліч
6. Дронь Микола Михайлович
7. Касперський Анатолій Антонович
8. Кругляк Юрій Олексійович
9. Надольний Іван Федотович
10. Руденко Юрій Дмитрович
11. Терьошин Віктор Миколайович
12. Українець Анатолій Іванович
13. Юр′єва Людмила Миколаївна

ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ГРИПУ ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В.І. Задорожна, А.Ф. Фролов, Г.В. Мойсеева

Обговорюються питання імунопрофілактики грипу, зокрема в умовах сезонного підйому його захворюваності та пандемії. Дано характеристику існуючих вакцин (цільновіріонні, спліт-, субодиничні, віросомальні) та показано перспективу застосування новітніх препаратів. Висвітлено проблеми, пов'язані з необхідністю широкого застосування імунопрофілактики у зв'язку з пандемією.

Ключові слова: *імунопрофілактика грипу, тривалентні грипозні вакцини, новий вірус грипу H1 N1, сезонний грип, пандемія грипу.*

Розширення наших знань про молекулярно-генетичну структуру вірусу грипу сприяло активній розробці інноваційних вакцинних і противірусних препаратів і ще раз засвідчило актуальність проблеми цієї інфекції. Перш за все це пов'язано з унікальною мінливістю її збудника, наявністю його чисельних природних резервуарів (птахи, тварини) зі значним потенціалом адаптації до людського організму за рахунок мутацій, рекомбінацій, утворення реасортантних варіантів, зокрема на тлі інтенсивних міграційних процесів як в людській популяції, так і в тваринному світі. Зазначене обумовлює необхідність постійного контролю активності епідемічного процесу цієї інфекції, одним із найефективніших засобів якого є вакцинопрофілактика.

Метою роботи було висвітлення проблеми імунопрофілактики грипу, зокрема з урахуванням реалізації пандемічного потенціалу його збудника, що визначений як новий вірус AH1N1.

Багаторічними спостереженнями встановлено, що під час високих епідемічних підйомів сезонного грипу може перехворіти близько 5-20 % населення Земної кулі. Серед захворілих 40-60 % припадає на людей статечного віку. Щорічно у світі від грипу гине близько 250-500 тис. осіб. Лише у США цей показник сягає 36 тис.

За офіційними статистичними даними, в Україні протягом 2001-2008 рр. щорічно хворіло 0,15-2 % населення, що згідно з наведеними цифрами можна оцінити як низьку або середнього рівня інтенсивність епідемічного процесу цієї інфекції. Однак при цьому необхідно враховувати заниження рівнів захворюваності за рахунок звернення не всіх захворілих за медичною допомогою та гіподіагностики за умов відсутності етіологічного підтвердження. В Україні офіційні дані щодо летальності внаслідок захворюваності на грип також не відображають реальної ситуації, оскільки реєструються лише випадки, пов'язані з гострим перебігом захворювання та його гіпертоксичними формами.

Питання про ймовірність розвитку пандемії грипу, пов'язаного з новими вірусами, зокрема пташиними, та розробки заходів щодо запобігання їй обговорюються протягом декількох останніх років. Активно розробляються засоби профілактики, у тому числі специфічної.

Вакцинопрофілактика сезонного грипу тривалентними вакцинами, що містять одночасно антигени проти трьох варіантів вірусу грипу, які за прогнозами ВООЗ визнані як епідемічно актуальні для наступного сезону (H1N1, H3N2 та B), здійснюється у світі вже понад 20 років. На сезон 2008/2009 рр. для північної та сезон 2009 р. для південної півкуль штамовий склад вакцин був однаковим *(A/Brisbane/59/2007 (H)-like; A/Brisbane/10*/2007 *(H3*N3*)- like virus; B/Florida/4/2006- like virus).* Його визначають на підставі даних молекулярно-

генетичного аналізу штамів вірусу грипу, ізольованих у різних країнах світу протягом попередніх епідемічних підйомів цієї інфекції та в міжепідемічний період. Рішення про штамовий склад вакцин приймається двічі на рік (у лютому – для Північної півкулі, у вересні – для Південної півкулі). За період, що минув з 1972 р., було внесено 39 змін до їх складу.

З кожним роком збільшується обсяг вироблених вакцин, який у 2008 р. сягнув 400 млн доз. На жаль, в Україні рівень охоплення населення щепленнями проти грипу вкрай недостатній. У попередні роки щорічно щепили близько 400 тис. осіб, а в останній період завдяки зусиллям антивакцинальної кампанії цей показник значно знизився.

Вакцинопрофілактика грипу, забезпечуючи захист реципієнта вакцини, на популяційному рівні обумовлює зниження показників захворюваності, госпіталізації та летальності, ймовірності розвитку ускладнень і загалом інтенсивності циркуляції вірусу грипу. З економічної точки зору, за рахунок вакцинації відбувається зменшення навантаження на лікарів (візити за викликом, амбулаторні прийоми, стаціонарне лікування, у тому числі ускладнень і загострення хронічних захворювань), витрат на лікування та реабілітацію, днів непрацездатності. Головними групами ризику щодо захворюваності на грип, зокрема з тяжким ступенем та ймовірністю ускладнень, тобто такими, що потребують захисту в першу чергу, є діти молодшого віку, люди 65 років і старші, пацієнти з хронічними захворюваннями легень (астма, обструктивні ураження тощо), серцево-судинної системи та інші, з імуносупресивними станами, вагітні, особи, які мешкають в умовах, що сприяють активній реалізації механізму передачі вірусу грипу (гуртожитки, інтернати, в'язниці тощо), працівники сфери обслуговування, медичні працівники.

До групи ризику належать також пацієнти з персистентними інфекціями, зокрема етіологічно пов'язаними з вірусами родини *Herpesviridae*, що характеризуються частими рецидивами. Зазначене обумовлено імуносупресивною дією цих вірусів, а також активізацією під впливом грипозної інфекції

пов'язаного з ними інфекційного процесу. Рівні охоплення щепленнями у групах ризику різко відрізняються в різних країнах світу, навіть з високим економічним розвитком. Наприклад, у країнах Західної Європи щепленість медичних працівників під час сезону 2007/2008 рр. коливалася в межах 10-25%, що порівняно з більшістю країн Східної Європи можна вважати високими показниками.

Велике значення щодо рівня охоплення щепленнями декретованих контингентів має включення імунопрофілактики грипу до Календаря щеплень країни (США) або реалізація країною національної програми імунізації. Наприклад, у 5 країнах, де рекомендовано вакцинацію школярів (Чилі, Китай, Республіка Корея, Румунія та Тайвань), цей показник на сезон 2005/2006 рр. для вікової групи 0-17 років складав 23-62%, у той час як за відсутності таких рекомендацій (Австралія, Аргентина, Польща, Туреччина) – лише 8-10 %.

Рекомендаціям щодо вакцинації як населення загалом, так і окремих груп ризику, передували тривалі клініко-епідеміологічні дослідження з вивчення імуногенності та безпечності грипозних вакцин. Прикладом їх високої імуногенності може бути той факт, що серед дітей віком 6 міс. – 3 роки через 1 місяць після отримання 2-ї дози, спліт-вакцини специфічні антитіла в захисних титрах (антигемаглютиніни) мали 91,8 % вакцинованих до штаму *A/Johannesburg /33/94* (H3N2), 81,6 % до штаму *A/* Singapore*/6/86* (H1N1), 93,9 % до штаму *B/Beijing /184*/96.

Натепер серед сезонних вакцин переважають інактивовані цільновіріонні, спліт- (розщеплені), субодиничні (містять антигени – гемаглютинін Н і нейрамінідазу N) та віросомальні. Їх отримують, головним чином, з використанням курячих ембріонів та культури клітин. Віросому можна собі уявити як «порожній» віріон з діаметром близько 150 нм, який позбавлений нуклеокапсиду та генетичного матеріалу повноцінного вірусу. Антигени Н та N знаходяться на двохшаровій фосфоліпідній мембрані. Віросоми мають виражені ад'ювантні властивості за рахунок того, що їх

вірусоподібна структура забезпечує адекватну презентацію антигенів В-клітинам, частковий захист від позаклітинного руйнування, створюючи так зване «депо» антигенів.

На різних стадіях розробки та випробувань (доклінічних, клінічних) знаходиться й ряд грипозних вакцинних препаратів, отриманих за іншими технологіями. Насамперед, це рекомбінантні вакцини з використанням бактерійних штамів – продуцентів антигенів за рахунок-внесення фрагментів геному вірусу, що відповідають за експресію антигенів Н та N, в клітину мікроорганізму (плазміди). Продуцентами грипозних антигенів можуть бути віруси рослин *(potato virus* А, бакуловіруси тощо) з вбудованими в геном фрагментами, що забезпечують наявність у них епітопів вірусу грипу. Це можуть бути трансгенні рослини (тютюн), які також продукують зазначені антигени. Очищені антигени в подальшому можуть бути використані як для отримання віросомних, так і субодиничних вакцин. Першу фазу клінічних випробувань проходять так звані поліепітопні вакцини, які потенційно розглядаються як вакцини універсального захисту від грипу, етіологічно пов'язаного з вірусами типів А (Н1, Н3, Н5) та В за рахунок стимуляції як В-клітин, так і Т-хелперів та цитотоксичних Т-лімфоцитів.

З метою зменшення антигенного навантаження, зниження реактогенності та розширення обсягу охоплення щепленнями запропонована спліт-вакцина, що вводиться внутрішньошкірно. Особливо актуальною вона є для застосування у людей похилого віку.

Крім ін'єкційних вакцин розробляються інтраназальні інактивовані (зокрема γ - випромінюванням), які ще мають назву мукозальних. Мукозальні вакцини можуть бути субодиничними з використанням ад'юванту на підставі речовин, подібних до сурфактанту, що забезпечує розвиток як гуморального імунітету, так і клітинної відповіді. Поряд із зазначеними вище вакцинними препаратами продовжується дослідження атенуйованих вакцин, зокрема із використанням температурозалежного варіанту вірусу.

Основними напрямками збільшення обсягу вакцин є використання клітинних культур замість курячих ембріонів для накопичення вірусу, отримання антигенів генно-інженерними методами та застосування ад'ювантів, які дозволять зменшувати кількість антигену на дозу вакцини.

Проводяться розробки щодо одержання моноклональних антитіл з перехресним потенціалом захисту від вірусів різних субтипів, які передбачається використовувати як для лікування сезонного та пандемічного грипу, так і його профілактики у групах ризику. Експериментально показано суперкаталітичну активність важкого ланцюга (JN1-2-H) моноклональних антитіл, так званих антигеназ, які отримані до фрагменту протеїну TGLRNGITNKVNSVIEK гемаглютиніну HI, та обговорюється перспектива їх застосування.

У зв'язку з появою нового вірусу грипу H1 N1 і оголошенням ВООЗ 6-ї фази пандемії грипу, викликаної цим вірусом, нагальною проблемою є питання специфічного захисту населення планети.

На прикладі США розраховано ефективність впровадження вакцинації в різні строки після початку захворюваності при пандемічному грипі. Ці розрахунки проводилися в 2006 р. і стосувалися, головним чином, пташиного грипу. За відсутності вакцинації перехворіти може до 34 % населення. У разі початку масової вакцинації через 30 днів від реєстрації першого випадку у світі з рівнем імунізації щоденно 1 % населення (для США – 3 млн осіб на день), з наданням переваги дітям віком 0-16 років, за умов одержання 2 доз вакцини перехворіє лише 1 % населення. Якщо специфічну профілактику розпочати на 60-й та 90-й дні, то ці показники відповідно будуть становити 13 і 31 %.

Наведені дані є середніми, а дійсна картина розповсюдження вірусу буде залежати від імуногенності вакцинного препарату, яка може варіювати в широких межах, застосування паралельно ряду протиепідемічних заходів, спрямованих на зниження активності механізму передачі збудника, прошарку кросс-імунітету (тобто перехресного

захисту при інфікуванні вірусами з різним ступенем антигенної спорідненості) як на популяційному рівні, так зокрема в окремих вікових групах тощо. Крім того, необхідно враховувати особливості епідемічного процесу грипу, пов'язаного з новим вірусом, які за певними показниками наближаються до сезонного. Все це дозволяє припустити, що імунопрофілактика, розпочата в строки, наближені до передсезонного періоду, буде мати достатньо високу ефективність.

В останній час багато досліджень присвячено вивченню крос-імунітету при інфікуванні вірусами грипу, що відносяться до різних клайдів. Позитивні дані отримано для пташиних вірусів H5N1 та людських H3N2 при імунізації відповідними субодиничними вакцинами з ад'ювантом MF59. Натепер CDC надано інформацію щодо результатів вивчення кросс-імунітету до вірусів H1N1 при вакцинації сезонними вакцинами 2005-2007 рр. та нового вірусу грипу *(California/04/2009)*. Антитіла до нового вірусу перед вакцинацією сезонними вакцинами було визначено у 6-9 % обстежених віком 18-64 роки та у 33 % – старше 60 років. Імунізація сезонними вакцинами сприяла зростанню титрів антигемаглютинуючих антитіл до нового вірусу у дорослих в 2 рази, у той час як до вірусів, що входили до складу вакцини – у 12-19 разів. Частка серопозитивних до нового вірусу H1N1 серед осіб старше 60 років після вакцинації сезонними вакцинами зросла до 43 %. Серед дітей віком 6 міс. – 9 років антитіла до нового вірусу перед вакцинацією визначали лише в групі 5-9 років (8 %), рівень яких після вакцинації не збільшився. Зазначене свідчить про низьку ефективність вакцин, які використовувалися протягом 4 попередніх сезонів, щодо грипу, про пандемію якого оголошено ВООЗ, та про необхідність розробок в цьому напрямку з метою забезпечення населення планети достатньою кількістю вакцини.

Згідно з розрахунковими даними ВООЗ, наданими в березні 2009 р. відносно перспективи випуску сезонних вакцин і вакцин проти пандемічного пташиного грипу, етіологічно пов'язаного з вірусом H5N1, отримати понад 7000 млн доз препарату проти пташиного грипу за сприятливих умов можна

за 12 міс. Однак у доповненні до цього документу, датованому травнем 2009 р., зазначається, що надати такі прогнози для вакцини проти грипу, який викликається новим вірусом H1N1, поки що складно, оскільки існують значні відмінності у біологічних властивостях цих збудників.

Відмінності цього вірусу від інших обумовлюють і той факт, що згідно з результатами аналізу захворюваності, викликаної новим вірусом HIN1, у порівнянні із сезонним грипом дещо відрізняються групи ризику. Головними серед них є дорослі молодого віку, у тому числі без хронічної патології, пацієнти з хронічними захворюваннями легень, серцево-судинної системи, діабетом, ожирінням, імунодефіцитами, вагітні. При цьому слід ураховувати, що 85 % працездатного населення з хронічною патологією припадає на країни, що розвиваються, і більшість з них не здатні забезпечити себе вакцинними препаратами. Крім того, теперішня пандемія є першою в історії людства, яка відбувається на тлі широкого розповсюдження ВІЛ-інфекції, що утруднює прогнози відносно летальності та потенційної мінливості вірусу.

Одночасно не треба забувати про той факт, що на тлі розповсюдження нового вірусу H1N1 буде продовжуватися циркуляція збудників сезонного грипу та в меншій мірі – пташиного. Зазначене, з одного боку, потребує відповідних профілактичних заходів, зокрема виробництва сезонних вакцин, з іншого – становить потенційну загрозу утворення реасортантних вірусів, проти яких вакцини поточного періоду можуть виявитися неефективними або низькоефективними.

Натепер в Україні розробляється стратегія вакцинації населення проти грипу, зокрема спричиненого новим вірусом H1N1. Потребують вирішення окремі законодавчі та фінансові аспекти, пов'язані з розширеною кампанією імунізації, окремим питанням є організація та проведення попередньої роботи з населенням із залученням усіх існуючих засобів масової інформації.

Однак, незважаючи на існування значної низки проблем щодо вакцинопрофілактики грипу, на сьогодні вона залишається

найефективнішим заходом індивідуального захисту проти цієї інфекції, а при пандемії за умов проведення кампаній вакцинації – популяційного.

Висновки

1. Сучасні вакцини проти грипу є високоімуногенними та низькореактогенними препаратами, що забезпечують як індивідуальний захист реципієнта препарату, так і в разі широкого їх використання сприяють зниженню циркуляції вірусу грипу серед людської популяції, впливаючи на рівень захворюваності, тяжкість клінічного перебігу та летальність.
2. Напередодні сезону грипу та за умов пандемічного розповсюдження нового вірусу грипу H1N1 проблема вакцинопрофілактики цієї інфекції набуває надзвичайного значення. Передусім захисту потребують особи з груп ризику, серед яких ймовірність тяжкого ступеня захворювання найвища.
3. Основними проблемними питаннями сьогодення є забезпечення населення якомога раніше достатньою кількістю вакцини, зокрема проти грипу, що викликається новим вірусом H1N1, вирішення певних законодавчих та фінансових аспектів, проведення попередньої роботи з населенням із залученням усіх існуючих засобів масової інформації.

СПІВРПАЦЯ З ЖЕШУВСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ТРИВАЄ

На запрошення ректора Чернівецького університету професора С.Мельничука 7-10 вересня з робочим візитом у ЧНУ перебувала офіційна делегація Жешувського університету (Польща). Сторони обговорили питання майбутньої співпраці.

Угода про співпрацю між нашим університетом і університетом міста Жешува була підписана 22 листопада 2003 року. Вона вирізняється тим, що має безстроковий характер, тобто підписана на необмежений термін, що є свідченням надзвичайно тісної співпраці між нашими навчальними закладами.

У рамках візиту ректор Жешувського університету професор Станіслав Уліаш та радник ректора Людвік Боровець провели робочі зустрічі з керівництвом, нашого університету, представниками факультетів, зацікавлених у співпраці, знайомилися з нашим університетом та містом, а також мали екскурсію до Кам'янця-Подільського та Хотина.

Під час зустрічі ректора Чернівецького університету Степана Мельничука з ректором Жешувського університету Станіславом Уліашем та радником ректора Людвігом Боровцем обговорювалися питання надання студентам подвійних дипломів Жешувського й Чернівецького університетів і можливості післядипломного навчання. Керівник Жешувського університету запропонував широкий спектр із 50 спеціальностей, вибір яких давав би можливість отримання такого типу дипломів.

8 вересня польські гості спілкувалися на теми перспектив міжвузівського співробітництва з проректором з міжнародних зв'язків професором Юрієм Лопатинським та представниками філологічного, географічного факультетів і факультету історії, політології та міжнародних відносин.

Гості з Жешува побували також на філологічному факультеті та у видавництві "Рута". Поляки були захоплені роботою видавництва нашого університету, тим паче, що там

продуктивно функціонує обладнання, яке було люб'язно передане в подарунок ЧНУ керівництвом Жешувського університету.

Під час спілкування з представниками філологічного факультету ректор Жешувського університету професор Уліаш як філолог і культуролог за фахом виступив з ініціативою запровадження лекторату з української мови й культури в Жешувському університеті. Також досить реальною, як розповів Ярослав Редьква, є перспектива подання спільного гранту Євросоюзу щодо дослідження української та польської культур на українсько-польському пограниччі. У жовтні цього року доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Валерій Лавренов проходитиме тижневе наукове стажування у новій, обладнаній за сучасними європейськими стандартами науковій бібліотеці Жешувського університету. Студенти наших двох ВНЗ традиційно й у ще більших кількостях продовжуватимуть брати участь у літніх мовно-культурних школах. Через керівника офісу ректора п. Людвіка Боровця студенти факультету фізичної культури спеціальності "Менеджмент туризму і рекреації" передали побажання приїхати на практику в Карпати.

Отож зустріч керівництва двох ВНЗ засвідчила, що тривала співпраця між Жешувським та Чернівецьким університетами поглиблюється і має привабливі перспективи.

Марта Максимюк

ВАЛЕНТИНА КУЦОВА

Куцова Валентина Зіновіївна народилася 28.08.1939 року у м. Дніпропетровську. У 1962 році закінчила з відзнакою Дніпропетровський металургійний інститут. У 1962-1969 рр. працювала інженером, молодшим науковим співробітником в Інституті чорної металургії МЧМ СРСР (м. Дніпропетровськ). У 1968 році захистила кандидатську дисертацію із спеціальності "Металознавство та термічна обробка". З 1969 по 1980 рр. працювала старшим науковим співробітником, заступником завідуючого відділом фізики твердого тіла Інституту технічної механіки АН УРСР. З 1980 року працює в Державній металургійній академії України. У 1985 році заснувала та очолила як науковий керівник науково-дослідну лабораторію «Ливарні конструкційні сплави», яка стала науковим центром, що вирішував важливі задачі покращення властивостей та якості виробів ракетно-космічного комплексу на машинобудівних підприємствах України. Наукові розробки професора Куцової В.З. впроваджені на підприємствах Росії та України. З 1985 року, крім наукової діяльності, працює викладачем кафедри металознавство. У 1993 році захистила докторську дисертацію, з 1994 року – професор кафедри «металознавство».

За час науково-педагогічної діяльності опублікувала більше 230 друкованих робіт, 12 навчально-методичних розробок та посібників, 1 підручник "Металознавство та термічна обробка металів та сплавів із застосуванням комп'ютерних технологій навчання".

Куцова В.З. є співавтором 17 авторських свідоцтв та наукового відкриття, яке підтверджене дипломом № 17 Міжнародної асоціації авторів наукових відкриттів, нагороджена Російською Академією природних наук, пам′ятною срібною медаллю імені академіка П.Капіци.

Під керівництвом Куцової В.З. захищено ряд кандидатських та докторських дисертацій.

Професор Куцова В.З. постійно керує аспірантами, докторантами, дипломниками. Професор Куцова В.З. є членом редакційної колегії наукових журналів «Металознавство та обробка металів», «Наукові новини України», членом спеціалізованої вченої Ради по присудженню вченого ступеню доктора технічних наук за спеціальністю «Металознавство та термічна обробка», членом Міжнародного наукового товариства ASM International (Брюссель, Бельгія).

Куцова В.З., ведучий професор кафедри металознавства Національної металургійної академії України, понад 17 років викладає «Металознавство», «Матеріалознавство», «Кольорові метали та сплави» студентам-металургам. Є автором підручника і 13 учбових посібників та методичних розробок, один з посібників нагороджений в 1990 р. Дипломом Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти Української РСР.

Професор Куцова В.З. – відомий фахівець в галузі матеріалознавства, металознавства, фізики твердого тіла. ЇЇ наукові інтереси сконцентровані в галузі фахових перетворень в сплавах на основі заліза, в кольорових сплавах та напівпровідниках.

Цикл робіт по фазовим перетворенням в напівпровідниках, співавтором яких є Куцова В.З., визнаний міжнародною асоціацією в 1995 р. науковим відкриттям. Проф. Куцова В.З. постійно керує докторантами, аспірантами. Під її науковим керівництвом захищено 8 кандидатських і 1 докторська дисертації. З 1986 року Куцова В.З. – науковий керівник наукової лабораторії «Ливарні конструкційні сплави», технологічні розробки виконані під її керівництвом впроваджені на машинобудівних підприємствах Росії і України.

Наукові інтереси професора Куцової В.З. сконцентровані в галузі фазових перетворень при кристалізації та у твердому стані в сплавах на основі заліза, в кольорових сплавах, в напівпровідниках.

Куцова В.З. представляла Україну на 27 Міжнародних наукових конференціях. Виступала із науковими доповідями в США, Англії, Чехії, Німеччині, Польщі, Угорщині, Хорватії, Болгарії.

Нині вона керує одним з важливих Відділень в Академії наук вищої освіти України. Є членом Президії, заслуженим академіком.

П.Говоров, віце-президент,
доктор технічних наук

ЮРІЙ ПАРАЩУК

Народився Юрій Степанович у 1949 році в м. Надвірна, Івано-Франківської області.

У 1972 р. закінчив Івано-Франківський медичний інститут за фахом «лікувальна справа». В 1975-1977 він – клінічний ординатор кафедри акушерства та гінекології Харківського інституту; в 1978-1986 асистент цієї ж кафедри, а в 1986–1988 – докторант ХМІ, в 1988-1999 – професор кафедри, з липня 1999 – завідувач кафедри. З листопада 1999 р. по 2009 р. – проректор з наукової роботи ХДМУ.

1978 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1988 р. – докторську дисертацію.

Вперше в Україні вивчив механізми кріозахисту репродуктивних клітин, розробив способи кріоконсервації, створив «банк» репродуктивних клітин в клінічних установах, розробив методи штучної інсемінації. Провів велику організаційну роботу по створенню в Харківській області і на Україні служби штучної інсемінації кріоконсервованими репродуктивними клітинами при лікуванні безпліддя.

Основними напрямками наукової діяльності Ю.С.Паращука є проблема організації акушерської та гінекологічної служби, прогнозування, діагностики та лікування хворих на гінекологічні захворювання, регуляції репродуктивної функції жінок, гінекологічної ендокринології, дитячої гінекології, оперативної гінекології, імунології репродукції. Особлива увага приділяється вивченню фетоплацентарної недостатності, не виношуванню вагітності, веденню вагітності та пологів у жінок з екстрагенітальною патологією, при материнсько-плодовій інфекції.

Багатогранними є лікувальна робота, оперативна діяльність Ю.С.Паращука. Він відомий своєю хірургічною технікою при операціях з приводу випадінь внутрішніх статевих органів у жінок, при онкологічних захворюваннях, удосконалив методику екстраперитонеального кесаревого розтину.

Ю.С.Паращук високий професіонал, пропагандист наукових досягнень, активний громадський діяч. Він є членом Президії Асоціації акушерів-гінекологів України, правління Харківського наукового товариства, Європейської Асоціації акушерів-гінекологів, Міжнародного товариства імунології репродукції, редакційних колегій наукових журналів.

Надрукував понад 250 наукових робіт (з них 4 монографії, 2 брошури, 5 авторських свідоцтв на винаходи, 6 навчальних посібників).

Під його керівництвом захищено ряд кандидатських дисертацій.

Академік АН ВО України з 2001 р. (Відділення медицини).

В Харківському національному медичному університеті він всіма знаний. Користується заслуженим авторитетом і серед викладачів, і серед студентів, мешканців міста і області.

Ім′я Юрія Паращука широко відоме в Україні. Його праці, зокрема ті, які стосуються штучної інсемінації жінок, не залежуються в книгарнях, немає їх і в бібліотеках. Він провів велику організаційну роботу по створенню в Харківській області і в Україні загалом служби штучної інсемінації кріоконсервованими репродуктивними клітинами при лікуванні безпліддя. В результаті чого стало можливе настання вагітності і народження дітей в жінок, які раніше вважались абсолютно безплідними. Розробив, науково обґрунтував і втілив у практику охорони здоров′я нові методи діагностики, лікування фетоплацетарної недостатності при анемії вагітних; внутрішньому інфікуванні, що дало змогу зменшити перинатольну захворюваность та смертність.

Є.Заремба,
доктор медичних наук

АНАТОЛІЙ ЦИГАНЕНКО

Якось трапилось так, що друкуючи нарис про А.Циганенка в довіднику „Вчені Академії вищої школи України” (тоді ми ще не відділилися від Дробнохода), редакція пропустила день і місяць його народження. З цієї причини Президія АН ВО України не змогла своєчасно відзначити його ювілей.

А 25 червня 2009 року, до речі, Анатолій Якович відзначив своє 80-ліття.

Народився він на Полтавщині – в селі Кочубеєвка Чутівського району. Ще дитиною звідав він і голод і холод. Навчився шанувати шматок черствого хліба і ласкаве людське слово. Після закінчення середньої школи навчався в Харківському медичному університеті, який закінчив в 1954 році. Як здібного випускника його залишили в цьому ж навчальному закладі, а в 1958 році він захистив кандидатську дисертацію.

В 1976 році йому присвоєно звання професора, а ще через який час він очолив багатий кадрами і науковою працею та досягненнями колектив, вміло поєднав адміністративну роботу з викладацькою і дослідницькою. За його керівництва розцвіла діяльність Любові Малої завідуючої кафедрою факультетської та госпітальної терапії. Згрупувався колектив високо ерудованих вчених – педагогів, як-то В.І.Сіпітий, П.Г.Мовчун, Ю.С.Паращук та інші. За сприянням ректора в Харківському медичному інституті організовано кардіологічне відділення для хворих на гострий інфаркт міокарда, філіал Київського НДІ кардіології ім. М.Д.Стражеска, а з 1986 року – Науково-дослідний інститут терапії. Відтоді наукові дослідження в Харківському медичному інституті виконувались в співдружності з Національною академією наук та Академією медичних наук, авторитетними закордонними медичними установами і відомими фахівцями зарубіжних країн (Великобританія, США, Франція, Німеччина та ін.).

А.Циганенко майже 20 років очолював Харківський медичний університет, вміло поєднував адміністративну

діяльність з викладацькою і дослідницькою. При його безпосередній участі був удосконалений педагогічний процес в університеті, застосовані нові методичні прийоми при читанні лекції і проведенні практичних занять. Здійснено суттєве реформування кафедр із залученням до їх складу талановитих педагогів і клініцистів.

Він знаний на Україні і за рубежем як дослідник різноманітних галузей імунології, зробив помітний внесок в розвиток мікробіологічної науки. Відомий він як серйозний дослідник на клітинному, субклітинному і молекулярному рівнях механізмів дії антибіотиків та інших антибактеріальних речовин на чутливі до них мікроорганізми. А також впливу протимікробних засобів на різні ланки імунної відповіді на неспецифічні фактори захисту, розробки раціональних схем антибактеріальної та імуномоделюючої терапії, створення нових лікарських форм, антибіотиків і вакцин на основі штучних ліпідних везикулліпосом мікробіологічних обґрунтованих розробок нових вітчизняних антибактеріальних препаратів та способів селективної антибактеріальної терапії і гнійно-септичних захворювань у дітей тощо. Ці результати опубліковані в 500 наукових працях, серед яких 29 монографій, ряд підручників та посібників. Він автор 33 патентів, 6 авторських свідоцтв. Широко відомі його фундаментальні праці: „Клінічна фармакологія" (1995), „Емоційний стрес" (1995), „Хирургическое лечение острого осложнения холецистита у лиц пожилого и старческого возраста" (1993) та ін.

Як видатного вченого А.Я.Циганенка визнали ряд медичних академій світу, обравши його до Всесвітньої академії медицини. В Україні А.Циганенко – Заслужений працівник вищої освіти України, нагороджений Почесними грамотами Верховної Ради, Кабінету Міністрів. Він кавалер орденів „Знак Пошани", „За заслуги" І-ІІІ ступенів, 8 медалей.

Наукові дослідження Анатолія Яковича високо оцінені Академією наук вищої освіти України, членом якої він став 1995 року.

Він нагороджений найвищими нагородами – Нагородою Ярослава Мудрого і Святого Володимира.

А взагалі Анатолій Якович – проста, доступна і сердечна людина, його люблять студенти, шанують викладачі і широка громадськість, з якою він переживає і радість і невдачі. Бо такий він – високий і простий.

І.С.Зозуля, віце-президент,
доктор медичних наук

* Редколегія журналу «Інфекційні хвороби» (гол. редактор – акад. М.Андрейчин) нарешті надіслала два номери журналу. Вони присвячені актуальним медичним питанням. Номер другий за 2009 рік опублікував статті про ВІЛ-інфекцію в Україні, герпес, гострий гепатит, туляремію в зоні Полісся, особливості штамів збудника чуми в Кизилкумському природному осередку, ендогенну інтоксикацію організму та гематологічні зміни при шигельозі та ін.

У третьому номері редколегія ознайомила читача з проблемами клінічних особливостей уражень нервової системи цитомегаловірусної природи, вмісту TNF–a у сироватці крові та показанням гепатиту С3 HOMA-1R у хворих на хронічний гепатит С з метаболічними факторами ризику; клінічних особливостей остеартрозу у поєднанні з хронічними гепатитами В і С; особливостями антитілозалежної імунної відповіді у хворих на еритемні форми Лаймбореліозу; ефективністю нуклеїнату в комплексному лікуванні сальмонельозу та ін.

В цьому номері вміщено докладну статтю-інформацію про конференцію інфекціоністів у Львові; рецензію на монографію В.П.Малого та М.А.Андрейчина «Черевний тиф» (2009, 142 с.), та некрологи, присвячені проф. Л.Ю.Шевченку і В.І.Гречанському.

* З 27.05.2009 р. по 29.05.2009 р. у м. Будапешті (Угорщина) було проведено чергову сесію Міжнародної Комісії з Освітлення (МКО) зі спеціальним ухилом «Використання надяскравих світлодіодів в освітленні». У роботі сесії взяли участь близько 300 фахівців з 38 країн світу. За словами Президента МКО Franza Hengstberga, сесія носила історичний характер у зв'язку із присутністю на ній уперше на офіційному рівні представника України. Українську світлотехнічну громадськість в МКО представляв віце-президент Академії наук вищої освіти України Говоров Пилип Парамонович.

В перший день на сесії МКО вирішувалось організаційне питання – вибір нового Президента МКО на майбутні 4 роки. Наступні дні сесії були присвячені заслуховуванню й обговоренню доповідей.

У пленарному режимі (Oral Presentations) було заслухано 43 доповіді з основних напрямків діяльності МКО. Із усього різноманіття доповідей слід виділити доповіді Ken Sasawa, Yoshi Ohno, Piter Bordrogi та ін., присвячені питанням бачення й передачі кольору. Крім того, у режимі повідомлень (Oral Introductions) було зроблено 23 доповіді з окремих проблем світлотехніки. Наприкінці увазі присутніх було представлено 49 доповідей дискусійного характеру (Poster Session), у яких автори виклали основні результати проведених досліджень. Акад. Говоров П.П. у режимі Poster Session представив доповідь на тему «Кількісна модель світлокольорового впливу освітлення на людину», яка одержала високу оцінку присутніх.

На сесії діяла виставка й електронні засоби презентації. Слід зазначити досить високе представництво, крім Угорщини, фахівців з Кореї, Китаю, США й Німеччини. Це було видно як з демонстраційних стендів, так і з усіх форм доповідей. Українська присутність на МКО теж залишила приємне враження. Свідчення тому – ґрунтовна доповідь акад. Говорова П.П. та участь його у роботі технічних комітетів. В цілому проведені слухання вказали на величезний інтерес фахівців до використання світлодіодів у освітленні й наявність значної частини й великої глибини досліджень у цьому напрямку в Українській школі світлотехніків.

За результатами конференції Україна отримала запрошення до МКО, на кшталт ПДЧ.

Віце-президент Міжнародної Комісії з Освітлення, Президент Російського національного Комітету з Освітлення Ганна Шахпарунянц,

Президент Міжнародної Комісії з Освітлення госп. Franz Hengstberg,

віце-президент АН ВОУ, голова організаційного комітету зі створення Українського Національного Комітету з Освітлення Говоров П.П.

***** До бібліотеки АН ВО України надійшли книги: Тімана М.П. «Аппроксимация и свойства периодических функций $E_п$ (f)= $a_п$ ↓o» (К.: Наукова думка, 2009.-375 с.); Руслан Кацавець «Правова культура судової промови» (К., 2009.-143 с.); Василенка М.Д., Василенко С.Д. «Україна. Міжнародні зв′язки» (Одеса: Юридична література, 2004-169 с.); Василенко С.Д., Чечітко Ю.Т. «Історія України у контексті світової історії» (Одеса: Друк, 2006.- 271 с.); Щербань П.Л., Булда А.А. «Формування педагогічної культури майбутніх учителів історії і права засобами навчально-педагогічних ігор» (К., 2008-2003 с.); Попов М.В. упорядкував, переклав, написав вступну статтю до

книги «Володимир Висоцький. Коні вередливі» (К.: «Асканія»); Удальова В.Л. «Вишневий сад» А.П. Чехова и наше время» (Луцьк, 2009.-147 с.); Вачевський М.В. «Теоретико-методичні засади формування у майбутніх маркетологів професійної компетенції» (К.,2005,-363 с.).

* На зборах першокурсників Чернівецького університету був присутній Президент України В.А.Ющенко. В своєму виступі він наголосив на тому, що тримільйонну сім′ю студентів України поповнила нова когорта – майже 530 тисяч першокурсників, молодих людей, які народилися і виховалися в незалежній Україні. «Переконаний, що серед вас є багато тих, хто прославить Україну далеко за її межами. Я пишаюся вами та вашим поколінням», - сказав Президент.*

* У вересні ц.р. у Чернівецькому університеті побувало видавництво «Києво-Могилянська академія». На виставці можна було придбати нові книги з різних галузей науки.

* На Буковині широко відзначено 175-річний ювілей Юрія Федьковича.

* Подією у вересні став XVI форум видавців у Львові.

* В святкуванні 134-річчя від дня заснування Чернівецького університету, що відбулося 8 жовтня ц.р., взяла участь Прем′єр-міністр України Ю.В.Тимошенко. У своєму виступі вона сказала: «Я хочу, щоб ви знали, що й уряд, і країна, від імені якої я маю високу честь вітати вас з днем народження, пишаються тим, що Україна має таку прекрасну вищу школу. Ми пишаємося вами. І я від усього серця, від усього народу України вітаю вас з днем народження.

Ми чули від пана ректора, що є певні життєві й господарські проблеми. Зрозуміло, що вони ніколи вирішені до

кінця не будуть, як у країні, так і в університеті, адже це наше повсякденне життя. І коли я дізналася зі слів Степана Васильовича, що потрібно добудувати дещо і дах ремонтувати, то хочу сказати, що найкращим дахом для вас буде Прем′єр-міністр. І скільки мені Господь Бог і народ дасть честь бути Прем′єр-міністром України, я буду робити все для того, щоб ви відчували любов не тільки у день народження, а й у підтримці, яка здійснюється і буде здійснювати для університету».

* В листопаді ц.р. Уманський державний аграрний університет відзначив своє 165-річчя. На святкування з′їхалося багато представників ВНЗ України. Була тут і делегація АН ВО України. Щире привітання виголосив Голова Верховної Ради В.М.Литвин. Привітання надіслали Президент України В.А.Ющенко, Прем′єр-міністр України Ю.В.Тимошенко. Виступив на урочистих зборах Я.М.Гадзало та президент АН ВО України акад. Дубина М.І. Нижче друкуємо репортаж з ювілейних свят Уманського аграрного університету:

«Життя звитяжного акорди – саме такими словами розпочались урочистості з нагоди славних ювілеїв славного українського вузу – Уманського державного аграрного університету. 165 років від дня заснування та 150 років Уманської "прописки" залишили по собі справді знакові історичні сторінки про безперервний розвиток навчального закладу, його випускників: відомих вчених і організаторів сільськогосподарського виробництва не лише в Україні, а й за її межами.

Тож закономірними були і відповідний рівень святкування ювілею, і велика кількість високоповажних гостей, переважна більшість яких – випускники вузу.

Першим до слова ведучі запросили ректора університету, доктора технічних наук, професора А.Ф.Головчука, який в стислій формі окреслив головні віхи розвитку закладу, назвав прізвища відомих вчених минулого і сьогодення.

Оплесками зустріли присутні вітання Голови Верховної Ради В.М.Литвина, який запевнив зібрання, що відчуває себе щасливим від спілкування з таким славетним колективом. Наголосивши на органічному зв'язку вузу з землею, селом, Володимир Михайлович сказав, що колиска України – це село, а душа наша – поле, храм, дім. Отже, на аграрний університет покладена історична місія розвитку села, а відтак і всієї держави.

– Ми переживаємо не найкращі часи, але наш потенціал – наша земля, яка в СРСР годувала 300 млн. людей, а нині при належних технологіях може забезпечити продуктами втричі більше, – переконаний Голова Верховної Ради. За його образним висловом, університет вчить "тримати вухо на землі", а викладачі закладу – справжні подвижники своєї справи, бо є патріотами не лише вузу, а й України. Звертаючись до студентів, Володимир Михайлович наголосив, що у них "вічна професія". Він висловив переконання: "Україні потрібний ваш університет".

На завершення В.М.Литвин подарував університету власну книгу "Історія України", а також вручив Почесну грамоту Верховної Ради ректору А.Ф.Головчуку та професору О.М.Геркіялу.

Висока оцінка місії колективу-ювіляра в розвитку агропромислового комплексу держави прозвучала у виступі заступника міністра агрополітики України академіка Я.М.Гадзало, який зачитав привітання Президента України В.А.Ющенка та Прем'єр-міністра Ю.В.Тимошенко і вручив Почесну грамоту Кабміну, якою нагороджений весь колектив університету. Диплом та срібну медаль за участь у виставці "Агро-2009", а також трудову відзнаку Міністерства "Знак пошани» директору навчально-дослідного господарства "Родниківка" С.М.Войченку, великій групі викладачів закладу та працівників навчально-дослідного господарства "Родниківка" – посвідчення "Відмінника аграрної науки і освіти" II та III ступенів та Почесні грамоти Мінагрополітики.

Високу планку ювілейних вітань і нагород підтримав заступник голови облдержадміністрації А.Ю.Чабан, який зачитав вітання голови ОДА О.В.Черевка та вручив Почесні грамоти і посвідчення "Відмінник освіти України" групі викладачів.

Перший заступник голови облради В.В. Павліченко тісно пов'язав успіх Черкащини у вирощуванні зернових із заслугою кадрів, яких готував і готує вуз, а також підкреслив, що колектив має великі успіхи не лише в науці, але і в спорті та розвитку художньої самодіяльності. В.В.Павліченко вручив ректору сертифікат на 100 тис.грн. за підписом О.В.Черевка та голови облради А.В.Греся на облаштування під'їзних шляхів до підрозділів університету, а також Почесні грамоти облради кільком працівникам вузу.

Портрет Тараса Шевченка, Почесні грамоти виконкому міськради вручив міський голова Ю.І.Бодров, наголосивши, що свого часу місто передало вузу для розвитку 26 га землі.

Та чи ненайгучніші оплески залу зірвав президент Академії вищої освіти України М.І.Дубина. Високо оцінивши вклад вузу в розвиток аграрної науки не лише України, а й зарубіжжя, він висловив переконання, що назріла необхідність надати університету статус національного. Микола Іванович вручив ректору ювілейну адресу, а також Знак академіка Академії наук вищої освіти.

Щирим теплом були насичені вітання начальника головного управління агропром-розвитку ОДА В.В.Оникієнка, члена ЦК профспілки працівників АПК України, голови районної ради профспілки працівників АПК З.Гаркавої, в.о. голови райдержадміністрації О.С.Тригубенка, голови районної ради С.О. Усика та інших.

Гарні слова про вклад "колективу університету в розвиток держави, області і безпосередньо Уманщини були доповнені Почесними грамотами, вітальними адресами та подарунками.

Продовжили виступи і представники Уманських коледжів, а музучилище своє вітання висловило гарним виступом ансамблю "Ятрань".

Розповідь про незабутнє для університету свято була б неповною, коли б ми не сказали про дуже продуману канву його проведення: виступи гостей чергувались з виступами учасників художньої самодіяльності університету – лауреатів і дипломантів численних фестивалів народного колективу "Хліободари", дитячої хореографічної студії "Зернятко", танцювальних колективів "Любіна" та "Нивка", ансамблів "Криниченька" і "Сан-райз", солістів, духового оркестру.

На завершення урочистостей прозвучав величний гімн університету на слова та музику керівника духового оркестру В.Г.Ярошевича.

Як велять традиції, гімн свого вузу зал вислухав стоячи.

Отже, колектив УДАУ перегорнув ще одну сторінку своєї славної історії, щоб з помноженим натхненням долати нові вершини на науковій і практичній нивах.

* 12 грудня ц.р. відбулися Загальні збори АН ВО України. Затишна зала Національного університету внутрішніх справ України не могла вмістити всіх бажаючих. Злагоджено працювали всі служби Академії: чітко проведено реєстрацію прибулих, працювали виставки нових книг академіків, бухгалтерія. Кожен присутній отримав папку з матеріалами Зборів. До цієї події видано газету «Академія»; газета «Освіта» опублікувала доповідь президента Академії. Грав духовий оркестр. Дякуючи організаторам Зборів, – з цими словами покидали Київ прибулі з областей.

* 25 грудня 2009 р. відбулося перше засідання Президії АН ВО України. Обговорено проведення Загальних зборів, затверджено кошторис Академії, обрано редколегію газети «Академія». Головним редактором газети затверджено акад. Стецюка В.В.

* **Міжнародна літня школа.** У рамках Угоди про співробітництво між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та Сучавським університетом "Штефан чел Маре" (Румунія) у період з 13 по 18 липня 2009 року відбулася міжнародна літня школа із загальною темою "Мова, культура, цивілізація".

До університету приїхали дві групи студентів Сучавського університету з історико-географічного та філологічного факультетів. У літній школі брали участь студенти, етнічні українці, які проживають у сусідній країні.

Вони слухали курси з історії Буковини й України загалом, відносин між Україною та Румунією, української мови, зв'язків між українською та румунською мовами, української літератури, культури тощо. Курси для студентів із Сучавського університету читали викладачі філологічного факультету й факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ.

Для гостей було організовано цікаву пізнавальну культурну програму. Кожного дня протягом перебування на Буковині вони мали змогу відвідувати музеї та визначні історико-культурні місця Чернівців. У переддень закриття літньої школи було організовано екскурсію до фортець у Хотині та Кам'янці-Подільському.

У цей же час Сучавський університет відвідали студенти Чернівецького університету, які навчаються на філологічному факультеті й факультеті історії, політології та міжнародних відносин. Вони були учасниками літньої школи з румунської мови, культури і цивілізації.

За цей період, як розповіла один з керівників групи чернівецьких студентів асистент кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ Любов Сарафінчан, студенти прослухали декілька лекцій (з історії Румунії, її зв'язків з Україною, фізичної географії Румунії, румунської мови та літератури, про внесок у розвиток румунської культури Штефана чел Маре). Окрім лекцій, було організовано й цікаву культурну частину – проводилися

екскурсії Сучавою, студенти побували в бібліотеці, музеї розвитку румунського суспільства, в музеї буковинської культури, а також відвідали монастирі Південної Буковини - пам'ятки архітектури, що входять до національної культурної спадщини ЮНЕСКО.

Такий обмін студентами для участі в літніх школах, безперечно, сприяє покращенню співробітництва між Сучавським і Чернівецьким університетами.

* **Заздрість заїла.** 16-23 грудня на сторінках газети «Освіта» М.Дробноход опублікував черговий опус, спрямований на «викриття» Академії наук вищої освіти і її керівника.

Чогось нового в ній немає: така ж скаженина і той же нездоровий тваринний оскал. «Вкрали» в Академії, якою він керує, людей, видають «дипломи за гроші», керівник – «шахрай» і т.д. І ні слова про те, що він в число «своїх» академіків вписав всіх померлих і тих, що працюють в АН ВО України, що кожна порядна людина, яку не обрали на керівну посаду, передає всі атрибути новообраному, чого він не зробив, що є багато свідків роботи М.Дубини в Інституті українознавства, про свій обман судді в Голосіївському суді, наклеп у прокуратурі тощо.

Заздрість і далі не дає Дробноходу спати: новостворена академія (йдеться про АН ВО України) працює і удосконалює методи своєї роботи, а він в старій академії обмежився читаннями, бо на інше не спромігся: не має там кому думати і тим більше докладати рук.

Раді, що не одна розумна людина не зверне уваги на чергову порцію скаженини Дробнохода і посміється з нього (заслуженого діяча, члена колегії МОН), а водночас осміяного академічними фахівцями як неука, випадкову людину. Та «собака гавкає – а караван іде».

Така думка С.Рудика, В.Литвина, І.Зозулі, П.Говорова, І.Ільницького, В.Шакуна, І.Горбачука, Е.Зіня, О.Біляєвої,

З.Грицаєнко, М.Мартиненка, В.Курила, О.Пилипчука, В.Хомича, М.Гуменного, В.Стецюка, В.Положенця, Ю.Ярмиша, М.Тімана, Ю.Кузнецова, Є.Заремби, О.Зінченка, В.Погребенника, В.Жеребка, М.Зубка, В.Михайленка, Р.Процюка, В.Майбороди, В.Андрейцева, Є.Александрова, С.Табачнікова, С.Денисенко, Л.Краснової, В.Удалова, М.Юрія, Ю.Булаховської та ін. (чотириста з чимось чоловік).

ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОРМУ УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Н.КАРАЗІНА – 205 РОКІВ!

Шановні викладачі, співробітники і студенти Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна!

29 січня 2010 р. виповнилося 205 років з часу, коли наш Університет відчинив двері перед своїми студентами, допитливою молоддю, яка ось уже третє століття поспіль приходить у наші стіни здобувати знання. Понад два століття запалює наша Alma Mater вогонь освіти і науки у їх серцях. 205 років поспіль виконує Харківський університет свою велику і почесну історичну місію: ПІЗНАВАТИ, НАВЧАТИ, ПРОСВІЩАТИ, з честю витримує всі випробування і залишається одним із найкращих університетів країни.

Нинішній ювілей не лише підбиття підсумків пройденого і зробленого, а й нагода заглянути в майбутнє. Кожен із нас вписує свою сторінку в історію сьогодення. Ми віримо, що перший на Слобожанщині класичний університет буде першим завжди не лише в наших серцях, а й серед університетів Європи й світу.

Щиро вітаю всіх із 205-річчям нашого Університету. Зичу нам всім тільки добра і нових перемог.

проф. В.БАКІРОВ, член-кореспондент НАН України, ректор.

1. ***АНДРЕЙЧИН МИХАЙЛО АНТОНОВИЧ*** *– 70*
2. ***БАХМАТ МИКОЛА ІВАНОВИЧ*** *– 60*
3. ***БЕЛАС ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ*** *– 50*
4. ***ВОЙТЕНКО СТЕПАН ПЕТРОВИЧ*** *– 70*
5. ***ВОЛЧОК ІВАН ПЕТРОВИЧ*** *– 75*
6. ***ВОРОНЕНКО ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ*** *– 60*
7. ***ГОРАЛЬСЬКИЙ ЛЕОНІД ПЕТРОВИЧ*** *– 50*
8. ***КРЕДІСОВ АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ*** *– 70*
9. ***МАРЦИН ВОЛОДИМИР СТЕПАНОВИЧ*** *– 70*
10. ***МЕЛЬНИК ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА***
11. ***ПРАЦЬОВИТИЙ МИКОЛА ВІКТОРОВИЧ*** *– 50*
12. ***РИХЛІВСЬКИЙ ІГОР ПЕТРОВИЧ*** *– 60*
13. ***СВЕРДАН МИХАЙЛО ЛЕОНОВИЧ*** *– 70*
14. ***СЛОБОДЯНИК МИКОЛА СЕМЕНОВИЧ*** *– 65*
15. ***ТУРЕНКО АНАТОЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ*** *– 70*
16. ***ШАПКА ОЛЕКСІЙ ВАСИЛЬОВИЧ*** *– 70*
17. ***ЮРІЙ СЕРГІЙ ІЛЛІЧ*** *– 60*

Президія Академії наук вищої освіти України
вітає Вас і зичить
плідної творчої праці в ім′я процвітання нашої
Держави !

ПЕДАГОГІКА СЕРЦЯ І РОЗУМУ
До 175-річчя Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

– Вікторе Петровичу, яке місце в системі вищої освіти країни належить університету Драгоманова?

– Щоб відповідь на це запитання була повною, очевидно, слід спочатку згадати вагомий для нашого вишу факт. 4 грудня 1834 року професор Орест Новицький прочитав першу лекцію 25 студентам Педагогічного інституту – створеного підрозділу в університеті Св. Володимира. І хай історія розпоряджалася так, що відтоді він неодноразово змінював назву, статус, місцезнаходження, але підготовка вчителів не припинялася, а наші освітні заклади тісно взаємодіють і донині. З 22 профільних вишів ми впевнено утримуємо головну позицію. Рейтинги складаються за різними, часто формальними показниками. А визначальний один – наукові школи. Їх не створити за один рік – для цього потрібні зусилля мінімум трьох поколінь науковців-однодумців, коли учні продовжують розвивати справу, розпочату вчителем. Зазвичай це комплекс ідей, певних положень, з яких через роки напруженої праці народжується те, що ми називаємо інноваціями. У нас 34 науково-педагогічні школи.

– З таким доробком можна претендувати на статус дослідницького університету...

– Ми вже подали таку заявку-обґрунтування в Міністерство освіти і науки. Також упевнені, що Кабінет Міністрів розгляне цю пропозицію позитивно. Бо не тільки відповідаємо всім критеріям, а й перевершуємо їх. Скажімо, такий заклад має налічувати 150 професорів, у нас – 250, спеціалізованих учених рад – 15, у нас – 17. Для нас здобуття такого статусу – принципове питання. Сьогодні треба готувати вчителя як дослідника. До цього підштовхують, як мінімум, дві позиції: дитина щодень нова, і якщо вчитель не навчиться реагувати на такі зміни – педагога з нього не вийде. Він просто читатиме

предмет. Але й тут питання: як? Світова наука не зупиняється в розвитку. Якщо вчитель прийде в клас із застарілими знаннями, чи завоює він авторитет, навіть якщо вкладатиме душу в свою роботу?

– **Нині активно обговорюється питання модернізації шкільної освіти, відповідно є низка претензій до педагогічних кадрів. Яке ваше слово в цій дискусії?**

– Ми вже не один рік працюємо над тим, щоб наш випускник відповідав усім вимогам сьогодення. А для цього його треба навчити здатності вбирати в себе всі імпульси соціального середовища, в якому він перебуває, і відчувати дух епохи в світовому масштабі. І водночас знати, якими ці імпульси були раніше, щоб, спілкуючись з учнями, не зіштовхувати певні пласти знання, а вміти пояснювати такі суперечливості. Зайве нагадувати й про те, що він має вийти з вишу особистістю, яка не поверхово знайома з національною і світовою культурою.

Однозначно він повинен бути фахівцем-предметником і майстерним викладачем. Скажімо, вчитель хімії повинен не тільки володіти програмним матеріалом, а й підходити до межі новітніх і профільних знань, слідкувати за тим, що в цих напрямках відбувається, які наукові дослідження ведуться, і повідомляти про це учням так, щоб розбудити їхню цікавість.

Без оволодіння електронно-інформаційними технологіями це буде складно зробити. Власне, готуючись до уроку з багатьох предметів, учителю слід не тільки дотримуватися підручника, а й поцікавитися, що з цієї теми є в сучасній інформаційній базі.

Знайомі наші студенти і з таким поняттям, як мовні стратегії. Це коли вивчаються дві іноземні мови, а .українську треба знати як Отченаш. І, нарешті, духовність. Учитель повинен бути відкритою людиною, в якої є віра, надія, любов до дитини, Ось такої моделі навчання ми намагаємося дотримуватися.

Наші студенти вивчають дві іноземні мови, працюють за програмою «Електронна педагогіка», їм просто не вдається щось пропустити під час вивчення предметів зі спеціалізації –

щодвамісяці робимо заміри якості знань з того чи того предмета. Але що ґрунтовнішою стає наша підготовка, то менше в них шансів потрапити до школи. На таких фахівців уже чекають значно престижніші за нинішніми мірками, бо грошовитіші, місця.

– Можливо, в такому разі варто шукати «свого» студента, який просто не уявляє життя без цієї професії?

– Це болюче питання. Ми перейшли на тестову систему добору абітурієнтів. З одного боку, вона прогресивна, бо створює рівні можливості для дітей з різних прошарків суспільства. Але все-таки вона потребує вдосконалення. Бо кожен університет, ви правильно сказали, повинен знати свого студента, переконатися в його здібностях до професії. Саме з цієї причини кілька років тому ми організували 35 центрів довишівської підготовки по всій країні. Причому діяли вони навіть там, куди не добираються інші університети – в селищах міського типу, маленьких містах. Тестова система цю мережу підриває. Власне, кожен центр відвідували 10–15 осіб, до нас вступали щороку двоє-троє з них. Але я був упевнений, що ці студенти не зрадять свого покликання.

Або такий потужний, але втрачений пласт позашкільного навчання – гурткова робота. Впевнений, діти, які б їх відвідували, навряд чи подавали б документи на надцять напрямків, вони йшли б у свій університет.

– Що робити?

– Удосконалювати систему. Ми обговорювали це питання в Асоціації ректорів, де я обраний першим віце-президентом, висловили низку пропозицій. Деякі з них уже працюватимуть під час цьогорічної вступної кампанії. Скажімо, враховуватиметься атестат. Також відновлять роботу внутрішні конференції. Наприклад, у нас вона називалася «Вчитель – моє покликання» і проводилася в три етапи. Спочатку діти надсилали свої твори про вчителя, потім приїжджали і писали творчу роботу, а в травні проходили співбесіду. Тоді ми мали можливість кращих з кращих зараховувати не тільки до себе, а й

рекомендувати ще до 15 університетів. Можна також зробити предметні конференції з математики, хімії, фізики, зазвичай тут невеликий конкурс.

– Як загалом оцінює ректорський корпус перебудовчі процеси в галузі? Ми рухаємося в правильному напрямку?

– Напевно важко сказати. Коли стихнуть політичні пристрасті, в яких ми нині перебуваємо, наша асоціація проведе засідання-обговорення цього питання. Його результатами стануть кілька аналітичних порівняльних доповідей, а на їх основі – доповідна записка Президентові, уряду щодо подолання кризового стану в середній і вищій школі. Середня школа справді перебуває у важкому стані. Для університетської освіти належного абітурієнта вона не готує. Про це кажуть усі ректори. Ми змушені на першому курсі давати студентам додаткові знання з основ того чи того предмета, бо діти не готові сприймати програму вищої школи.

– Де в цьому ланцюгу найслабша ланка?

– Гадаю, йдеться про системний характер. Хоч починається все з елементарного – держава не платить грошей учителю. А він повинен, образно кажучи, не годувати свиней, а готуватися до уроку, не працювати репетитором або на двох роботах, а докладати сил, щоб утримувати планку інтелектуально потужної особистості.

Серйозного перегляду потребує і програма підготовки школярів. Скажімо, всі причетні до школи погодяться зі мною, що вона дещо складна для сприйняття дітьми. Те саме можна сказати і про підручники. При нашому університеті є батьківська рада, яка збирається раз на рік. Так от, батьки кажуть, що раніше фізика сприймалася легше і продуктивніше, ніж зараз. Це стосується й біології, хімії... Попереду робота щодо створення підручників нового покоління. Причому добрий підручник вийде тоді, коли вчений напише його разом з учителем. І тільки після двох-трьох років апробації й удосконалення в ньому можна буде поставити крапку.

– Ще одна наша спільна проблема. Якщо дитина планує продовжити своє навчання після школи, то вже з восьмого класу вчитель повинен виявити в неї певні здібності, нахили, щоб формувати профільну школу. Обсяг сучасних знань не для всіх підйомний. Вони мають надаватися в спеціалізованих класах, школах, інтернатах.

– Світ ваших науково-педагогічних інтересів багатогранний. Що в ньому залишилося нереалізованим, які теми ще чекають свого часу?

– Справді, мені цікаво працювати в багатьох галузях знань. Зокрема, маю певний доробок наукових праць у соціальній філософії, політології, психології, культурології. Цікавить мене й освітня галузь – останніми роками чи не найбільше, де я переломлюю свої філософські, політологічні, культурологічні погляди в концепцію, яку хочу теоретично обґрунтувати. Планую зробити це в найближчі кілька років.

Якщо точніше, йдеться про проблеми підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття. Я добре знаю цей освітній простір, де нині глобалізація, міграційні процеси роблять дуже злу річ. Навіть у таких благополучних країнах, як Швеція, Австрія, міжконфесійні, майнові, етнічні, інші суперечності спричиняють те, що вчитель заходить у клас і не знає, чого він повинен навчати дитину. Європа об'єднується і цей процес триватиме. Треба, щоб у Франції, Швеції, Україні вчитель навчав дітей за єдиною шкалою цінностей, за єдиним європейським стандартом. Причому не денаціоналізованим – національна складова обов'язково має бути. Але треба так виховувати дітей, щоб вони і дорослими розуміли одне одного, поважали, мали бажання взаємодіяти, співпрацювати в межах єдиного європейського простору. Ми, теоретики, повинні вибудувати таку шкалу цінностей.

Перша і головна умова в ній – толерантність. До пріоритетів належать також екологічна безпека, міжкультурні комунікації, миролюбство... Коли всі ці принципи знайдуть. своє місце в шкільних програмах, підручниках, у контексті

виховної діяльності, тоді в різних країнах формуватимуться особистості, здатні до діалогу.

– Чи озвучили ви свої принципи педагогіки майбутнього перед європейськими колегами?

– З такою доповіддю я виступив в Оксфорді, де відбувався саміт ректорів Європи. Вони пройнялися цією ідеєю. Більше того, підтримали нашу ініціативу створити консорціум педагогічних університетів, керівники яких мають ґрунтовно опрацювати цю проблему. Наш університет готовий взяти на себе відповідальність за підготовку вчителя для об'єднаної Європи, стати центром налагодження цього процесу. Але без допомоги держави нам не впоратися – університету затісно в нинішніх приміщеннях, не вистачає обладнання, лабораторій.

– Поки політики тільки планують налагоджувати інтеграційні процеси, мріють про входження до європейської спільноти, українські освітяни впевнено завойовують нові й нові території впливу!

– А ми в Європі споконвіку. Просто нас менше знали через «залізну завісу». До речі, в освіті ми маємо більше досягнень, ніж європейські університети. Завважте, з дев'яти найвидатніших педагогів світу четверо українці. М. Пирогов, К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський, а я ставлю в цю шеренгу велетів і Драгоманова. Ще 100 років тому він висловив думки, що їх тільки сьогодні ми намагаємося запровадити для підготовки вчителя. Формулу Сухомлинського «Серце віддаю дітям» намагається застосувати в навчальному процесі, вихованні особистості весь цивілізований світ. У нас в Артеку є філіал, де практикуються студенти-драгомановці. Вони вже звикли до запитань іноземців: як ви добиваєтеся того, що на третій день діти різних народів стають друзями? Відповідь одна – педагогіка серця об'єднує людей.

Спілкувалася Наталя Бородюк,
«Урядовий кур'єр»

Президія Академії наук вищої освіти України висловлює щиру вдячність установам, організаціям та окремим працівникам ВНЗ, які привітали її з Новим роком та Різдвяними святами:

Харківський національний медичний університет;

Київський національний університет будівництва і архітектури;

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара;

Ужгородський національний університет;

Кам'янець-Подільський національний університет;

Уманський національний аграрний університет;

Полтавський педагогічний університет;

Ялтинський університет менеджменту;

Національна Спілка письменників України;

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького;

Редакція журналу «Молодь і ринок»;

Дирекція УНДІ ССПН;

Академіки: Павел Сиса (Польща); Майор Тіман (Дніпропетровськ); Анатолій Циганенко (Харків); Віталій Ніколайчук (Ужгород); Микола Поляков (Дніпропетровськ); Едуард Зінь (Рівне); Пилип Говоров (Харків); Костянтин Рудик (Київ); Всеволод Михайленко (Київ); Володимир Андрейцев (Київ); Іван Зозуля (Київ); Василь Шакун (Київ); Зінаїда Грицаєнко (Умань); Микола Степаненко (Полтава); Олександр Завальнюк (Кам'янець-Подільський); Іван Горбачук (Київ); Іван Ільницький (Львів); Ольга Біляєва (Київ); Ярослав Кирилів (Львів); Микола Попов (Київ); Володимир Хомич (Київ); Микола Мірченко (Луцьк); Володимир Уманський (Донецьк); Валентин Сминтина (Одеса); Олександр Зінченко (Умань); Володимир Погребенник (Київ); Євген Александров (Харків); Олександр Болотських (Харків); Віктор Положенець (Житомир); Володимир Снітинський (Львів); Микола Зубок (Київ); Тарас Дудар (Тернопіль); Юрій Кузнєцов (Київ); Володимир Задорожний (Ужгород); Василь Лизанчук (Львів);

Василь Слюсарчук (Рівне); Станіслав Євтушенко (Донецьк); Євгенія Заремба (Львів); Павло Кравчун (Харків); Раду Процюк (Київ); Віталій Сіпітий (Харків); Володимир Стецюк (Київ); Юрій Руденко (Київ); Наталія Марута (Харків); Вагиф Рахманов (Донецьк); Микола Гуменний (Одеса); Софія Денисенко (Львів); Віктор Удалов (Луцьк); Світлана Шевчук (Київ); Михайло Юрій (Чернівці); Маргарита Карпенко (Київ); Анатолій Приходько (Дніпропетровськ) та ін.

Науково-інформаційний вісник розсилається безкоштовно науковим бібліотекам, урядовим установам, навчальним закладам – колективним членам Академії, кожному академіку. Ті, хто цікавиться життям АН ВО України, можуть придбати вісник за 10 грн. в її регіональних (обласних) Відділеннях:

Вінницьке обласне відділення – 21027, м. Вінниця, проспект Космонавтів, 42/11;

Волинське обласне відділення – м. Луцьк, просп. Волі, 12;

Дніпропетровське обласне відділення – м. Дніпропетровськ, вул. Ворошилова, 25;

Донецьке обласне відділення – м. Донецьк, пр-т Ілліча, 16;

Житомирське обласне відділення – м. Житомир, пр-т Миру, 22;

Закарпатське обласне відділення – м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89-а;

Запорізьке обласне відділення – м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66;

Івано-Франківське обласне відділення – м. Івано-Франківськ, вул. Галицька,2;

Київське обласне відділення – м. Київ, вул. Тургенєвська, 11, оф. 1.1.;

Кіровоградське обласне відділення – м. Кіровоград, вул. Університетська,8;

Кримське обласне відділення – м. Сімферополь, вул. Стівена, 14;

Луганське обласне відділення – м. Луганськ, квартал Молодіжний, 20-а;

Львівське обласне відділення – м. Львів, вул. Пекарська, 69;

Миколаївське обласне відділення – м. Миколаїв, пр-т Героїв Сталінграда, 9;

Одеське обласне відділення – м. Одеса, пр-т Шевченка, 1;

Полтавське обласне відділення – м. Полтава, пр-т Першотравневий, 24;
Рівненське обласне відділення – м. Рівне, вул. П.Могили, 28;
Сумське обласне відділення – м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2;
Тернопільське обласне відділення – м. Тернопіль, вул. Львівська, 11;
Уманське обласне відділення – м. Умань, вул. Садова,2;
Харківське обласне відділення – м. Харків, вул. Революції, 12;
Херсонське обласне відділення – м. Херсон, вул. Рози Люксембург, 23;
Хмельницьке обласне відділення – м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка,61;
Черкаське обласне відділення – м. Черкаси, вул. Шевченка, 460;
Чернівецьке обласне відділення – м. Чернівці, пл. Театральна,2;
Чернігівське обласне відділення – м. Чернігів, вул. Стрілецька, 1.

Науково-інформаційне видання

Науково-інформаційний вісник АН ВО України
№ 1(67)
січень-лютий

Відповідальний за випуск – акад. Зозуля І.С.
Редактор – Шевчук С.В.
Коректор – Молдован М.В.
Набір та верстка – Тищенко Л.В.

Технічний редактор – Ковтун М.

Матеріали надсилати в електронному вигляді
на адресу Президії АН ВО України:
01054, м. Київ-54, вул. Тургенєвська,11
тел./факс: (044) 486-89-16

Підписано до друку 3.11. 2009 р. Формат 60×84/6.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Наклад 450 прим. Зам. № 247

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П.Драгоманова. 01601, м.Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.